

A

— ADVOKATFAGLIGT NETT —

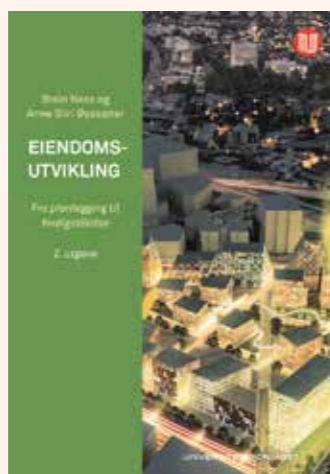
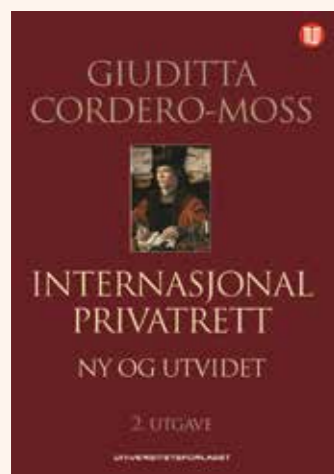
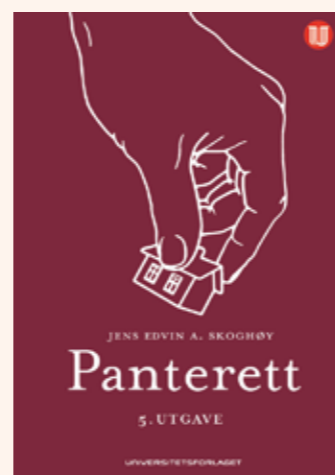
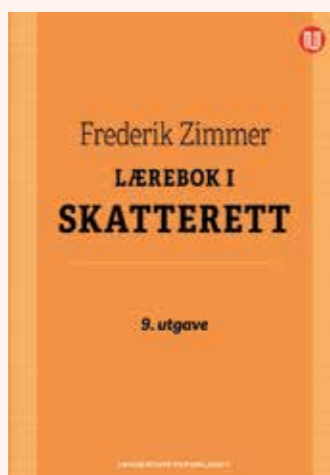
VEIEN SOM GJØR DEG TIL PARTNER

«I utgangspunktet er
ingen diskvalifisert,
hverken advokatfullmektiger
eller advokater.»

Vi gir deg rådene!

Bestill
tilgang på
juridika.no

post
@juridika.no

Nye bøker på Juridika

På Juridika finner du Universitetsforlagets
jusstidsskrifter, fagbøker og ajourførte
lovkommentarer samlet på ett sted.

Juridika

en tjeneste fra Universitetsforlaget

INNHold

Nr. 1 2022

Partnere er høyest på rangstigen i advokatverdenen. Hvilke krav som stilles for å nå opp, er ikke alltid uttalt, og trolig finnes det en X-faktor. Møt advokater som har kommet seg gjennom nåloyet – deriblant Tage B. A. Skoghøy, Snorre Nordmo og Fredrik Lilleaas Ellingsen.

TEMA SIDE 16

FASTE SPALTER:

Lederens
kommentar
SIDE 43

Bøker
SIDE 45

Medlemsnytt
SIDE 58

Advokatansvar
SIDE 59

Nytt om navn
SIDE 63

Sosiale medier
SIDE 67

Forsvarer taushetsplikten
Høyesterettsdommer Bergljot Webster
advarer politikerne på Stortinget mot
å gi etter for presset mot advokaters
sterke taushetsplikt.

SIDE 10

Laget juss-app
Advokat Helga Aune har laget en app
som lar virksomheter sjekke om de over-
holder likestillings- og diskriminerings-
kravene i loven.

SIDE 50

Støtter advokat-streiken
Retts hjelpssatsen er urimelig lav, og
timesatsen gir ikke dekningsbidrag,
mener managing partner Finn Bjørn-
stad i Wikborg Rein.

SIDE 52

SAGT I DETTE BLADET

– Når et stort antall kvalifiserte medarbeidere jobber intenst for å klatre oppover, er det supergunstig for de som sitter på toppen og deler overskuddet.

Erling Lind, partner i Ro Sommernes, SIDE 18

– Mye har kanskje med økonomi å gjøre, men jeg synes rett og slett at det er en skikkelig grådighetskultur blant mange forsvarere.

Advokat Harald Otterstad, SIDE 46

– Litt sånn fem over tolv, vil jeg si, opplevde vi at en del i advokatbransjen likevel var uenige i reglene som vi foreslo knyttet til styreverv.

Monica Mæland, tidligere justisminister og fra 15.april advokat i Schjødt, SIDE 53

HER ER VÅRENS KURS!

Du kan velge blant over 150 kurs. Her er et utvalg.

ALTERNATIV TVISTELØSNING

Kurs for oppmenn/eksperter (Oslo) 27. – 28. JAN

ARBEIDSRETT

Livestream: Det årlige arbeidsrettskurset 4. – 5. FEB
 Det årlige arbeidsrettskurset (Bergen) 10. – 11. MAR
 Kollektiv arbeidsrett – sentrale emner 4. MAI

ASYL- OG UTLENDINGSRETT

Livestream: Det årlige kurset i asyl- og utlendingsrett 27. JAN

BARNERETT

Det årlige barnerettskurset 24. – 25. MAR

BISTANDSADVOKATER

Det årlige bistandsadvokatkurset (Sandefjord) 10. – 11. MAR

BØRS- OG VERDIPAPIRRETT

Livestream: Børsrettsdagene 24. – 25. JAN

BYGGEKONTRAKTER OG ENTREPRISERETT

Entreprisedagen (Oslo) 20. APR

COMPLIANCE

Compliance – grunnleggende metodikk og rettslige rammer (Oslo) 4. MAI

EKSPPROPRIASJONS- OG SKJØNNSRETT

Det årlige ekspropriasjonsrettskurset (Sandefjord) 31. MAR – 1. APR

ENERGI - OG MILJØRETT

Det årlige kurset i energi- og miljørett (Sandefjord) 8. – 9. MAR

EU/EØS-RETT

EØS-rett i praksis (Oslo) 20. APR

FAMILIE-, ARVE- OG SKIFTERETT

Generasjonsskifte – selskapsrett for familierettsadvokater 8. MAR
 Ektefellers og samboeres formuesforhold (Oslo) 2. – 3. MAI

FORVALTNINGSRETT OG STATSRETT

Livestream: Forvaltningsrett – nyheter og ajourføring 14. FEB
 Sakskostnader i forvaltningen (Oslo) 14. MAR

HELSE- OG TRYGDERETT

Det årlige trygderettskurset (Oslo) 28. APR

IKT-RETT

Det årlige IKT-rettskurset (Sandefjord) 24. – 25. MAR

KONKURRANSE- OG STATSSTØTTERETT

Det årlige kurset i statsstøtterett (Asker) 31. MAR – 1. APR

KONKURS, AKKORD OG PANTERETT

Masterclass i konkurs, akkord- og panterett – 1. samling (Oslo) 17. FEB
 Nordisk restrukturering i København 30. MAR – 1. APR
 Det årlige konkursettskurset (Kristiansand) 2. – 3. JUN

LEGAL TECH

Webinar: Programmering – hvordan fungerer rettsteknologi i praksis? 8. FEB
 Webinar: Rettsteknologi og regulering av kunstig intelligens 8. MAR
 Webinar: Legal tech og advokatenes forretningsmodeller 7. APR
 Webinar: Teknologi for juridisk virksomhet 6. MAI

OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

Det årlige kurset i offentlige anskaffelser (Sandefjord) 28. – 29. APR

OPPHAVSRETT

Det årlige opphavsrettskurset (Sandefjord) 10. – 11. MAR

PERSONVERN

Personvern i praksis (Oslo) 12. MAI

REGELTEKNIKK

Praktisk regelteknikk (Oslo) 28. – 29. MAR
 Regelteknikk – gjennomføring av forordninger og direktiver i norsk rett (Oslo) 5. APR

SIVILPROSESS

Ankeforberedelse og prosedyre for Høyesterett i sivile saker (Oslo) 7. MAR
 Webinar: Argumentasjon og prosedyreteknikk 21. MAR
 Argumentasjon og prosedyreteknikk (Oslo) 28. APR

SKATTERETT

Livestream: Det årlige skatterettskurset 31. JAN – 1. FEB

STRAFFERETT OG STRAFFEPROSESS

Ankeforberedelse og prosedyre for Høyesterett i straffesaker (Oslo) 4. APR

TINGSRETT

Livestream: Det årlige tingsrettskurset 10. – 11. FEB

UTDANNINGSRETT

Livestream: Det årlige kurset i utdanningsrett 3. FEB

BLI ABONNENT PÅ JUS DIGITAL!

Du får tilgang til over 400 timer med etterutdanning. Du velger tema, tid og faglig nivå.

Se jus.no for kursoversikt og påmelding

REDAKTØR

Nina Schmidt
 nina@advokatbladet.no
 Mobil: 915 59 602

JOURNALISTER

Henrik Skjevestad
 henrik@advokatbladet.no
 Mobil: 482 28 776

Thea N. Dahl
 thea@advokatbladet.no
 Mobil: 482 58 420
 (i permisjon)

Kari Hegstad
 Kari@advokatbladet.no
 Mobil: 402 03 534

REDAKSJONSRÅD

Emanuel Feinberg (leder)
 Jens Johan Hjort
 Ragnhild Lunner
 Rune Opdahl
 Ida Andenæs

Advokatbladet betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form. Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innlegg.

SEKRETARIATET

Den Norske Advokatforening
 Universitetsgt. 9,
 PB 362 Sentrum, 0102 Oslo
 post@advokatforeningen.no
 www.advokatforeningen.no
 Telefon: 22 03 50 50

Merete Smith,
 generalsekretær,
 ms@advokatforeningen.no

Baard Amundsen,
 kommunikasjonssjef,
 ba@advokatforeningen.no

GRAFISK FORMGIVER

Mediamania.no
 Forsidefoto: Geir Egil Skog

TRYKKERI

07 Media – 07.no
 Telefon: 63 86 44 00

TIPS REDAKSJONEN

tips@advokatbladet.no
 Kr. Augustsgate 9,
 0164 Oslo

Høy temperatur i advokatlov-debatten

Ti år er gått siden advokatlovutvalget ble opprettet, og i mars er det syv år siden høyesterettsdommer Bergljot Webster overleverte lovforslaget til daværende statssekretær Vidar Brein-Karlsen (Frp) i Justis- og beredskapsdepartementet.

Forslaget som førte til mest debatt den gang, var å skape et advokatsamfunn der alle advokater pliktet å være medlem, men som ikke skulle få lov til å ytre seg i kontroversielle, rettspolitiske saker.

Advokatforeningen protesterte høyløst, og forslaget ble skrinlagt i departementet, sammen med hele advokatsamfunnsmodellen.

Rett før Stortinget tok sommerferie i fjor, la Solberg-regjeringen endelig frem advokatlov-proposisjonen for Stortinget, og den 18.januar inviterte justiskomiteen til åpen høring.

Store organisasjoner som LO, Finans Norge og Norsk Boligbyggelag deltok, og interessegrupper som Tax Justice Network Norge og Norsk økokrimforening, i tillegg til Advokatforeningen, Juristforbundet, og også Advokatselskapet Ernst & Young og HELP Forsikring og flere andre.

Helt siden advokatlov-forslaget ble lagt frem i 2015, har vi i Advokatbladet spurt advokater rundt om i Norge hva de mener om det. Det har ofte ikke vært så mye å skrive hjem om – og mistet nyhetens interesse.

Men nå er endelig debatten i gang. Høringen viste at det er stor uenighet i flere viktige spørsmål, og høy temperatur: En av dem som kom til Stortinget for å ytre seg, nestlederen i ungdomsorganisasjonen Changemaker, stilte i den digitale høringen med en caps med påskriften «Fuck skatteparadiser». Nå er det ikke mye snork, snork!

Størst er meningsforskjellene i spørsmålet om advokaters sterke taushetsplikt bør lovfestes eller ikke, og om det bør åpnes for eksterne eiere i advokatbransjen – eller strammes inn.

LO går i strupen på skatteadvokater spesielt, og ber Stortinget om å innføre et system der advokater først får sterk taushetsplikt litt ut i løypa og i forbindelse med rettsaker, men ikke ved skatterådgivning.

LO-leder Peggy Hessen Følsvik vil også skille mellom det hun kalte «egentlig» og «uegentlig» advokatvirksomhet.

Advokatlovutvalgets leder, høyesterettsdommer Bergljot Webster, ba politikerne om å verne om taushetsplikten.

«Det bidrar til en slags balanse mellom myndighetene og befolkningen, og det følger av menneskerettighetene som Norge er bundet av», sa hun.

For Johan Dolven og hans 150 advokater i HELP Forsikring, står mye på spill. Han hadde kanskje «nå er det vanlige folks tur» i bakhodet da han sa at «det store, udekede rettshjelpsbehovet i samfunnet i stor grad skyldes at advokater er blitt for dyrt for folk flest».

«Derfor har store norske forsikringsselskaper kommet etter, og tilbyr nå advokatforsikring. Lovforslaget slik det foreligger, stenger for at vi og andre forsikringsselskaper kan ansette egne advokater som bistår kundene», sa han.

Mye står også på spill for internadvokater. Ifølge forslaget som nå ligger til behandling, skal internadvokater ikke lenger kunne gi juridiske råd til bedriftens kunder, slik de kan i dag.

En annen nøtt, er ordlyden i bestemmelsen om hvem som skal fastsette de advokatiske reglene. Disse må gis av advokater for å sikre deres institusjonelle uavhengighet, mener Advokatforeningen, men i bestemmelsen heter det at «Departementet gir forskrift om god advokatskikk». Dette gir uheldige signaler, mener foreningen.

Endelig er debattene i gang – og advokatloven hot! Justiskomiteens frist for å avgi sin innstilling er 8. mars. •

NINA SCHMIDT

REDAKTØR
 nina@advokatbladet.no
 mobil: 915 59 602

Advokat-streiken fortsetter

Tirsdag i forrige uke var Jon Wessel-Aas i et møte med justisminister Emile Enger Mehl (Sp) for å drøfte advokatstreiken.

– Jeg hadde et godt møte med justisministeren, der vi fikk god tid til å utveksle synspunkter. Dialogen fortsetter, men foreløpig har vi ikke fått noen tilbakemelding som gjør at det er noen umiddelbar utsikt til at vår aksjon kan avblåses. Den fortsetter, sier leder Jon Wessel-Aas.

Det er nå gått over ti uker siden Advokatforeningen startet sin streikeliggende aksjon der advokater unngår å ta straffesaker i Høyesterett. I skrivende stund er 16 straffesaker rammet av aksjonen, og Høyesterett er bekymret.

Underveis har Advokatforeningen hatt en kontinuerlig dialog med Justisdepartementet.

Departementet er godt kjent med hvilke krav foreningen stiller, og hva som skal til for at streiken avblåses, påpeker han.

– Nøkkelen til en løsning ligger hos departementet. Dagens to regjeringspartier tok selv til orde for en ny forhandlingsmodell da de var i opposisjon. De motsatte seg også forrige regjeringens halvering av fraværsgodtgjørelsen, som slår særlig negativt ut i distriktene.

NYTT OM FOLK

Ingvild Wetrhus Thorsvik (30) ble i fjor høst valgt inn på Stortinget for Venstre, og sitter i justiskomiteen. Hun har permisjon fra jobben som advokat i Sørlandsadvokatene i Kristiansand.

Ingvild Wetrhus Thorsvik

Geir Frøholm (67) går fra partnerskap i SANDS til en stilling som konsernadvokat i Consto – et norsk, landsdekkende entreprenørselskap som også har byggvirksomhet i Sverige. Frøholm har vært partner i SANDS siden 2016, etter mer enn 18 år som partner i Schjødt.

Geir Frøholm

30

I Høyesteretts årsmelding for 2021 ble det kjent at kun 30 straffesaker ble behandlet i siste instans i løpet av fjoråret. Dette er det laveste antallet noensinne, ifølge justitiarius Toril Marie Øie. – Noe av nedgangen skyldes at Høyesteretts ankeutvalg har funnet kriteriene for ankebehandling oppfylt i en mindre andel av sakene. Men reduksjonen skyldes nok også at det over tid er blitt reist færre straffesaker for domstolene, og at det har vært en nedgang i andelen saker som ankes videre til lagmannsretten, og at det fra 2020 har vært en økning i andelen anker til lagmannsretten som nektes fremmet, sier Øie.

Betaler 55.000 kroner i stykkpris

Høyesterettsjustitiarius Toril Marie Øie har sørget for at de faste forsvarerne i Høyesterett har mulighet til å forhandle om timesalæret.

Dette ble kjent i forbindelse med Høyesteretts årlige pressefrokost tidligere i januar, der årsmeldingen for 2021 ble lagt frem.

Der ble blant annet Advokatforeningens rettshjelpsaksjon som rammer berammede straffesaker i Høyesterett, tema.

– Kravene som Advokatforeningen fremmer er i og for seg ikke relevante i sakene her. Fordi det er særlig viktig å sikre at de beste advokatene finner grunn til å ta saker for Høyesterett, så gjelder det egne salærsatser hos oss. Jeg har selvsagt også gitt de faste forsvarerne i Høyesterett forhandlingssmulighet, sa Øie.

Faste forsvarere i Høyesterett har en fast stykkpris på 55.000 kroner pr. sak, opplyser advokat John Christian Elden, som er en av to faste forsvarere i Høyesterett.

Han opplyser at da han startet som forsvarer i Høyesterett rundt årtusenskiftet var salæret på rundt 15.000 kroner pr. sak. Dette tilsvarer en økning av salærsatsen på hele 266,7 prosent. Prisstigningen i perioden har ifølge priskalkulatoren til Norges Bank vært på 53,9 prosent.

Toril Marie Øie

VISSTE DU AT...

Advokatfirmaet Tvetter & Kløvfjell ber regjeringen utarbeide en ny forskrift eller ordning for såkalte ureturnerbare utlendinger. For denne gruppen innførte Solberg-regjeringen en engangsløsning der 16 års botid og alderen på vedkommende til sammen måtte utgjøre minst 65 år før innvilgelse av opphold. «Det fremstår som åpenbart at en alder på minst 49 år er satt for å begrense antallet som skal omfattes av regelen. Det fremstår som så sterkt urimelig at den nye regjeringen bør gripe muligheten til å fjerne alderskravet. Antallet personer vil uansett være svært lavt», skriver advokat Trygve Tvetter i et brev til Justisdepartementet. Selv har han en klient med mer enn 16 års botid som fikk avslag på bakgrunn av to bøter på henholdsvis tre tusen og seks tusen kroner fra 2010 og 2011. «Det fremstår som intet mindre enn myndighetsmisbruk at personer med mer enn 16 års botid blir nektet opphold for minimale overtredelser.»

Advokatforeningen har flyttet inn i det nye Tullinkvartalet i Oslo sentrum og har laget et åpent torg der medlemmer ønskes velkommen inn. Foto: Kari Hegstad

Advokatforeningen i nye lokaler

– Her er det åpent hus! Alle våre medlemmer er alltid velkommen til å stikke innom, sier foreningens generalsekretær Merete Smith.

TEKST: KARI HEGSTAD

I januar 2022 flytter Advokatforeningen inn i splitter nye lokaler i Universitetsgata i Oslo – bare et steinkast unna både tingretten, lagmannsretten, Høyesterett og Det juridiske fakultet.

Generalsekretær Merete Smith er godt fornøyd med resultatet.

– I de nye lokalene våre har de ansatte i foreningen satt seg tettere sammen nettopp for å lage større plass til medlemmene våre. Dette gjelder både Torget, som er samlingsstedet man kommer inni og som er laget både for ansatte og for medlemmer, men også møterom og flotte kurslokaler. Gjennom hele planleggingsprosessen har det vært viktig for oss å sørge for at lokalene er godt

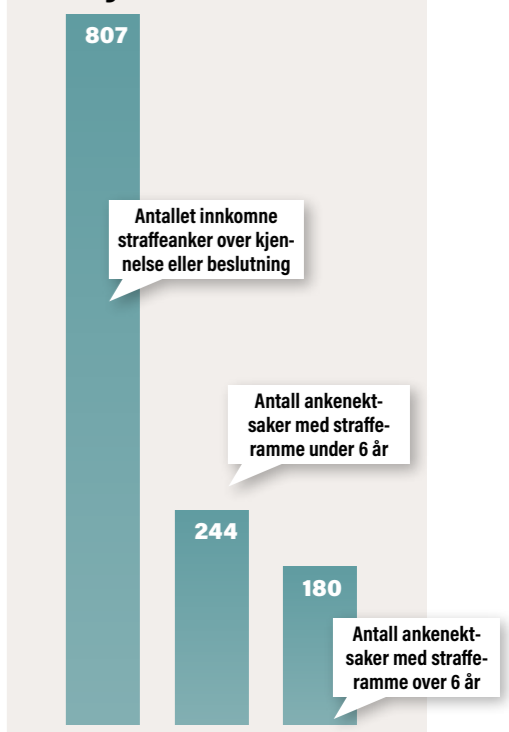
tilrettelagt for å kunne holde kurs, sier hun.

– FELLES MØTEPlass

De nye lokalene i Universitetsgata skal også være en åpen møteplass og et sted hvor medlemmene kan stikke innom når de måtte ønske, påpeker Smith.

– Det er absolutt ikke tilfeldig at vi har valgt denne beliggenheten – midt i Oslo sentrum, og i umiddelbar nærhet til domstolene. Dette gjør det enkelt for advokater som for eksempel kommer utenbys fra å kunne stikke innom i lunsjen eller i rettspauser, enten for å jobbe eller for å slå av en prat. Her er det åpent hus, og alle medlemmer er velkomne! •

Antall innkomne straffeanker og ankenekt-saker til Høyesterett i 2021

Rett på NETT

- » Disse lovendringene trådte i kraft 1.januar 2022
- » Høyesterett i 2021: Mindre statsvennlig enn lagmannsretten
- » – Tingretten oppfordrer til streikebryteri
- » Disse er nye faste forsvarere og bistandsadvokater
- » Nå er Harris Vestlandets klart største firma
- » – Advokatene må få forhandlingsrett

Les sakene på Advokatbladet.no nå!

– Vi jobber med å få på plass de første kundene nå. Etter testperioden i mai-juni er det naturlig å se oss om etter investorer, sier Haavard Ostermann (til høyre), her med kollegene Bosse Langaas og CTO Noor Hussain.

Vant Oslo Legal Hackaton i 2019 – nå har han fått med tidligere Kluge-topp på laget

Bosse Langaas er sentral i den nye legaltech-start open Juss.ai. Han tror legal tech kommer til å vokse mer på kundesiden enn på advokatsiden fremover.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Høsten 2020 sluttet Bosse Langaas i jobben som COO i Kluge der han ledet firmaets strategi- og markedsarbeid. I fjor ble han hentet inn til EIEs nye advokatsatsning. Nå har han forlatt selskapet til fordel for en helt ny start up, Juss.ai.

– Jeg hadde et spennende tidsbegrenset oppdrag for EIE med å legge

grunnlaget for en advokatkjede bygget på en franchisemodell, tett på deres veltablerte eiendomsmevling. Men det er legal tech jeg virkelig brenner for og sikter mot å bruke de neste ti årene av min karriere på, poengterer Langaas overfor Advokatbladet.

VIL FÅ DOKUMENT-OVERSIKT

I åtte år har han jobbet Kluge, med å

modernisere og profesjonalisere, blant annet mye med legal tech.

– Jeg forstår hvordan advokater jobber, kjenner de juridiske prosesser og hvordan man kjøper inn den type tjenester vi utvikler nå. Det er verdifullt når vi skal utvikle nye produkter, sier Langaas.

Jurister behøver gode digitale verktøy for å jobbe mer effektivt og for å finne frem, også i eget dokumentarkiv, mener gründerne.

– I et stort firma er det mange millioner dokumenter som kan ha relevans. Et av produktene vi jobber med hjelper til med å finne frem i disse.

Initiativtager til Juss.ai er Haavard

Haavard Ostermann og resten av teamet kunne juble for seier under Oslo Legal Hackaton i 2019. Konkurransen samler studenter og yrkesutøvende innen jus, teknologi, design og entreprenørskap. Foto: Juss.ai.

”

Målet er at den skal kunne ta fakta om en sak og beregne sannsynligheten for å vinne frem i domstolen.

Ostermann som sammen med sitt lag vant Oslo Legal Hackaton i 2019, der de utviklet en søkemotor for jurister og advokater, som skal gjøre det enklere å finne de mest relevante kildene til den enkelte sak.

– STORE FIRMAER HAR «FOMO»

Produktet Juss.ai nå satser på en videreutvikling av vinner-idéen fra 2019.

– «Relevans» handler i bunn og grunn om å finne andre tekster som handler om det samme, og å finne ut hvor like de er – ikke bare ord for ord, men også i innhold og setningsstruktur, sier Ostermann.

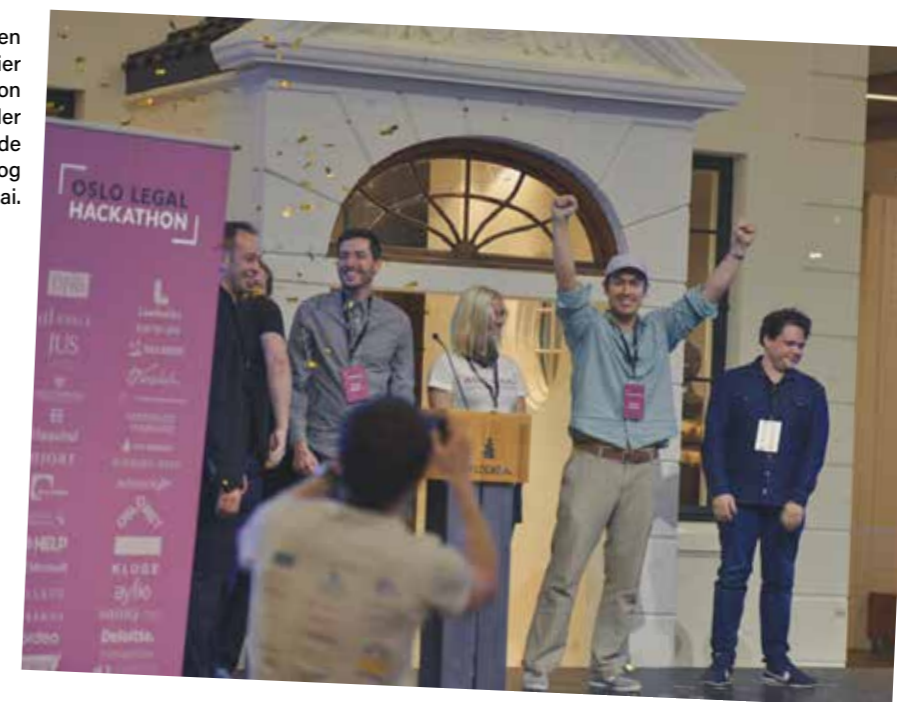
Han tror særlig produktene deres vil kunne være attraktive i større juridiske avdelinger i store selskaper der man sparer penger på å være mer effektivt samt i nye advokatfirmaer, som Ally, som i stor grad satser på fastpris.

Likevel har gründerne også god dialog med fire-fem av landets ti største advokatfirmaer.

– En bransjekollega sa noe morsomt en dag som jeg støtter: Det er hovedsakelig tenåringer og store advokatfirmaer som har en stor grad av FOMO (Fear of missing out, red. anm). Hvis du kommer i dialog med et firma som plukker opp en idé, kommer det fort en innkommende samtale fra andre firmaer også. Dette er jo en bransje der folk snakker mye sammen, sier Langaas.

MANGLER INSENTIVER

– Advokatfirmaene er svært opptatt av

høy kvalitet på tjenestene de leverer. Men det er først og fremst klientene som har en reell oppside ved å effektivisere juridiske prosesser. Jeg opplever ikke advokatfirmaer som motstandere av dette, men jeg tror nok legal tech kommer til å vokse mer på kundesiden enn på advokatsiden fremover, sier Langaas.

– Legal Tech gjort på rett måte bidrar til både effektivitet og bedre kvalitet. Bra for alle parter.

I utviklingen av tjenestene, forsøker Langaas og Ostermann å satse på produkter og problemstillinger som er fel-

les for alle jurister over hele verden.

– Et annet produkt vi jobber med er et verktøy som kan regne ut sjansen for å vinne igjennom med saken. Målet er at den skal kunne ta fakta om en sak og beregne sannsynligheten for å vinne frem i domstolen – ikke bare beregne jussen, men også faktorer som hvilken dommer, advokat og domstol man er i. Dette er et litt mer krevende produkt å utvikle, og gjøres i samarbeid med Disputas AS.

I disse dager er Juss.ai i forhandlinger med kunder og vil starte en periode med testing av produktene. •

ANNONSE

Finansavisen JUS

For næringslivsfolk og advokater
Glanset fredagsmagasin med fire utgaver

Utgivelser 2022:

18. februar (8. februar)
27. mai (16. mai)
30. september (20. september)
30. desember (20. desember)
(Materiellfrist i parantes)

Kontakt Caroline Reed Smith-Meyer
+47 900 15 283 // caroline.smith.meyer@hegnar.no

Finansavisen

Peggy Hessen Følsvik.

Merete Smith.

Bergljot Webster.

Advarer mot kriminelle eiere

Advokatlovutvalget foreslo å stramme inn eierskapsreglene, men dette er ikke videreført i proposisjonen. Det legges i stedet opp til at advokatforetak skal kunne yte sammensatte tjenester.

- Dette er etter mitt syn ikke tilstrekkelig utredet i proposisjonen, sa Bergljot Webster, som ledet advokatlovutvalget. Hun mener forslaget vil skape uklare grenser og åpner for misbruk fra kriminelle miljøer, noe domstolene allerede har erfart, påpekte hun, og viste til en dom fra Borgarting i 2018.

LO vil fjerne skatteadvokaters taushetsplikt

LO og flere organisasjoner vil at skatteadvokaters rådgivning ikke skal beskyttes av sterk taushetsplikt.

- Taushetsplikt er et misvisende begrep. Den handler ikke om advokaten, men om klientens rett til fortrolig rådgivning, sier Merete Smith.

TEKST: NINA SCHMIDT

Stortingets justiskomiteé inviterte den 18. januar til åpen høring om advokatloven, som nå ligger til behandling i Stortinget.

En rekke aktører, som Advokatforeningen, Juristforbundet, Finans Norge, Help Forsikring og Norsk Økokrimforening, deltok.

- Alt er ikke som vi kunne ønske i advokatlov-proposisjonen. Advokatforeningen er for eksempel imot å fjerne kravene til personer som vil tilby juridisk bistand og som ikke er advokater, sa Smith, og siktet til forslaget om å oppheve rettsrådsmonopolet.

At advokaters taushetsplikt lovfestet i advokatloven, er et av lovens viktigste grep, mener Advokatforeningen.

- Klienten skal kunne være åpen overfor advokaten. Og det handler heller ikke om advokaten, men om klienten, om klientens rett til fortrolig rådgivning, sa Smith.

ØNSKER NYE SKILLER

LO-leder Peggy Hessen Følsvik ba politikerne lytte til kritikken som er rettet fra flere hold mot advokaters sterke taushetsplikt i skatterådgivning.

- FN og OECD har bekreftet at advokaters hemmelighold bidrar til aggressiv skatteplanlegging og skatteunndragelser, og Skattedirektoratet og Økokrim har også være tydelige i sin tale, og innspill. Skattefundamentet vårt kan forvitte bak et regelverk som er ment å beskytte alle og enhver, men som i dag blir misbrukt av sterke og innflytelsesrike krefter, sa Følsvik.

- Med dette bakteppet, er det noen advokatfirmaer som i full åpenhet fortsatt tillater seg å reklamere med å redusere klientenes totale skattebidrag på sine nettsider. Samtidig får de fordelen av å være beskyttet av advokaters sterke taushetsplikt. LO mener det bør kreves et tydeligere skille mellom egentlig og uegentlig advokatvirksomhet, fortsatte hun.

BIDRAR TIL BALANSE

Høyesterettsdommer Bergljot Webster, som ledet advokatlovutvalget, mener det er viktig å lovfeste advokaters taushetsplikt.

- Dere må verne om taushetsplikten, sa hun til medlemmene av justiskomiteen.

- I vårt gjennomregulerte samfunn, der det knapt finnes en krok som ikke er berørt av rettsregler, så må man kunne søke rettsråd og vite at ingen får vite at man har søkt rettsråd, og at ingen får vite om hvilket rettsråd man har fått.

- Både tilsynsmyndigheter, skattemyndigheten og politiet utsetter taushetsplikten for stadig press. De vil gjerne ha innsyn i hvilket råd en klient har fått av en advokat, fordi det letter deres arbeid. Det har jeg forståelse for. Men disse instansene sitter på kraftfulle maktmidler.

- En rettsstat må verne om borgerens møte med advokat, det bidrar til en slags balanse mellom myndighetene og befolkningen, og det følger av menneskerettighetene som Norge er bundet av, sa Webster. •

Frykter rådgivnings-nekt i revisjon

De fire advokatselskapene til PwC, Deloitte, KPMG og Ernst & Young advarer om at en ny bestemmelse i advokatloven vil føre til dårligere rådgivning og tap for staten.

semplifiseres i forarbeidene med at et advokatkontor som driver med entrepriserett, bør kunne ansette arkitekter, ingeniører, og så videre. Men det virker som forarbeidene legger til grunn at disse tjenestene er helt adskilte, men det er de ikke. Når arkitekten bistår med plan- og bygningsloven, sender søknader og er i dialog med kommunen, så tenderer han mot å levere rettsråd.

«Advokatvirksomhet på vegne av et advokatforetak kan bare utøves av advokater eller av en advokatfullmektig på vegne av en advokat», heter det i lovforslaget § 20 annet ledd.

De fire advokatforetakene knyttet til de fire store revisjonsselskapene har avgitt en felles høringsuttalelse til advokatloven, og i høringen møtte advokat og partner Per Oskar Tobiassen fra Ernst & Young Advokatselskap på vegne av de fire.

- Proposisjonen fokuserer på verdien av sammensatte tjenester. Dette ek-

- Dette eksemplet er svært parallelt til den virksomheten vi driver i våre advokatforetak. Skatt og avgift er sentrale rettsområder for oss, og dette er sammenblandet av dels juss, dels økonomi, men også det rent skattekniske. Våre ansatte og den kompetansen vi har, er et speilbilde av hvordan kompetansen er satt sammen hos Skatteetaten, i Finansdepartementet og hos Skattedirektoratet. De klarer ikke å oppfylle sin rolle, med mindre de jobber sammen. På tilsvarende måte må vi også kunne jobbe sammen for å levere de helhetlige tjenestene i team, sa Tobiassen.

Per Oskar Tobiassen.

Hvis advokatforetakene ikke får fortsette som i dag, vil klientene komme dårligere ut, og få dårligere bistand, påpekte han.

- Også staten vil komme dårligere ut, for risikoen for feil skatting og skatteligging øker, når rådene blir dårlige, sa Tobiassen.

Innstramningen vil også ha personlige konsekvenser, understrekte han.

- Vi har sytti rettshjelpere som da må slutte i våre advokatforetak. Problemet kan løses ved at komiteen gir en presiserende kommentar i innstillingen, og forskriftskompetanse til departementet.

Han ba også om en overgangsordning.

- Våre rettshjelpere vil faktisk miste sin jobb, med mindre dere gir overgangsregler som innebærer at de kan fortsette med sin autorisasjon inntil de slutter å jobbe i foretaket.

Også Advokatforeningen ba om en overgangsordning. •

– Advokatforsikring rammes

HELP Forsikring advarte om at advokatloven slik forslaget foreligger i dag, vil innebære en innstramning i forsikringsforetaks mulighet til å tilby rettsjelpsforsikring.

- Cirka 300.000 LO-medlemmer og deres familier er kunder, halvparten av alle boligkjøpere, og alle mobillkjøpere i Telenor er kunder, for å nevne noen. Våre advokater har hatt cirka 200.000 saker i løpet av de 16 årene HELP har eksistert, sa HELP-sjef Johan Dolven.

- Vi håper at spørsmålet om langsiktige, eksterne eiere i advokatbransjen kan utredes videre, men inntil det er på plass, ber vi om et unntak, slik at vi og andre forsikrings-selskaper kan fortsette å tilby advokatforsikring, sa Dolven.

Forventer dobbeltjobbing på stykkpris

– Hvis en rørlegger skal pusse opp badet ditt, og gir deg en pris på 250.000 kroner og etterpå oppdager at det er råte i gulvet, skal jeg da si at han skal jobbe det dobbelte, og så skal jeg vurdere etterpå om jeg er villig til å betale for jobben?

TEKST: NINA SCHMIDT

Om jeg skal følge statsforvalterens argumentasjon, så kan jeg gjøre det, selv om det klart er helt urimelig, sier advokat Torunn Agtind i advokatfelleskapet Cramer i Tønsberg.

Hun driver en «landhandel» og arbeider hovedsakelig med familierett, barnevernrett, arv- og skifte og trygderett, og som bistandsadvokat.

I fjor høst påtok hun seg et oppdrag i en samværssak der stykkprisen var syv timers arbeid. Da timene var oppbrukt, ga Agtind klienten beskjed om at timeprisen fra da av ville være 1600 kroner pr. time, som klienten måtte betale selv.

Klienten søkte da Statsforvalteren i Innlandet om ytterligere fri rettshjelp.

7 TIMER = 14 TIMER

Det førte til at Statsforvalteren sendte et brev til advokat Agtind for å påpeke at hun er forpliktet til å jobbe gratis for klienten:

«Ved en innvilgelse av stykkpris, er advokaten forpliktet til å arbeide det dobbelte antall timer», heter det i brevet.

Og videre:

«Samværssaker honoreres med en stykkpris på 7 timer, jf. stykkprisforskriften 5 5 andre ledd nr. 7 bokstav b). Dette innebærer at du ved behov er forpliktet til å arbeide inntil 14 timer i saken. Du har ikke anledning til å avslutte rettshjelpssaken ved medgatte 7 timer, og kreve ordinær sats for videre bistand. (...) Du er etter dette forpliktet til å bistå søker inntil det dobbelte av stykkprisen.»

INGEN UTJEVNING

– Jeg har jobbet som advokat i mange år, og i veldig mange saker har jeg jobbet dobbelt. Jeg har mange ganger søkt om utvidelse av stykkprisen – og noen ganger fått det, andre ganger ikke. Det er et spørsmål om skjønn. Men jeg stusser over det statsforvalteren her sier; at

– Det er helt vilt at advokater forventes å arbeide gratis, mener Torunn Agtind.

retningslinjene forutsetter at jeg skal jobbe det dobbelte før jeg kan søke om utvidelse. Jeg kan ikke forstå at dette kan være riktig, sier Agtind.

Å vurdere omfanget av en sak i forkant er svært vanskelig for advokater, påpeker hun.

– Vi har ingen kontroll over hvor omfattende et oppdrag blir. Og det er veldig sjelden at vi bruker kortere tid enn de fastsatte stykkpris-timene. Så dette utjevner seg overhodet ikke over tid, sier Agtind.

– Og for å sammenligne med rørleggeren igjen; om han gjør jobben på kortere tid enn forventet, skal jeg da trekke 100.000 kroner fra den avtalte

prisen fordi han var så rask? Man kan jo ikke tenke sånn, men slik behandles vi advokater.

NEI TAKK FRA NÅ

Hun har lojalt fulgt opp kravet fra Statsforvalteren og arbeidet det dobbelte av stykkpris for den omtalte klienten i samlivsbrudd-saken.

– Jeg er nå nede i en timesats på 465 kroner i den saken. Jeg har ganske høye kontorutgifter, så dette går ikke rundt.

Agtind tar mange saker på offentlig sats.

– Det jeg lærte av denne saken, er at jeg ikke ønsker å påta meg økonomiske oppgjør og felleseieskifte på stykkpris i

fortsettelsen. Man får ikke løst så kompliserte saksfelt på de få timene stykkprisen gir. Så jeg kommer til å takke nei til denne type saker, hvis det er sånn å forstå at vi forplikter oss til å jobbe dobbelt hvis klienten har krav på fri rettshjelp.

Hun har heldigvis også private klienter, forteller hun.

– Hvis ikke, hadde det ikke vært økonomi i et firma som mitt. De økonomiske vilkårene har endret seg til det verre over tid. Salærsatsen er jo forferdelig lav, så jeg støtter streiken som pågår nå. Det tar også lenger tid å få oppgjør nå, etter at Domstoladministrasjonen etablerte sin egen salærenhet, sier Agtind. •

”
Man får ikke løst så kompliserte saksfelt på de få timene stykkprisen gir.

Vanlig å ikke få betalt

I 2019 evaluerte Oxford Research i samarbeid med konsultentselskapet Menon Economics stykkpris- og bistandsadvokatorordningen på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Utvalget konkluderte blant annet med at mange advokater under fritt rettsråd velger å yte rettshjelp godt utover stykkprisen, uten å få betalt for det.

«En kan ikke forvente at advokater over tid skal yte denne rettshjelpen hvis de ikke får innvilget utvidet bevilling der dette er nødvendig», heter det i rapporten.

«Av rapporten går det fram at salær etter medgått tid ble innvilget av fylkesmannen i rundt syv prosent av rettsrådssakene som i utgangspunktet kvalifiserte for stykkpris. I fylkesnemnda utgjorde utbetalinger av salær etter medgått tid rundt 19 prosent av de totale utbetalingene i saker som i utgangspunktet kvalifiserte for multiplikator-stykkpris i 2018», heter det i NOU 2020: 5 Likhet for loven (forslaget til ny rettshjelplov).

ANNONSE

OSLO
TINGRETT

NORGES DOMSTOLER

BOSTYRERE FOR KONKURSBO

Oslo tingrett ønsker å knytte til seg ytterligere 3-5 advokater som kan ta oppdrag som bostyrere i konkursboer.

Søknadsfrist: 22.02.2022

Full utlysningstekst ligger på:

www.domstol.no/oslo

Disiplinærnemnden mener at advokat Per Danielsen gjennomgående møter klienter som klager på salæret med søksmål, kom det frem i ankesaken som gikk i Borgarting lagmannsrett før jul. Foto: Carina Johansen / NTB

GRANSKES

Tilsynsrådet gransker nå alle disiplinærklager mot advokat Per Danielsen og alle rettsprosesser han har anlagt mot tidligere klienter, samt mulige uregelmessigheter i behandlingen av klientmidler.

”

Sist vi fikk henvendelse fra Tilsynsrådet var rundt 2005, så det er ikke noe påfallende i at vi får en gjennomgang til nå.

TEKST: NINA SCHMIDT

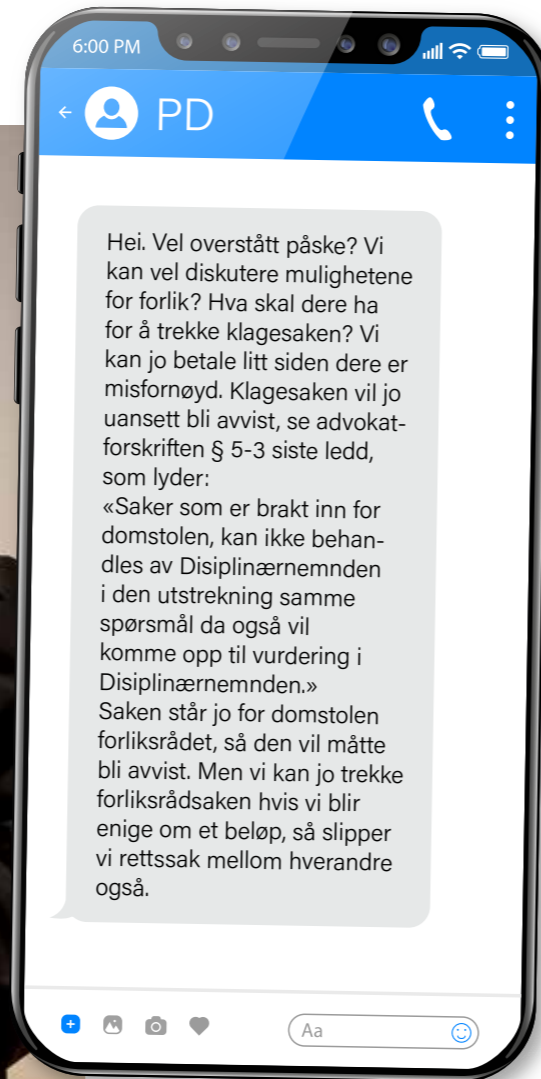
I femårsperioden fra desember 2016 til november 2021 har Disiplinærnemnden og Advokatforeningens disiplinærutvalg avvist totalt 32 klager mot advokat Per Danielsen, viser en opptelling Advokatbladet har gjort.

Disiplinærsystemet kan ikke behandle klagesaker parallelt med at sakene behandles i domstolsystemet. Dersom en advokat tar ut søksmål eller forliksklage mot en klient, må saken derfor avvises. Åpenbart grunnløse klager avvises også.

Advokatbladets opptelling avdekker ikke om alle avvisningssakene knyttet til Per Danielsen skyldes domstolsbehandling eller ikke.

VIL HA SAMLET OVERSIKT

Tilsynsrådet for advokatvirksomhet har siden februar i fjor gransket alle rettsprosesser Daniel-

Illustrasjon av tekstmelding advokat Per Danielsen sendte til klient. Meldingen er sitert i dom (LB-2021-17661) fra Borgarting lagmannsrett.

Anker sak mot Disiplinærnemnden til Høyesterett

Per Danielsen tapte ankesaken han anla mot Disiplinærnemnden for å få kjent tre disiplinærfellelser ugyldige.

Advokat Danielsens opptreden er egnet til «å skade standens og yrkets anseelse», konkluderer Borgarting lagmannsrett. Danielsens opptreden må oppfattes av klienten «som et meget sterkt press for å unngå at klagen skal komme til behandling», skriver retten.

Retten understreker at Per Danielsen har rett til å velge om han ønsker salærkravene prøvd av disiplinærmyndighetene eller av domstolene.

«Lagmannsretten vil derfor understreke at det ikke er kritikkverdige i seg selv å benytte seg av denne retten», heter det i dommen.

Danielsen ble ilagt totalt 1.307.954 kroner i saksomkost-

ninger; 654.531 kroner fra Oslo tingrett og 653.423 kroner fra Borgarting.

Per Danielsen anker dommen til Høyesterett, opplyser han. – Dommen er klart gal og i strid med EMK artikkel 10 og plikten til å forlike saker nedfelt i tvisteloven § 5-4, når det slås ned på måten jeg har fremsatt forlikstilbud på. Forsøk på forlik bør berømmes, ikke kritiseres, sier Per Danielsen.

– I realiteten er lagmannsrettens selvkomponerte kritikk i praksis en nektelse av adgangen til domstolen. Saken reiser prinsipielle spørsmål fordi lagmannsretten har dømt i strid med disposisjonsprinsippet og saksbehandlet forhold ingen klient har klaget på. Ingen advokat skal kunne sanksjoneres av staten for forhold klagerne ikke har klaget på og disiplinærmyndigheten ikke selv har brukt som begrunnelse for fellelse.

– Vi er ikke i den franske revolusjon da folk av effektivitetsgrunner ble bragt til skafottet urettmessig bare for å få hurtige avgjørelser, sier Danielsen.

sen har anlagt mot klienter. Det var Finansavisen som omtalte granskningen først.

«Som en del av dette tilsynet ber Tilsynsrådet om at du fremlegger en samlet oversikt over de rettsprosesser som Advokatfirmaet Danielsen & Co AS har vært involvert i, mot egne tidligere (eller eksisterende) klienter, og som gjelder salærkrav og/eller utførelse av oppdrag. Tilsynsrådet ber i første omgang om en oversikt som dekker slike saker i perioden de siste fem årene», heter det i et brev Tilsynsrådet har sendt til Advokatfirmaet Danielsen.

I oktober 2020 mottok Tilsynsrådet en telefon om mulige uregelmessigheter i Danielsens behandling av betroede midler, og har derfor foretatt bokettersyn i firmaet.

«Tilsynsrådet har tidligere mottatt henvendelser knyttet til påståtte kritikkverdige handlinger rundt advokatfirmaets salærkrav og håndtering av oppdrag. Som en del av tilsynet vil Tilsynsrådet også se nærmere på advokatforetakets rutiner vedrørende oppdragsavtaler, herunder informasjon til klientene om kostnader, salærberegning, utførelse, mv.», heter det i brevet.

FELT NI GANGER

Tilsynsrådet har også bedt Advokatforeningen om, og fått tilsendt, en oversikt over samtlige disiplinærklager mot Danielsen gjennom flere år.

I femårsperioden fra 2016 til 2021 ble Danielsen felt ni ganger i Disiplinærnemnden for brudd på god advokatskikk. I én av sakene ble han ilagt reaksjonen «advarsel», i fire av sakene «irrettesettelse» og i de resterende fire sakene «kritikk».

Totalt er 59 saker registrert i perioden i Per Danielsens navn i disiplinærsystemet. 32 av sakene ble altså avvist. Ettersom utvalgssaker som ankes til nemnden, telles to ganger, er det reelle antallet

saker 47. I seks av sakene ble Danielsen frifunnet. I ti av sakene er han klaget inn som prinsippal på vegne av fullmektig.

– HELT VANLIGE TEMAER

Tilsynsrådets bokettersyn og granskning har pågått i elleve måneder.

– Alle næringsdrivende i Norge får bokettersyn i gjennomsnitt hvert syvende år. Også advokatfirmaer må gjennom slikt rutinemessig. Sist vi fikk henvendelse fra Tilsynsrådet var rundt 2005, så det er ikke noe påfallende i at vi får en gjennomgang til nå. Vi holder på å svare rutinemessig på det de spør om. Temaene de tar opp er helt vanlige i alle slike bokettersyn. Vi forventer ikke noe spesielt. Det er for tidlig å kommentere, sier Per Danielsen til Advokatbladet. •

Sønnens bevilning suspendert

Per Danielsens kollega og sønn, advokat og partner Håkon Danielsen, har fått sin advokatbevilning suspendert, og er mistenkt for å ha hvitvasket millionbeløp. Hans advokat, Fredrik Berg i Fend, uttaler til Finansavisen at «suspensjonsvedtaket er mangelfullt saksbehandlet, uforholdsmessig og svært inngripende, da det innebærer et løpende yrkesforbud».

Oslo tingrett behandlet Danielsens krav om midlertidig forføyning mot Tilsynsrådet den 20. januar, samme dag som Advokatbladet gikk i trykken.

Håkon Danielsen mener at siktelsen er tatt ut uten fundament i hverken faktum eller juss. Foto: Hallgeir Vågenes, VG / NTB

Hvem blir partner - OG HVORFOR?

Å bli partner i et stort advokatfirma er et mål for mange unge advokater. Hva skal til for å komme gjennom nåløyet? Hva kreves, og hvor mye må du jobbe? Og hvordan bør du posisjonere deg?

TEKST: NINA SCHMIDT

”
Karriereveien
er bratt opp mot
partnerskapet.

I 2018 var det 2441 partnere blant norske advokater, ifølge Advokattforeningens bransjeundersøkelse. Altså er om lag 28,5 prosent av alle advokater eiere. Men å bli partner i et av landets største advokatfirmaer er forbeholdt de få.

Bare 4,8 prosent av landets 8558 registrerte advokater er partnere i de ti største firmaene i Norge. Om man regner med bare de reelle eierne, og ikke såkalte non-equity partnere, blir andelen enda lavere.

Inntektene på toppnivået er høye, og høyt er også antallet arbeidstimer som kreves.

I Norge opereres det med to partnernivåer; equity partner og non-equity partner. Equity-partnere er reelle eiere, får utbytte, og har fullt ansvar for firmaets drift. Non-equity-partnere er ansatte partnere som får lønn, ikke utbytte. I Norge kalles non-equity-partnere gjerne for assosierte partnere.

BRATT KARRIEREVEI

Roar Thun Wægger er tidligere advokat i Juristforbundet, og grunnlegger av

Roar Thun Wægger.

forhandlingsinstituttet Wægger Negotiation Institute. Han er foredragsholder på JUS' advokatkurs, og møter hundrevis av unge jurister som ønsker å gjøre karriere i advokatbransjen.

– Jeg opplever at mange er åpne for ulike veier. Mange elsker advokatbransjen og har det som sitt mål. Andre ser tidlig utfordringen med alltid å skulle være tilgjengelig i bransjen, sier Wægger.

Han tror ikke at det er vanskeligere å bli partner nå enn før.

– Mitt inntrykk er at det alltid har vært vanskelig, fordi karriereveien er bratt opp mot partnerskapet. Vi vet at en rekke dyktige advokater forlater advokatbransjen på vei opp, særlig mange kvinner. Jeg ser dette som en meget stor utfordring for bransjen når vi vet hvor stor andelen kvinner er på studiet.

For å bli partner bør du ha kommersiell legning, og trives med å bruke den, mener han.

– Jeg vil råde unge i bransjen til å tørre å vise også sin kommersielle kunnskap til dagens partnere, slik at du viser at du kan hente inn nye kunder. Du må også være en dyktig rådgiver. Vær bevisst på å bygge din unike kompetanseprofil, sier Wægger.

Han synes det er synd at det i advokatbransjen ikke finnes mange alternative karriereveier til partnerskap.

– Hva med et karrierespor uten de kommersielle oppgavene og med en god lønn, men uten å måtte være i mange-millionersklassen? Da tror jeg også flere kvinner ville blitt værende lengre. •

ET UTVALG NYE PARTNERE

«Assosiert partner» eller «special counsel»?

Et virvar av titler florerer i advokatbransjen, og det er ikke enkelt for utenforstående å forstå hva som er hva.

Tittelbruken i dag er en forvirrende miks av profesjonstitler, selskapsrettlige titler og påfunn, mener Erling Lind, partner i Ro Sommernes. Som managing partner i Wiersholm var han i sin tid med på å lage mange av de stillingstitlene som i dag benyttes i de større advokatfirmaene.

– Den gang var partertittelen ikke i bruk, og i en god del firmaer måtte man være høyesterettsadvokat for å bli medeier.

Etter hvert som firmaene vokste, fikk man mange flere ansatte advokater, og det ble et press fra de ansatte om synlige tegn på progresjon, forteller han.

– Profesjonstitlene var utbrukt, og høyesterettsadvokat-tittelen forsvant jo. Hva skulle vi da gjøre? Da så man mot revisjonsbransjen, som hadde den samme strukturen og utfordringene, og brukte titler som «associate» og «managing associate».

– Vi var ikke så begeistret for de engelske ordene, men hadde ikke så mange gode ideer. Poenget var jo at tittelen skulle si noe om hvor man var på karrierestigen. Da kunne denne gis som belønning sammen med lønn og – vips – så slapp man litt billigere unna.

PNYTETITTEL

Han sier at han nok er medansvarlig for tittelen «fast advokat».

– I ettertid kan man jo gruble over hvordan vi klarte å komme opp med noe så meningsløst og pussig. Senere kom begrepet «senioradvokat» i bruk. Det er jo litt bedre, men gir også assosiasjoner om at man nærmer seg pensjonsalderen.

– For eiernes del ble partertittelen fasjonabel da høyesterettsadvokatene døde ut. Kanskje ikke så rart, ettersom profesjonstittellen for personen med den ferskeste bevillingen jo var den samme som til den som satt helt på toppen av prestisjetreet – advokat.

Partertittelen var så vellykket at man nokså raskt begynte å vanne den ut, forteller Lind.

– Begrepet «salaried partner» ble utviklet i USA og var egentlig grei nok, men annenrangs, det var noe alle skjønnte. Og «lønnet partner» ble for drøyt, derfor tok man heller i bruk begrepet assosiert partner. De som har denne tittelen er gjennomgående ikke eiere, men låner prestisjen partertittelen gir, sier Lind. •

– Fremtiden i nisjer

- INTERNASJONALT SER VI MER OG MER

en utvikling av boutique-firmaer, altså mindre, nisjebaserte firmaer med spesialfelt og meget sterke fagmiljøer. Vi ser starten av dette med etableringen av noen slike i Norge i dag. Er du i de største byene, så tror jeg fremtiden ligger i slike nisjefirmaer, sier Roar Thun Wægger, konfliktmekler og grunnlegger av forhandlingsinstituttet Wægger Negotiation Institute.

Han mener at det utenfor de største byene alltid vil være et godt marked for allrounderen, fordi kundene vil ha kort vei til rådgiveren sin.

– Blant mine forretningspartnere i USA og Asia seiler konflikthåndtering, forhandling og mekling opp som «up & coming»-fag, forteller han, og trekker frem fire punkter som han mener blir viktige for morgendagens advokater:

- Advokaten må forstå konteksten omkring kundens juridiske spørsmål.
- Advokaten må være enda mer forretningsvennlig, og tilpasse sine råd så de skaper verdi for kundene.
- Advokaten må være løsningsorientert – mange saker kan finne gode løsninger utenfor domstolen.
- Advokaten må ha kunnskap om internasjonale transaksjoner. Verden blir stadig mindre, og morgendagens etterspurte advokater har kontaktnett og kunnskaper på tvers av jurisdiksjoner.

– Du må ha vilje og evne til å jobbe mye

– Opp eller ut-prinsippet i de store advokatfirmaene er en avgjørende forutsetning for den høye inntjeningen. Så lenge ansatte advokater vet at de må levere stor verdiskapning hver eneste arbeidsdag, vil de aller fleste jobbe som ville og gale for å få del i inntjeningen, sier Erling Lind.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

– Som partner har man et enormt ansvar. Man må derfor spørre seg hvorfor man ønsker å bli partner, sier Erling Lind.

Erling Lind (66) har sittet i toppen av den norske forretningsadvokatbransjen i flere tiår. Han ble partner i daværende Wiersholm, Bachke & Hellesen i 1987, var initiativtaker til fusjonen som la grunnlaget for dagens Wiersholm i 1991, og satt i ledelsen av firmaet gjennom hele 1990- og 2000-tallet.

Han gikk ut av Wiersholm ved årsskiftet 2017, etter tretti år som partner, og har siden vært partner i Ro Sommernes. Han vet hva det koster å nå til topps, og kan fortelle om hardt arbeid og tøffe utvelgelseskriterier, men også om partnerskaps mange gleder.

Han understreker at synspunktene han gir uttrykk for i dette intervjuet gjelder situasjonen i store advokatfirmaer.

– Kravene til å bli og forbli partner i mindre firmaer er langt fra så ekstreme som i de store, sier han.

Lind mener at alt for mange ser ut til å ha et sterkt ønske om å få partnertittelen uten å ha reflektert så mye over hvilket ansvar og risiko det innebærer.

– Som en av eierne av en svært stor virksomhet, har man et betydelig ansvar for at den drives på en måte som ivaretar de som har interesse i denne. De viktigste er selvfølgelig ansatte og leverandører. Går virksomheten dårlig, kommer deres krav foran dine.

– På den annen side kan det være svært lukrativt, spennende og morsomt hvis man har interesse for organisering, drift og utvikling av virksomheten, i tillegg til det ansvaret og de utfordringene som følger med å lede store oppdrag.

ALLE HAR MULIGHETEN

I utgangspunktet er ingen diskvalifisert, hverken advokatfullmektiger eller advokater, fra å bli partner, forteller han.

– Tvert imot; idéen om at alle konkurrerer likt, er avgjørende viktig for firmaene. En pyramidelignende struktur som er så bred i bunnen og så høy som mulig, er et sentralt suksesskriterium. Når et stort antall kvalifiserte medarbeidere jobber intenst for å klatre oppover, er det supergunstig for de som sitter på toppen og deler overskuddet, påpeker Lind.

Når advokaten får selvstendig ansvar, blir det stadig enklere å se hvem som har personligheten og interessen som gjør at man kan bli partner, ifølge Lind.

– Men det betyr jo ikke at man på noe vis faktisk vil bli det, til det er antall muligheter for begrenset, og tilfeldige faktorer for stort.

”

Som partner må du faktisk være med å ta ansvar for driften. Dette er et stort ansvar.

sen på å starte for seg selv. Det er mulig, og fremfor alt, det er morsomt å lykkes med ditt eget prosjekt, sier Lind.

En partners primære ansvar er å sørge for at virksomheten tilføres oppdrag, og lede gjennomføringen av oppdrag, forteller han.

MÅ KUNNE LITT OM ALT

– Den moderne partnerrollen favoriserer utadvendte personligheter som kan «selge» firmaets tjenester utad, og inspirere og administrere kollegaer internt. Store klienter med varierte behov betyr at man må kunne litt om alt, og forstå hva klientens utfordringer består i.

Det er absolutt rom for andre typer enn den utadvendte selgeren, understreker han.

– Et klassisk eksempel er en faglig ekspert på et rimelig smalt område, som skatt eller konkurranserett, for eksempel. Her kan man erobre og forsvare partnerstatus på rent faglig grunnlag.

Men om man er en mutt og innesluttet einstøing, er det nok mer krevende å bli partner enn om man er et boblende overskuddsmenneske med gode overtalelsevner, mener han.

FLYTT PÅ DEG

Som ung fullmektig bør du lære deg så mye du kan om fagfeltet på avdelingen din, og så forsøke å flytte til en annen avdeling for å lære mer om noe annet, råder han.

– Alt for mange unge ser ut til å være trygghetsøkende og blir der de blir plassert. Det er ikke nødvendigvis lurt. Du blir kanskje dyktig på akkurat det du jobber med, men får ikke med deg bredden i erfaringen og opplæringen et stort firma kan gi deg.

– Lær deg også et advokathåndverk. Med det mener jeg for eksempel prosedyre eller avtaleutforming. Det siste er undervurdert. Det å kunne formulere avtaler – på norsk og engelsk – er særdeles viktig for en forretningsadvokat.

– Og så gjelder det selvfølgelig hele tiden å utvikle og kultivere egne klientrelasjoner. Veldig mange 30-åringer tror da at de må bli kjent med finansdirektøren i Equinor, men det de må gjøre er å se hvem i egen aldersgruppe som kommer til å bli finansdirektør i Equinor om 10 år!

Å vise at du både har evne og vilje til å jobbe mye, og tåle press, inngår også i partner-forberedelsene. Men det er alt for mange som tror at dette innebærer at den som jobber aller mest er den som vinner. Dette stemmer ikke, og slik bør det heller ikke være, påpeker Lind.

– Når det er sagt, er det et bransjeproblem at det i altfor stor grad regnes som litt toft å jobbe nærmest 24/7.

DET SISTE STEGET

Lind anbefaler også å tenke taktisk for å øke sjansen for å lykkes.

– Du bør gjøre en nøktern vurdering av hvilke åpninger som kan by seg i firmaet på tre, fire års sikt. I de største firmaene stiller du i dag vesentlig bedre i konkurransen dersom du er kvinne eller har minoritetsbakgrunn. Dette fordi de største firmaene er utsatt for et mye større trykk fra omgivelsene på mangfold og likestilling enn de mindre.

– Derfor må menn ta en kjølig vurdering når de nærmer seg det siste hinderet: Er det verdt å konkurrere når firmaet er så short på damer at Petra og Wenche åpenbart blir plukket ut for meg?

Lind understreker at han mener at utviklingen mot et større mangfold i partnerskapene er positiv og bør oppmuntres.

– Tenk deg at du er to år før vurderingspunktet for opprykk. Da må du se deg rundt: Er det allerede fem partnere på din avdeling som er fire-fem år eldre enn deg? Da er det opplagt at partnerrekruttering til denne avdelingen ikke blir prioritert. Kanskje du derfor bør gå over til en avdeling der det bare er 65-åringer? Der kommer de til å trenge noen! Du må rett og slett drive litt intern posisjonering. Det er dumt ikke å tenke taktisk. Hvor er konkurransen svakest, hvor er behovet størst, hvor kan jeg ha best markedsverdi?

Dem som ikke når opp, har likevel fått med seg både erfaring og opplæring, og kan gå videre, muligens med et justert selvbylde i retning av et bedre og vesentlig mer variert liv, understreker Lind.

– Selv synes jeg det har vært verdt det. Det er fantastisk å få være med på å bygge en stor virksomhet, og jobbe med morsomme og ansvarsfulle oppdrag, og med en særdeles god inntekt i tillegg. •

Les en lengre versjon av dette intervjuet på Advokatbladet.no.

LINDS 10 RÅD til deg som vil bli partner

1. Du må ha risikovilje.
2. Du må være villig til å ta ansvar for selskapets utvikling.
3. Du må være utadrettet og synlig, både markedsmessig og faglig.
4. Du må ha bred faglig kompetanse.
5. Du må være en god selger og ha kommersiell teft.
6. Du må kunne skrive og snakke flytende engelsk og gjerne flere språk.
7. Du må kunne bygge egne relasjoner.
8. Du bør tenke strategisk i valg av avdeling / team.
9. Du må vise at du har stor arbeidskapasitet.
10. Du må ta tak internt, også sosialt.

Kilde: Erling Lind

”

Det hjelper ikke å jobbe hardt og være personlig egnet hvis ingen velger å satse på deg. Du kan jo ikke klatre hvis ingen gir deg muligheten.

– Som vi sier i Trøndelag; «Det e itjånå som kjæm tå sæ sjø!», sier Guri Uvsløkk Vagnildhaug, partner i Bjerkan Stav.

– Gi tillit til de unge!

– Velger du å bli advokat og partner kun for tittel, status og penger, så vil du nok miste motivasjonen ganske kjapt.

TEKST: KARI HEGSTAD FOTO: THOR NIELSEN

Guri Uvsløkk Vagnildhaug er styreleder og partner i Bjerkan Stav – et av de største advokatfirmaene i Trondheim. Hun arbeider i hovedsak med fast eiendom og ekspropriasjon, og fikk opprykk til partner da hun kom tilbake fra foreldrepermisjon i 2016.

– Jeg har sittet i styret i firmaet siden 2014 og fikk derfor mulighet til å vise meg frem i tiden før det ble snakk om partnerskap. Det vil nok alltid være et visst krav til inntjening og innsats for at opprykk skal være aktuelt, men de personlige egenskapene som kreves for å kunne drive et firma er også noe som teller mye hos oss. Man er jo et lag som skal fungere sammen, og da gjelder det å optimalisere laget på best mulig måte.

PARTNERNE DELER LIKT

Forskjellen på å drive et forretningsadvokatfirma i Trondheim, sammenlignet med for eksempel Oslo, tror hun ikke nødvendigvis er spesielt stor.

– De forskjellene som kanskje er aktuelle går nok mer på størrelsen på firmaet, og ikke på selve byen man holder til i. Sammenligner man Bjerkan Stav med et tilsvarende stort advokatfirma i Oslo, så er nok både arbeidshverdagen og driften av firmaet i utgangspunktet ganske lik.

Strukturen på selve partnermodellen er også

noe som varierer mye mellom firmaene. Selv har de valgt å gjøre det enkelt, forklarer hun.

– Hos oss har partnerne lik andel, og utbyttet fordeles etter et likedelingsprinsipp. Veldig lite komplisert, med andre ord.

– Vi har også et slags visdomsord her på huset som en eldre kollega bruker å si: Du skal aldri tro at du er noe dårligere enn andre, men du skal heller ikke tro at du er bedre.

– MÅ TØRRE Å SATSE

Felles for de som når toppen i advokatfirmaene, er nok drivkraften og villigheten til å jobbe hardt og målrettet, mener Vagnildhaug.

– I tillegg er det nok en fordel hvis motivasjonen for å klatre ikke bare kan spores tilbake til ambisjoner om tittel, status og penger. Da forsvinner nok drivkraften ganske kjapt, tror jeg! For min egen del har jeg vært veldig heldig med at jeg helt fra start har opplevd å få stor tillit internt i firmaet, og det har selvfølgelig vært veldig motiverende. Jeg ble tidlig tildelt store saker, og har fått mulighet til å vise hva jeg er god for.

– Dette er også min oppfordring til andre firmaer: Gi de unge tilliten slik at de kan få sjansen til å vise seg frem! Det hjelper ikke å jobbe hardt og være personlig egnet hvis ingen velger å satse på deg. Du kan jo ikke klatre hvis ingen gir deg muligheten.

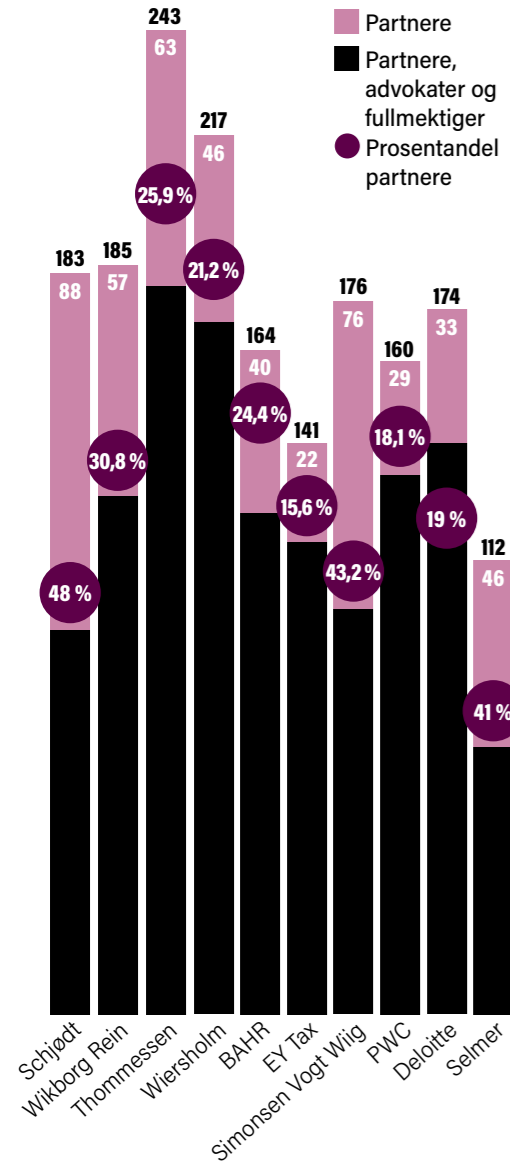
Det å tørre å være seg selv og ha tro på at den man er er bra nok, er et undervurdert råd, ifølge Vagnildhaug.

– Hvis du bare bestemmer deg for å bli god til noe, så er det nesten ikke grenser for hva man kan klare. Og så må du selvfølgelig være villig til å legge ned en skikkelig innsats, for advokatyrket er virkelig en livsstil mer enn det er en ni til fire-jobb. •

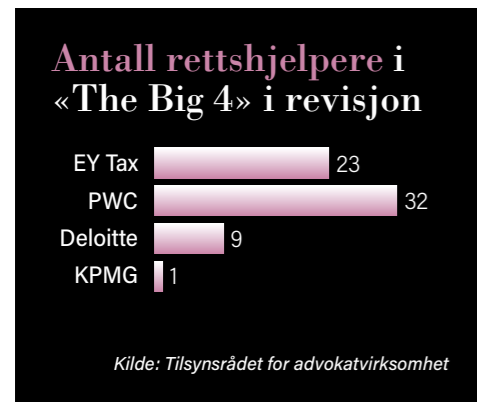
Bjerkan Stav

- Ble etablert i 1870, og er i dag landets nest eldste bestående advokatfirma, og det største frittstående advokatfirma nord for Dovre.
- Har i underkant av 30 advokater, og jobber hovedsakelig med forretningsjus. Har tre lokalkontorer i Levanger, Namsos og Frøya.

Partnerandel i de 10 største firmaene

Kilde: Firmaens nettsider. OBS: Flere firmaer skiller ikke mellom partnere (eiere) og assosierte partnere (ansatte partnere) på egne nettsider. Antall reelle partnere kan derfor være lavere enn antallet som er oppgitt på nettsidene.

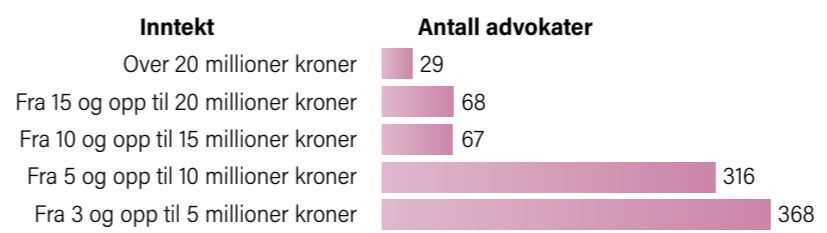

10 kjennetegn på advokater som blir partnere

- Liker jobben og er entusiastisk.
- Behandler partnere (og alle andre de møter) som verdtsatte kunder.
- Har mentorer på sin side.
- Har alltid kontroll.
- Er forpliktet og engasjert.
- Beskytter eget omdømme og bygger eget renommé.
- Arbeider hardt og er alltid tilgjengelig.
- Finner alltid nye arbeidsoppgaver.
- Blir bare flinkere og flinkere.
- Er alltid ærlig.

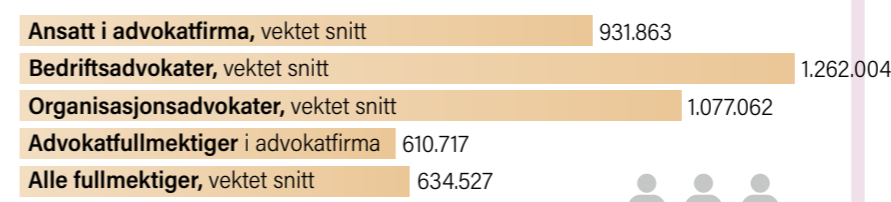
Liste er laget av det amerikanske rekrutteringsfirmaet BCG - som kaller seg «America's Premier Legal Placement Firm For Law Firm Attorneys». Firmaet har kontorer i en rekke store byer i USA, og også i Asia og London.

848 partnere med mer enn 3 millioner i inntekt i 2020

Kilde: Finansavisen JUS

Snittlønn, ansatte advokater 2020

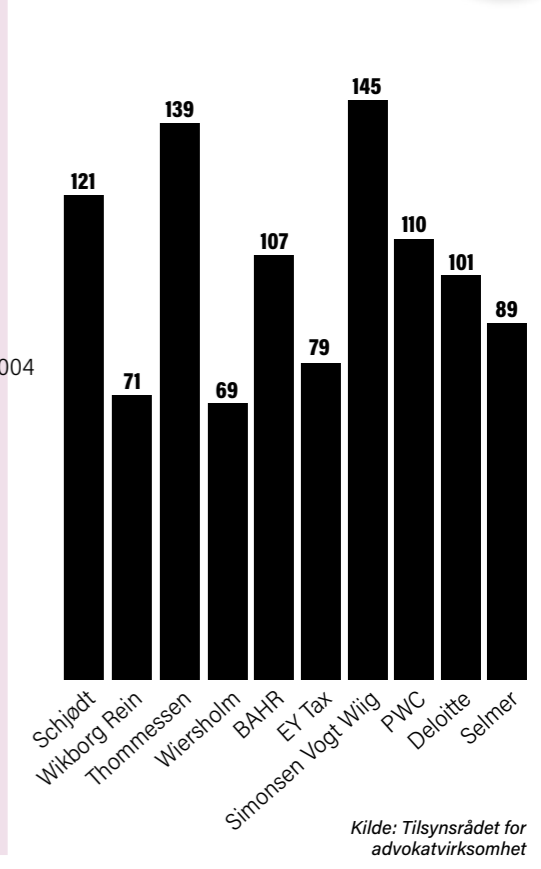

Kilde: Advokatforeningens lønnsundersøkelse 2021

3 av 10

Over tretti prosent av landets advokatfullmektiger arbeider i ett av landets ti største advokatfirmaer. Totalt er det pr. januar 2022 registrert 2191 advokatfullmektiger i Norge. Av disse jobber 678 i landets ti største firmaer, **en andel på 30,9 prosent.** Kvinneandelen på fullmektignivå i de ti største firmaene er nå på **59,3 prosent.** Blant ansatte advokater er kvinneandelen på **47,6 prosent.** På partnernivå er kvinneandelen **16,6 prosent.**

Antall med advokatbevilling i de 10 største firmaene

Ansatte partnere, advokater og advokatfullmektiger i de 10 største advokatfirmaene

FIRMA	PARTNER			ADVOKAT			ADVOKAT-FULLMEKTIG			SUM		
	Menn	Kvinner	Kvinneandel i %	Menn	Kvinner	Kvinneandel i %	Menn	Kvinner	Kvinneandel i %	Menn	Kvinner	Kvinneandel i %
Schjødt	74	14	15,9	14	18	56,2	29	34	54	117	66	36
Wikborg Rein	47	10	17,5	30	22	40	37	39	51,3	114	71	38,4
Thommessen	54	9	14,3	42	35	45,4	40	63	61,1	136	107	44
Wiersholm	36	10	21,7	17	7	29,2	64	83	56,5	117	100	46
BAHR	34	6	15	36	29	44,6	26	33	55,9	96	68	41,5
EY Tax	15	7	31,8	28	31	52,5	26	34	56,7	69	72	51,1
Simonsen Vogt Wiig	67	9	11,8	33	40	54,8	14	13	48,1	114	62	35,2
PWC	24	5	17,2	43	36	45,6	14	38	73,1	81	79	49,4
Deloitte	26	7	21,2	35	28	44,4	27	51	65,4	88	86	49,4
Selmer	40	6	13	19	24	55,8	3	20	87	62	50	44,6
Sum	417	83	16,6	297	270	47,6	276	402	59,3	994	761	43,4

Kilde: Firmaenes nettsider. Det tas forbehold om feil. Antall advokater er sjekket opp mot Tilsynsrådets register. Det er et misforhold mellom antall advokater med bevilling, og antallet personer som beskrives som advokater på enkelte firmaers nettsider. Dette skyldes ofte at et antall personer som har bevilling, ikke har aktivert den. De står derfor ikke oppført i Tilsynsrådets register som praktiserende advokater.

– En lunsj med en kollega du ikke kjenner fra før kan fort gjøre at vedkommende uken etter tenker at akkurat *du* er den rette for det neste oppdraget, sier Selmer-partner Fredrik Lilleaas Ellingsen.

– Ikke gå med det samme lunsj-toget hver dag!

For å bli lagt merke til internt som ung advokat, må du bygge relasjoner også utenfor din nærmeste krets av medarbeidere, mener Selmer-partner Fredrik Lilleaas Ellingsen.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD FOTO: GEIR EGIL SKOG

Som barn drømte Fredrik Lilleaas Ellingsen om å bli politibetjent. Senere, da han studerte juss, endret jobbdrømmen seg til politiadvokat.

Ved nyttår ble Ellingsen partner i Selmer, landets tiende største advokatfirma, med hovedkontor i Tjuvholmen allé i Oslo, tre år etter at han startet som fast advokat i firmaet.

Hvordan ender en tidligere JussBuss-er og Staff-fullmektig opp som partner i et av landets største forretningsadvokatfirmaer?

– At veien blir til mens man går, er jeg et godt bevis på. Midt i studieløpet jobbet jeg i JussBuss, og det anbefaler jeg alle jusstudenter å prøve. Jeg tenkte at for å jobbe i politiet etter jussen måtte jeg være forberedt å flytte ut av Oslo, og det ønsket jeg ikke den gang. Jeg var også nysgjerrig på å arbeide som advokat og representere ulike klienter i retten. Derfor begynte jeg i Staff, og fikk praktisere strafferetten i domstolen, slik jeg hadde ønsket.

VILLE PRØVE SEG PÅ AKER BRYGGE

Etter halvannet år der søkte han på en jobb som dommerfullmektig og fikk den. I tingretten fikk han prøve seg i en rekke ulike saker, og opplevde særlig det kommersielle og forretningsjussen som spennende.

– Etter fem år i domstolen syntes jeg sivilprosess gav mersmak, og jeg bestemte meg for å teste livet som forretningsadvokat på Aker Brygge. Jeg valgte å gå for Selmer, der jeg tidligere hadde vært kveldstraineer ved siden av studiene, og hadde fått godt inntrykk av fra før.

– Jeg begynte her som fast advokat, og ble senioradvokat etter et år, og altså partner nå. Jeg føler at jeg har vokst mye på kort tid. Det har vært kjempegøy, sier Ellingsen.

Han tror bakgrunnen fra domstolen har gitt ham en stor fordel som prosedyreadvokat.

– Istedenfor å starte fra skratsj kom jeg inn på et litt høyere nivå, og med en bagasje de som kommer rett fra studiet ikke har. Etter å ha håndtert et firesifret antall rettsaker av alle størrelser og rettsområder, blir man god på sivilprosess, og kan i større grad forutse hvordan dommerne tenker.

– SKAFF SPESIALKOMPETANSE

Selv om erfaringen som dommerfullmektig kan være gull verdt, betyr ikke det at dette er nok i seg selv, understreker Ellingsen.

– Derfor hadde jeg lyst til å videreutvikle mine ferdigheter innen kommersiell tvisteløsning, men ikke låse meg til et spesifikt tema eller bransje. For å bli partner handler det jo, når alt kommer til alt, om at en generalforsamling med andre partnere skal ønske deg opp. Da er du tjent med å ha jobbet med flest mulig i firmaet, og ha gitt et godt inntrykk av deg selv overfor dem. Kanskje særlig som prosedyreadvokat er det å vinne internmarkedet er en forutsetning, det åpner døren for mer eksponering ut mot klienter. Det igjen vil generere oppdrag i eksternt markedet.

Han mener nye advokater i store firmaer som ønsker å stige i gradene raskt gjør lurt i å skaffe seg en form for spesialkompetanse.

– Advokatbransjen blir stadig mer spesialisert. Selv om du jobber med ett spesifikt rettsområde, finnes det mange spesialiteter innen dette. Å ta tak i et område ved å tenke at du skal bli ekspert – en «go-to-person» på noe ingen andre i firmaet har, er lurt. Det vil også kunne gi eksponering ut mot bransjekolleger og klienter.

Ellingsens vei inn i Selmer-partnerskapet ble blant annet fem års erfaring fra domstolen.

Ifølge Selmer-partneren finnes det ingen A4-standard for dem som skal bli partner.

– I et større partnerskap er det veldig mange ulike partnerprofiler. Å selge advokattjenester lig-

Fredrik Lilleaas Ellingsen (36)

- Partner i Selmer fra januar 2022.
- Spesialist i tvisteløsning og meklings.
- Medlem i Advokatforeningens disiplinærutvalg.
- Universitetslektor ved UiO, foreleser i sivilprosess, strafferett og straffeprosess.
- Foredragsholder i JUC.

”

For meg er det et viktig prinsipp å ha en «åpen dør»-policy.

»

På veien opp i Selmer-partnerskapet har Fredrik Lilleaas Ellingsen med seg fem års erfaring fra domstolen.

Slik kan du bli partner raskere

Faget

- Spesialisering er viktig, men ikke gjør det for tidlig. Det viktigste er å prøve så mye som mulig, og å finne ut hva du synes er gøy: Finn ut hvor dine spesifikke forutsetninger for å lykkes er. Hvilke rettsområder gir deg et kick?
- Bli ekspert på noe ingen andre kan noe om, eller som firmaet kompetanse på

Bygg en profil

- Ta initiativ til å holde et internkurs eller foredrag om noe aktuelt i samfunnet. Deretter kan du ta det et skritt videre ved å kjøre kurset eksternt, gjerne sammen med en kollega.
- LinkedIn er et svært bra verktøy for profilbygging, hvis du bruker det rett. Markedsverdien av et innlegg med flere tusen visninger er enorm. Ved å bruke LinkedIn strategisk kan du synliggjøre deg overfor bransjekolleger, og kundene.
- Mange advokater er på LinkedIn, men få tar det i bruk som et strategisk verktøy for egen profilbygging. Tenk over algoritmene, og husk at bildebruk er viktig.

Nettverk og relasjoner

- Finn ut hvilke verv eller foreninger du kan engasjere deg i. Finnes det noen møteplasser eller bransjeorganisasjoner der du kan ta en formell posisjon i form av styreverv eller engasjere deg i, slik at du blir synlig og kan bygge nettverk?
- Å være sulten og nysgjerrig er alltid viktig. Du vet aldri hvilket oppdrag som kan være springbrettet ditt videre.
- Ved å være et ja-menneske og si ja når noen spør, må du jobbe mye, men holder samtidig mange dører åpne. – I etterkant av noen av de sakene som har vært definerende for meg har jeg ofte tenkt «tenk om jeg hadde sagt nei» til dette.

Kilde: Fredrik Lilleaas Ellingsen

ger ikke naturlig for alle. Noen er supertunge på salg og relasjonsbygging, og er de som henter inn de store oppdragene. Andre er fageksperter som driver en god og effektiv oppdragsledelse. Ofte er det en kombinasjon, hvor faglig tyngde og stor arbeidsinnsats selvsagt er viktig.

SKAL VÆRE FORBILDE

Noen essensielle egenskaper må man likevel ha.

– Som partner skal du være et forbilde for andre ansatte i den daglige oppdragsledelsen, og hvordan man skal jobbe opp imot kunder.

Hjemmekontor-tilværelsen som har rådet de siste månedene stiller ifølge Ellingsen ekstra strenge krav til ledere om å ta godt vare på de ansatte.

– Den viktige en til en-oppfølgingen i talentutviklingen går tapt når man jobber hjemme. For en fullmektig eller fast advokat er gjerne terskelen høyere for å stille spørsmål, fordi man må ta opp telefonen eller Teams-appen fremfor å bare kunne stikke hodet inn døren, påpeker Ellingsen.

Selv trives han best når han kan sykle ned til kontoret og ta arbeidsdagen der.

– For meg er det et viktig prinsipp å ha en «åpen dør»-policy. Akkurat det er ikke så lett å vise fra hjemmekontor, sier Selmer-partneren, og understreker at han også ser fordeler med dagens arbeidsform.

– Hybrid-hverdagen er kommet for å bli, og for min egen del med små barn er det en kjempefordel for å få tidskabelen til å gå opp at jeg kan spare tid ved å jobbe en dag hjemmefra innimellom.

HOPPET AV LUNSIJTOGET

Tilstedeværelse på kontoret kan også være viktig for å få være med på de morsomste oppgavene, mener Selmer-partneren.

– Dersom noen bare sitter på hjemmekontor kan man som advokat på kontoret lett glemme hvilke ressurser man har tilgjengelig,

– Hvordan kan man så stige i gradene fort?

– Å bli lagt merke til internt er en nødvendig forutsetning for å bli lagt merke til eksternt. Da er det viktig ikke å gå til lunsj med de samme kollegene hver dag, men heller tenke at lunsjen er en mulighet til å bli kjent med kolleger på tvers av stillingsnivåer og avdelinger.

– Min tanke har vært at jeg spiser lunsj når det passer min arbeidshverdag. Dermed har jeg etter hvert fått en bred kontaktflate internt.

– Jeg pleier å si til de jeg er talentutvikler for at de ikke alltid bør gå med lunsj-toget klokken 11, og sette seg ved et annet bord enn man pleier.

Også eksternt må man bygge seg selv opp, og bygge de mellommenneskelige relasjonene.

– Du vil jo at klienten skal like deg som person også, ikke bare det du gjør faglig, sier Ellingsen. •

Slår et slag for flat struktur

– Eget økonomiske utbytte bør ikke være drivkraften for å være med i et partnerskap, men ønsket om å skape en god arbeidsplass og bidra til at folk kan få blomstre i jobben sin.

TEKST: KARI HEGSTAD

Det sier forsvarsadvokat Marit Lomundal Sæther, som har vært partner i Advokatfirmaet Sulland siden starten av 2020. Forfremmelsen fikk hun mens hun var i foreldrepermisjon.

I dag har firmaet fem partnere som alle er medeiere.

– Man må jo selvfølgelig ha en interesse for den økonomiske driften av selskapet, men jeg tror ikke at dette bør være den primære drivkraften for å være med i et partnerskap. Ledelsen tenker jeg først og fremst må være der for å skape et arbeidsmiljø som de ansatte kan utvikle seg i, og selv synes jeg det er kjempespennende å kunne bidra til at folk kan få blomstre i jobben sin!

Engasjement og personlig egnethet er derfor en viktig nøkkel både for å trives og for å lykkes i lederrollen, mener hun.

– Det som muligens er litt særegent med advokatbransjen er at mange advokater i lederstillinger ikke har noen spesiell form for lederkompetanse. Dette kan ha både positive og negative sider, men det er liten tvil om at det bidrar til en bratt læringskurve for nye partnere. Det medfører kanskje også at forskjellene mellom ansatte og ledelsen blir mindre. Hos oss er vi opptatt av at takhøyden skal være stor, og at strukturen skal være så flat som mulig.

– FORDEL MED POLITISK GNIST

Det personlige engasjementet tror hun også er spesielt viktig i denne delen av bransjen, og særlig i lys av de problemstillingene som følger med en hverdag på offentlig salærstas.

– Driften av strafferettsfirmaene preges av en del utfordringer som advokater i andre deler av bransjen ikke merker så mye til. Hos oss honoreres advokaten primært etter offentlig sats, og i mange tilfeller medfører dette at et betydelig antall arbeidstimer må legges ned for å kunne få en forsvarlig omsetning. Vi må jo få det til å gå rundt, men utover det så er det relativt lite fokus på kroner og øre.

Dette gjør også at den personlige gevinsten av det å kunne gjøre en forskjell for andre blir ekstra viktig, tror Sæther.

– Jeg tror det viktigste rådet er å finne flammen sin, og drive med noe som oppleves givende og meningsfylt, sier Marit Lomundal Sæther.

– Felles for alle partnerne i vårt firma er at vi er engasjerte – ikke bare faglig, men også rettspolitisk. Det tror jeg er viktig når man jobber i denne delen av advokatbransjen, fordi vi jobber så tett på de store politiske skiftene. I tillegg er engasjementet man har for klientene, og innsatsen man er villig til å legge ned for menneskene vi jobber for, en veldig viktig drivkraft når man jobber som partner i et strafferettsfirma, tror jeg.

Hun har følgende råd til unge advokater med ambisjoner om partnerskap:

– Man må finne et fagfelt man er engasjert i, og i tillegg finne ut om man ønsker å bidra til en ledelse av et firma – både økonomisk og praktisk, men også mellommenneskelig i kraft av personalansvaret. Lederrollen ligger jo litt på siden av advokatrollen, og det er det viktig å ha med seg. •

”

Man må finne et fagfelt man er engasjert i, og i tillegg finne ut om man ønsker å bidra til en ledelse av et firma.

»

Ble partner etter nesten ni år som advokat i London

– Å jobbe mot å bli partner må være noe man har lyst til fordi man har et stort hjerte for firmaet, klientene og felleskapet, mener Ida Marie Windrup i BAHR.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Ida Marie Windrup (37)

- Partner i BAHR
- Spesialist i finans og fremmedkapital.
- Fikk engelsk advokatbevilling i 2013.

For et drøyt år siden sa Ida Marie Windrup (37) farvel til London og jobben som senioradvokat i Watson Farley & Williams (WFW), og tok med seg mann og to små barn til Oslo for å bli partner i BAHR. Der er hun tilknyttet firmaets markedsgruppe for finans, og har fremmedkapital som sitt hovedområde.

Nesten ni år hadde gått siden hun sist jobbet i firmaet, men kontakten hadde likevel vært tett, etter som WFW hadde flere nordiske banker som klienter.

Dermed var også ringen sluttet. Det hele startet da hun etter tre år som advokat i BAHR hadde lyst til å ta et såkalt secondment, altså en utplassering, i London i 2011.

– Partner og gruppeleder for finans, Richard Sjøqvist er og var opptatt av at de som vil, skal få dratt på secondment. Jeg var seks måneder i Slaughter and May og hadde det helt fantastisk der. Mange advokater i BAHR tar et slikt opphold utenfor firmaet, hos en norsk klient, mens andre har secondments i våre «best friend firms» i utlandet, sier Windrup.

– Erfaring utenfor huset er veldig verdifullt.

HOLDT KONTAKTEN

Etter en snartur hjemme i Oslo kjente hun seg ikke ferdig med London-livet, og fikk gjennom sitt nettverk muligheten som advokat i WFW, et større transaksjonsfirma med 550 advokater fordelt på sytten advokatkontorer over hele verden – men ikke i Norge.

– WFW og BAHR har nær kontakt og jobber mye sammen, både på transaksjoner underlagt norsk rett med et engelskrettslig element, og omvendt. Hver gang jeg var i Oslo kom jeg innom for å hilse på gamle venner og kjente. Ikke av strategiske grunner fordi jeg tenkte at jeg skulle bli partner her, men for å holde kontakten ved like

– Å bo og jobbe i London var fantastisk, men det var også veldig fint å komme hjem igjen. Livssituasjonen min er litt annerledes i dag enn da jeg flyttet. Oppholdet i England er uansett en erfaring som skiller seg ut fra de fleste andre, sier BAHR-partner Ida Marie Windrup.

og fordi det er en gjeng jeg er glad i, sier Windrup.

Hun synes det var særlig nyttig å se det norske markedet utenfra, og å jobbe med flere norske firmaer på oppdragssiden for en felles klient.

– Jeg jobbet i London fordi jeg synes det var gøy og spennende, ikke fordi jeg tenkte at det skulle være en del av et puslespill for å kunne bli partner senere. Det tror jeg det er viktig å være bevisst på, sier Windrup; – å jobbe med mennesker man trives sammen med, og lærer av. Jobb med noe du synes er spennende og gøy. Og så kan partnerskap bli noe man har lyst til fordi man har et stort hjerte for firmaet, klientene og felleskapet.

DYRKER LAGÅNDEN

Å bli partner handler om en rekke ulike faktorer – inkludert å være på rett sted til rett tid, poengterer hun.

– Firmaet må ha et behov for noen som kan fylle partner-rollen for akkurat det markeds- eller fagområdet. Hvis man ønsker, kan man tenke litt strategisk og bygge opp kompetansen sin på et sted der man ser at firmaet mangler kompetanse. Dersom firmaet har en eldre partner uten en naturlig etterfølger vil de naturlig nok etter hvert begynne å tenke på suksessjon.

Selv mener hun lagånden internt er noe av det beste med BAHR.

– Vi har fantastiske individer og individuelle

prestasjoner, men vi ønsker å fremme felleskapet, spille hverandre gode, og å få frem lagspillerne. For å bli en god partner må man evne å dra frem, og ta med seg, andre.

LIKEDELINGSMODELL

Hun tror likedelingsmodellen i partnerskapet, som gjør at kun ansiennitet avgjør hvor mye partnernar tar ut, bidrar til en slik fellesskapsfølelse.

– Den bidrar til færre spisse albuer. Når en klient kommer til oss med en transaksjon, vil det være den partneren som er best egnet til å håndtere oppdraget som får ansvaret, fremfor at den som får henvendelsen, tvholder på oppdraget de vet at en kollega er bedre egnet til. Dette er veldig positivt for klientene og for kvaliteten vi leverer.

– Jeg tror de fleste som jobber her opplever at dette er et hyggelig sted å jobbe – og det er viktig, for vi jobber tidvis mye.

Hun håper flere kvinner vil ønske å bli partner.

– Vi ønsker at kvinner både med og uten barn ønsker å bli partner, og at kjønn og familie ikke skal oppleves som et hinder. Samfunnet har utviklet seg mye. Og det er viktig å huske at også klientene våre har barn! Med effektive arbeidsdager, litt planlegging og med mulighet til å logge på igjen på kvelden etter at barna har lagt seg hvis man trenger, så går det veldig bra. Det er på mange måter en fleksibel arbeidshverdag. •

Fra forretningsadvokat til Kommuneadvokaten

Cathrine Aulie ble ansett som en «up and coming» advokat i Hjort, men valgte i 2019 å skifte spor.

TEKST: KARI HEGSTAD

Selv om Cathrine Aulie i dag har jobbet nesten to år hos Kommuneadvokaten i Bærum, er ikke arbeidshverdagen veldig ulik fra årene hun tilbragte som advokat og senioradvokat i Hjort.

– I Hjort jobbet jeg relativt bredt innenfor eiendom, og det er også dette fagområdet hovedvekten ligger på i dag. Forskjellen ligger vel mer i at jeg nå jobber mer som generalist – yter rådgivning og går i retten med saker som spenner over et bredt spekter av rettsområder. Du må sette deg inn i en større mengde ukjent juss både på godt og vondt, og det lærer man utrolig mye av. Det samme gjelder det at jeg som advokat i kommunen jobber veldig selvstendig.

HAR ÉN KLIENT

På Aulies klientliste er det også kun ett navn som står oppført: Bærum kommune.

– Som forretningsadvokat kan du selvsagt jobbe med ulike kommuner, men man har jo i tillegg en mengde andre klienter – både privatpersoner og bedrifter. Nå jobber jeg kun med kommunen, og har sånn sett fått et veldig godt innblikk i forvaltningen på en måte som jeg kanskje ellers ikke ville fått.

FLERE VEIER TIL ROM

Noe bevisst valg om å skifte spor fra forretningsadvokat til kommuneadvokat har hun likevel ikke tatt, forteller hun.

– Det fins så mange forskjellige veier man kan velge når man først er blitt jurist eller advokat. Noen klatrer karrierestigen i et advokatfirma og når hele veien til topps, mens andre beveger seg litt mer omkring. For min del har det vært nødvendig å få litt erfaring fra flere steder for at jeg etter hvert skal kunne ta stilling til hvor jeg eventuelt ønsker å ende opp.

Det viktigste er nok til syvende og sist at man velger å jobbe med noe man trives med, understreker Aulie.

– Akkurat dette tror jeg det er viktig at man innimellom stopper opp og tenker litt over. •

– Det føles meningsfylt å kunne jobbe så tett på noe som betyr så mye for folk, sier Cathrine Aulie.

”

Selvølgelig dyrker vi faget i bunn, men samtidig driver vi butikk. For å bli partner må du forstå den kombinasjonen.

Ingrid Sævold Moe (36)

- Partner i Harris fra 2022
- Spesialisering: Fast eiendom
- Medlem i Advokatforeningens lovutvalg for bygnings- og reguleringsrett

– Vi jobber mange timer, men det er ikke nødvendigvis det som er nøkkelen for å bli partner. Man får klienten til å forstå verdien av det man gjør – slik at de kommer tilbake.

Partner i ekspressfart

Du trenger ikke nødvendigvis å jobbe deg fra bunnen og opp i samme firma, mener Harris-advokat Ingrid Sævold Moe. Ved nyttår ble hun partner i Bergens-firmaet Harris – bare halvannet år etter at hun startet der som fullmektig.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Jeg søkte faktisk ikke på en eneste fullmektigstilling da jeg var ferdig på jussen. Som jusstudent merket jeg at jeg likte fast eiendom, men dessverre var det få spesialiseringsmuligheter på dette fagområdet i Bergen, så jeg tok valgfagene entrepriserett og boligrett i Oslo, sier Ingrid Sævold Moe.

Hennes første jobb var i Plan- og bygningsetaten i Bergen.

– For meg var dette drømmejobben, her kunne jeg lære om fast eiendom på en måte som jeg ikke hadde hatt tilgang til på jusstudiet. Der lærte jeg fagfeltet godt fra innsiden, uten faktureringskrav – og jeg merket raskt at jeg trivdes godt med det.

Deretter gikk turen til Sweco der hun fikk tett samarbeid med arkitekter, entreprenører og tekniske ingeniører i sin rolle som ansvarlig søker og rådgiver for eiendomsutvikling.

– I den jobben fikk jeg en tett dialog med arkitekter, entreprenører og tekniske ingeniører, og en bredere forståelse for hvordan bygg konstrueres. Jeg opplever at det at jeg har teknisk forståelse gir meg en fordel nå. Når jeg nå kan stille presise spørsmål rundt detaljer rundt tekniske løsninger, opplever jeg stor respekt fra bransjen. Tverrfaglig innsikt i tillegg til jussen er en god kombinasjon, sier Moe.

HEADHUNTET

Etter halvannet år som advokatfullmektig i Hammervoll Pind ble hun overbevist av managing partner Olav Pedersen om å bytte over til Harris. Moe kom til Harris som fullmektig høsten 2019 og ble senioradvokat 1. januar i fjor – en måned etter hun fikk bevilling.

Bare ett år senere, 1. januar i år, ble hun opptatt som partner.

– Jeg setter stor pris på muligheten som har åpnet seg på kort tid i firmaet. Dette viser at erfaring fra utsiden kan bli sett som et godt supplement til et partnerskap. Derfor vil jeg absolutt snakke varmt om at det finnes alternative veier til partner. Du trenger ikke nødvendigvis å jobbe deg fra bunnen og opp i samme firma.

Moe mener det er lurt å si tidlig at man er ambisiøs. Hva er så hennes råd til dem som drømmer om å bli partner raskt?

– Da jeg begynte som advokatfullmektig oppdaget jeg at jeg trivdes godt i rollen, og det utviklet seg raskt et ønske om å sikte mot en partnerrolle. Jeg var tydelig om dette overfor min arbeidsgiver, noe jeg tror var viktig for at dette har

gått så raskt. Harris er en arbeidsgiver som ønsker å satse på talentene, og er flinke til å utvikle dem. Ettersom jeg ga beskjed, kan det nok hende at jeg fikk oppgaver der jeg ble testet om jeg var egnet på et tidligere tidspunkt enn jeg ellers ville fått, påpeker Moe.

Hun vektlegger også viktigheten av å være positiv, engasjert, interessert i kundens behov – samt å være synlig i offentligheten og overfor klientene.

– MÅ SKILLE DEG UT

– Selvølgelig dyrker vi faget i bunn, men samtidig driver vi butikk. For å bli partner må du forstå den kombinasjonen. I tillegg må du være god på det du gjør, og skille deg litt ut fra de andre. Jeg er alltid på jakt etter å bli bedre, og å plukke opp ting og engasjere meg på ting fra andre fagfelt, eksempelvis fra podkaster, sier Moe.

Også markedsføring på sosiale medier som LinkedIn er en god idé, mener hun.

– Det er lurt å være synlig ved å holde innlegg på konferanser og større tilstelninger innenfor ditt fagfelt og ved å skrive kronikker i media. Da bygger du et navn, og folk blir kjent med hvem du er, selv om de ikke nødvendigvis der og da har et oppdrag. Det er så mange om beinet nå. Man må være synlig for at folk skal vite at du er der, sier Moe, som selv skrevet flere innlegg i forbindelse med strandsonesaker i Bergen.

Hun er også medlem i Advokatforeningens lovutvalg for bygningsrett og reguleringsrett.

– Jeg legger mye tid i jobben, men jeg ser på den nesten litt som en hobby også, siden jeg synes det er så kjekt. Når jobben blir en del av deg og du brenner for faget, vil klientene merke det, sier Moe. •

Harris advokatfirma

- Landets største advokatfirma med hovedkontor utenfor Oslo
- Satser både på bedriftsmarkedet og privatmarkedet
- Slo seg sammen med Dalheim Rasmussen ved nyttår
- Har nå over femti advokater, deriblant 21 partnere og totalt cirka 75 ansatte.
- Omsatte for 109 millioner kroner i 2020.

– Selgertypene er høyt verdsatt i vår bransje

– Om en advokat er et partneremne eller ikke, handler først og fremst om advokatens kommersielle verdi, sier assosiert partner og prosedyreadvokat Tage Brigt A. Skoghøy i Simonsen Vogt Wiig. Her deler han noen tanker om opp- og nedside ved å være partner – og om hvordan incentiver og mål kan komme i veien for klientens interesser.

TEKST: NINA SCHMIDT FOTO: GEIR EGIL SKOG

Jeg synes det er litt underkommunisert at forretningsadvokater faktisk driver business, på samme måte som våre klienter, sier Skoghøy, som selv fikk assosiert partner-tittelen i 2019.

For å bli tatt opp som partner, holder det ikke bare å være juridisk god, en dyktig rådgiver for klientene og en støttespiller for kollegene dine, mener han.

– I mangel av andre målbare størrelser, blir det gjerne et spørsmål om hva slags omsetning advokaten trekker inn for firmaet. Så selgertypene er høyt verdsatt i vår bransje, med andre ord.

Hvor høy omsetning advokaten må dra inn for å være aktuell, vil variere fra firma til firma.

– Hos oss prøver vi å tenke mer helhetlig, men jeg tror det blir riktig å si at de største firmaene stiller de høyeste kravene. Samtidig tror jeg at markedsverdien som ligger i et stort system, gjør det lettere å gjøre unntak fra individuelle omsetningskrav. Hver partner trenger ikke bære like mye alene fra starten av, når systemet i seg selv trekker inn oppdrag.

Men hvem som blir satset på kan også avhenge av andre faktorer som trender, firmaspesifikke behov som melder seg,

og slik sett advokatens forventede kommersielle verdi, påpeker han.

Kriteriene for hva som skal til for å bli tatt opp som partner, er ikke særlig transparente i advokatbransjen, forteller Skoghøy.

– Det kunne nok med fordel ha vært noe mer åpenhet om hvilke kriterier som legges til grunn.

SALG IKKE TEMA PÅ JUSSEN

– Det er nok helst av kollegene man lærer å selge – på universitetet lærer juristene ingen ting om dette faget - og jeg tror heller ikke det er vanlig at firmaene sender advokatene på salgskurs. Du gjør deg egne erfaringer underveis, og lærer deg å snakke med klienter. Og så sparrer vi jo med kollegene våre.

Å bygge kommersiell verdi handler ikke bare om å ta på seg selgerhatten og dra ut og hente inn oppdrag, men også om synlighet; slik at klienten skal tenke på akkurat deg når han eller hun trenger juridiske råd, eller står i en tvist.

MÅ FORSTÅ INDUSTRIEN

– Som prosedyreadvokat er jeg et «nødvendig onde» der hvor klienten kommer opp i en tvist. Akkurat da må klienten vite hvem han eller hun skal ringe. Å være «top of the mind» er der-

”
Ute i firmaene blir du målt på helt andre egenskaper enn dem du lærer på jussen.

for viktig for en advokattype som meg. Synlighet er ikke bare viktig overfor klienter, men også oss advokater imellom. Vi advokater refererer saker til hverandre ved interessekonflikt. Da er det viktig å ha deltatt i ulike forum, og minnet kolleger om at du er en å regne med på ditt felt.

Dersom partnerskap er målet, så tenk industri heller enn enkeltfag, råder han.

– Det er klientene det handler om. Kom deg tett på dem. Du må lære deg industrien der klienten driver sin virksomhet. Du ønsker å snakke samme «språk» som klienten og forstå utfor-

dringene, utover enkeltfag og for så vidt utover jussens rammer.

VERDIER KAN KOLLIDERE

– Jeg hører på en podcast med Øystein «Pølsa» Pettersen der han ofte spør sine intervjuobjekter «hva er suksess for deg»? Jeg liker det spørsmålet. Det tvinger frem noen tanker, også om hvilken advokat jeg vil være. Mitt eget mål i advokatrollen, satt på spissen, er å bli Norges beste prosedyreadvokat. Jeg vil være den beste støttespilleren en klient kan få i en tvistesak. Når jeg står overfor en klient, så tenker jeg derfor ikke at «målet mitt er å være Norges beste

selger eller å tjene mest mulig penger», sier Skoghøy.

Et slikt mål vil gjerne kolliderer med hensynet til klientens beste, poengterer han.

– Det må vi som advokater tenke litt over. Hvis vi primært tenker salg og business, vil det lett føre til at vi tar dårlige valg i rollen som støttespillere for våre klienter. Kanskje bør vi derfor tvinge oss selv til å definere noen andre suksesskriterier på veien enn salgsmål og partner-titler alene.

Ett av Skoghøys delmål var å få møte rett for Høyesterett, noe han oppnådde i januar for tre år siden.

Å bli en god selger er noe man kan lære seg, og er ikke nødvendigvis en medfødt egenskap, mener Tage Brigt A. Skoghøy.

Tage Brigt A. Skoghøy (36)

- Assosiert partner i Simonsen Vogt Wiig, Oslo.
- Opprinnelig fra Tromsø.
- Spesialist på prosedyre og voldgift.
- Underviser i prosedyre på advokatkurset til JUS.

– Det krevde masse tid som ikke kunne faktureres. I en periode så jeg derfor dårligere ut på «partnerpapiret». Men for meg personlig hadde det stor betydning, og for så vidt også når man tenker kommersiell verdi på litt lengre sikt.

PLUSSER OG MINUSER

Å være partner har både oppsider og nedside.

– To stikkord for oppsidene er medbestemmelsesrett og økonomi. Det å få et ord med i laget i styringen av advokatskuta, er veldig positivt. Og så får du en andel av overskuddet, noe som gir en større gevinst enn advokatene lenger ned i hierarkiet får.

– Nedsiden er at partneravtalen krever både tid og resultater fra hver enkelt partner. Det er kan hende ikke like fristende å ha det fulle fokuset på jobb i alle livets faser. Så jeg vil jo si at partnerskapets suksesskriterier i størst mulig grad bør sammenfalle med dine egne, for at hverdagen skal gi positiv energi.

Partnerne er høyest på rangstigen i advokatverdenen. Da kan det lett bli et mål, kanskje uten at man har tenkt grundig gjennom det. Dette kan det være verdt å stoppe og tenke litt over, påpeker han.

– Om man ikke er like glad i å drive med salg og business som å gi juridiske råd, så er det kanskje andre roller enn partnerrollen som passer deg bedre. Jeg sier ikke at det er slik, men jeg tror det kan være nyttig å stille seg spørsmålet.

Selv er han assosiert partner og i det han kaller «springbrettperioden».

– Du har vist partnerpotensial, så får du tittelen til låns, mens partnerskapet vurderer din kommersielle verdi. Jeg er ikke medier, equity-partner, ennå. Hos oss skiller vi mellom disse rollene også utad, det synes vi er viktig. •

– Finnes ingen mirakeloppskrift

I en alder av 31 år er Snorre Nordmo blitt partner i Wikborg Rein. Han advarer mot å tro at det er noe annet enn hardt arbeid som hjelper for å lykkes.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD FOTO: GEIR EGIL SKOG

Han begynte i Wikborg Rein som Specialist Counsel den 1. januar 2021, og er tilknyttet firmaets fagområde for kapitalforvaltning og finansregulatorisk.

– At jeg får anledning til å bli partner i en alder av 31 år viser at en i Wikborg Rein får muligheten til å satse og vokse som advokat, og at vi satser på talenter. Hvis man som ung advokat ønsker å være en del av et diversifisert partnerskap, er Wikborg Rein et bra sted å være, sier Nordmo.

Med et langsiktig mål om å bli partner, legger han ikke skjul på at veien han har gått via in-house-jobben som juridisk direktør og Chief Compliance Officer i Sector Asset Management, innebar en viss risiko.

- SIKRERE VEI Å BLI I ETT FIRMA

Han hadde ennå ikke fylt 28 år da han startet som juridisk direktør sistnevnte sted.

– Jeg opplevde at jeg lærte utrolig mye mens jeg var der, og vokste med oppgaven. Personlig synes jeg det å få detaljkunnskap fra kundesiden i bransjen var en viktig prioritering. Det synes jeg er den viktigste merverdien med et opphold in-house, og som har gjort at jeg kan gi mer presise og kommersielle råd til kundene i dag, understreker Nordmo.

Kunnskap fra kundesiden kan man også oppnå gjennom secondment-ordninger, samtidig som man fortsetter jobben som advokat, presiserer Nordmo, som startet advokatkarrieren i BAHF.

– Det er ingen tvil om at det å være advokat hele veien ett sted er en sikrere vei til å bli partner - det viser også statistikken. Samtidig står jeg ved at jeg har fått mye ekstra ved å gå denne veien, sier Nordmo.

ULIKE VEIER OPP

Han understreker at det heldigvis er mange måter å bli partner på

– Et vellykket partnerskap må være diversifisert, og det finnes ikke bare én oppskrift på hvordan lykkes med opptak. Men jeg tenker at en ting er likt for alle som blir partner, og det er innsatsen som legges ned. Som med alt annet, blir man ikke dyktig advokat uten trening - det krever hardt og riktig arbeid

over tid. Det betyr ikke at man aldri skal ta ferie eller ikke ha et liv utenom jobben, det er viktig at man finner en rytme og balanse i hverdagen, og passer på å ta seg fri når man har mulighet.

Han synes noe av det morsomste med advokatjobben er å jobbe sammen med kunden for å finne løsninger innenfor regelverket som best passer deres virksomhet.

– Det matcher godt med den erfaringen jeg har fra tiden som juridisk direktør også, sier Nordmo, som også trekker frem viktigheten av å jobbe med erfarne spesialister på ulike fagområder.

– Regelverket tilknyttet næringslivet, og særlig innenfor finansmarkedene, har blitt så komplekst og omfattende at spisskompetanse blant forretningsadvokater er viktigere enn noen gang. Jeg finner stor trygghet i å være en del av et fullservice advokatfirma med spisskompetanse innenfor mer eller mindre alle de mest sentrale fagfeltene og markedsdisiplinene. For nyutdannede og unge advokater gir dette også en unik tilgang til kunnskap, som man ikke nødvendigvis vil kunne få med å bare lese bøker.

TALENTFABRIKK

Som ny partner gleder Nordmo seg også over å bli enda mer aktiv i utviklingen av nye talenter i firmaet.

– Å bidra til å lære opp talentene er kjempegøy. Wikborg Rein er, og skal være, en talentfabrikk. Men i tillegg til å gi talentene tilgang til spisskunnskap, tett oppfølging og mengdetrening for egen utvikling, så opplever jeg at vi tilrettelegger smartere for "work-life balance" og tilbyr langt mer fleksibilitet enn det man historisk sett har hatt i advokatbransjen, poengterer Nordmo.

En annen bonus for talentene som jobber i Wikborg Rein er muligheten til å jobbe fra et av utenlandskontorene i Shanghai, Singapore eller London, påpeker Nordmo.

– Hvis jeg hadde startet i Wikborg Rein fra dag én i min karriere skulle jeg gjerne hatt et opphold på et av våre utenlandskontorer. Jeg har en god kollega, Therese Trulsen, som jobber på vårt Shanghai-kontor, og jeg er imponert over hva hun har fått til der. •

Snorre Nordmo har blant annet bakgrunn fra Sector Asset Management.

”

Det finnes ikke én oppskrift på hvordan man lykkes. Men likt for alle som blir partner, er at det innebærer hardt arbeid.

Snorre Nordmo (31)

- Partner i Wikborg Rein fra januar 2022
- Tilknyttet firmaets fagområde for kapitalforvaltning og finansregulatorisk.
- Har bakgrunn fra BAHF og Sector Asset Management

- En mystisk x-faktor blant advokattoppene

- Partnere velges ofte ut fra en magefølelse, der fordommer og stereotype holdninger gjerne får mer plass enn det man kanskje er klar over selv.

TEKST: KARI HEGSTAD

Det sier LO-advokat Tina Storsletten Nordstrøm, som er leder i Advokatforeningens mangfoldsutvalg.

I 2018 skrev hun og BÅHR-partner Anne Sofie Bjørkholt et gjesteinnlegg på Advokatforeningens nettsider der de stilte spørsmål om dagens partnermodell er klar for å møte fremtiden.

De to mente at man så en utvikling mot mer åpenhet rundt mangfold og likestilling i advokatfirmaene, men at velvilligheten raskt møtte motstand dersom det ble snakk om tiltak som berørte grunnstrukturen i partnermodellen.

Nå har det gått fire år siden innlegget ble publisert, og ifølge Nordstrøm er det lite som har endret seg.

- Mangfoldsutvalget får beskjed dersom det er selskap med partnerskapsmodeller der mangfold «pyntes» med partnerskap for kvinner uten, eller med svært begrenset, rett til utbytte, forteller utvalgets leder Tina Storsletten Nordstrøm. Foto: Henrik Evertsson

- Markedsforståelsen de sitter med er virkelig imponerende, men samtidig er mange fastlåst i et spor der mye handler om reproduksjon av det man allerede har. Når nye partnere skal oppnevnes er det ikke uvanlig at mange har en tendens til å rekruttere noen som er nokså lik en selv, fordi det hele innebærer en viss risiko der tillit er helt avgjørende.

MAGEFØLELSE BLIR STYRENDE

Dette fører til at partnere ofte velges ut fra en magefølelse, og der fordommer og stereotype holdninger gjerne får mer plass enn det man kanskje er klar over selv, mener hun.

- Det er en x-faktor som må til for å være blant dem som når toppen. Det blir en type trynefaktor som ingen helt vet hva er, og som partnerne selv ikke klarer å formidle. Det er noe veldig mystisk rundt denne x-faktoren og hva som utgjør forskjellen mellom de som klatrer helt til topps og de som ikke gjør det.

For å møte denne utfordringen med at magefølelse og reproduksjon blir styrende for partnervalg, etterlyser Nordstrøm et objektivt system der nøytrale ledere får ansvaret for bemanning og karriereutvikling.

- Den partnerskapsbaserte styringsmodellen kan medføre en spesiell seleksjon av mennesketyper, og gir lite forutsigbarhet rundt hva som faktisk kreves for å nå opp og frem. Mange klarer kanskje inntjeningskravet, men hva med de andre, ukjente parameterne som også spiller inn? Systemet bør være objektivt på en slik måte at man vet at hvis man presterer slik og timingen er sånn, så vil innsatsen også belønnes.

- KUNDENE MÅ TA ANSVAR

Makten og initiativet til å skape en utvikling hviler på et samarbeid mellom advokatfirmaene og klientene, ifølge Nordstrøm.

- Kundene må være tydelige på hvilke verdier de ønsker hos selskapene de bruker, og de må ta ansvar både for å se og for å fremme verdien av mennesker som kanskje ikke faller i den stereotypiske kategorien som en «typisk advokat».

- Fordelen av å ha en mangfoldig og helhetlig stab vil nok bli enda tydeligere med årene. Timefokuset bør minskes, og heller rettes mot arbeidsprosessen, dine kvaliteter som menneske, hvordan du tenker strategisk og kvaliteten på klientrådgivningen. På samme måte som advokatene, kommer også kundene i alle slags innpakninger. For at firmaet skal kunne møte denne bredden, er mangfold en sentral nøkkel. •

Fagsidene er skrevet av lagdommer i Borgarting lagmannsrett, **Per Racin Fosmark**. Han har over 25 års erfaring som advokat, og har møterett for Høyesterett. Fosmark er leder av Reklamasjonsnemnda for Eiendomsmeistringstjenester og redaktør av Lovdatas sivile flaggsaker. Han skriver også merknader i Lovdata.

E-post: per.racin.fosmark@domstol.no

Telefon: 21 55 85 56

El-sparkesykkel-strid: Grunnloven § 113 og legalitetsprinsippet

Høyesterett tok i dom 16.12.2021 (dissens 4-1) - **HR-2021-2510-A** - stilling til om Trondheim kommune i kraft av sin eierrådighet kunne vedta forbud mot at et foretak kan utplassere og drive næringsmessig utleie av el-sparkesykler på eller fra kommunens eiendommer uten avtale (samtykke) med kommunen.

Spørsmålet var om et slikt vedtak er et inngrep overfor foretaket som krever lovhjemmel som følge av legalitetsprinsippet i Grunnloven § 113.

Etter lagmannsretten dom, men før Høyesterett behandlet saken, hadde Stortinget vedtatt **LOV-2021-06-18-139** om utleie av små elektriske kjøretøy på offentlig grunn. Loven trådte i kraft straks, og gir kommunene hjemmel til å gi forskrift om bruk av offentlig grunn av utleie av blant annet el-sparkesykler. Høyesterett fant imidlertid at søksmålsvilkårene i tvisteloven § 1-3 fortsatt var oppfylt, da rekkevidden av kommunenes eierrådighet har prinsipiell interesse.

Grunnloven § 113 slår fast at myndighetenes inngrep overfor den enkelte må ha grunnlag i lov (legalitetsprinsippet). I **HR-1995-34-A Fjordlaks** er lovkravet oppsummert slik:

«Jeg antar, med bakgrunn i teori og rettspraksis, at kravet til lovhjemmel må nyanseres blant annet ut fra hvilket område en befinner seg på, arten av inngrepet, hvordan det rammer og hvor tyngende det er overfor den som rammes.»

Det springende punktet var følgelig om kommunens vedtak måtte anses som et inngrep som ledd i offentlig myndighetsutøvelse som krever hjemmel i lov, eller om det dreide seg om en privatrettslig håndheving som hadde tilstrekkelig forankring i eierrådigheten. Høyesterett drøfter under de rettslige utgangspunkter dette grundig, eierrådigheten (avsnitt 55-64) og offentlig myndighetsutøvelse (avsnitt 65-71).

I den konkrete vurderingen kom *flertallet* (Toril Marie Øie, Aage Thor Falkanger, Wenche Elizabeth Arntzen og Knut Erik Sæther) til at vedtaket krevde hjemmel i lov. Vedtakets art, dets formål og samfunnsområdet det retter seg mot (at det knytter seg til borgernes bruk av retten til å ferdes på offentlig vei), tilsa at det ikke kan bestemmes i kraft av eierrådigheten.

Kommunens vedtak om el-sparkesykler står i en annen stilling enn når staten eller kommunene som eier av veigrunnen regulerer adgangen til å disponere et bestemt og avgrenset fysisk område langs veien, typisk ved å reklamere eller selge varer.

Mindretallet (Hilde Indreberg) kom til at kommunen i kraft av eierrådigheten kunne kreve at næringsdrivende måtte ha samtykke av kommunen for å utplassere og drive kommersiell utleie av el-sparkesykler på kommunens eiendommer.

Strafferett: Straffutmåling for grovt bedrageri og uriktig forklaring

Høyesteretts enstemmige dom 21.12.2021 - **HR-2021-2556-A** - gjelder straffutmåling for grovt bedrageri og uriktig forklaring i forbindelse med krav om refusjon etter reglene i midlertidig forskrift om lønnskompensasjon til permitterte for å avhjelpe konsekvenser av covid-19.

Både tingretten og lagmannsretten hadde fastsatt straffen for overtredelse av straffeloven § 372, jf. § 371 bokstav b (grovt bedrageri) og straffeloven § 221

første ledd (uriktig opplysning til offentlig myndighet) til fengsel i ni måneder.

Høyesterett forkastet domfeltes anke over straffutmålingen. Domfelte hadde fått utbetalt lønnskompensasjon fra Nav med i underkant av 500.000 kroner. Han hadde uriktig opplyst at han hadde utbetalt lønn til tolv personer som angivelig var ansatt i hans virksomhet.

NB! Straffen måtte skjerpes utover det generelle straffenivået for grovt be-

drageri da saken gjaldt offentlige støtteordninger. At domfelte hadde gitt uriktige opplysninger til Nav, ble også ansett skjerpende. Avgjørelsen har betydning ved utmålingen av straff for grovt bedrageri ved misbruk av offentlige støtteordninger.

Dommere: Bergljot Webster, Kristin Norman, Per Erik Bergsjø, Espen Bergh og Erik Thyness.

Endringslover

(se også nr. 9 2021)

Midlertidige lover på grunn av covid-19 ikke medtatt. Endringene i departementsstrukturen og i ansvarsfordelingen mellom departementene har medført endringer i forvaltningsansvaret for en rekke lover, jf. kgl.res. 22.12.2021 nr. 3828.

22. DESEMBER 2022

Helse- og omsorgsdepartementet

LOV-2021-12-22-165 om endringer i pasientjournalloven (tilgjengeliggjøring av og betaling for nasjonale e-helseløsninger med mere).

Finansdepartementet

LOV-2021-12-22-155 om endringer i tolloven og nr. 160 om endringer i merverdiavgiftsloven, samt delte ikraftsettinger av nr. 151 om endringer i folketrygdloven og nr. 152 om endringer i skatteloven.

Justis- og beredskapsdepartementet

LOV-2021-12-22-167 har forlenget rekonstruksjonslovens levetid til 1. juli 2023.

Nærings- og fiskeridepartementet

LOV-2021-12-22-169 om endringer i mineralloven (retting av inkurier).

1. JANUAR 2022

Justis- og beredskapsdepartementet

LOV-2021-12-22-166 om endring i rettsgebyrloven (nedjustering av gebyrer). Gebyrer i justissektoren (domstolene og politiet) er nedjustert til selvkost eller nærmere selvkost. Det gjelder blant annet gebyret for forliksklage (§ 7, reduksjon fra 1,15 R til 1,1 R), utleggsbegjæring (§ 14 første ledd, reduksjon fra 1,25 R til 1,21 R), tvangsdekning i pengekrav (§ 14 fjerde ledd, reduksjon til 0,4 R), forkynnelse av konkursvarsel (§ 25 første ledd, reduksjon fra 0,5 R til 0,4 R), konkurs og tvangsoppløsning av selskaper (§ 16 første ledd nr. 1 første punktum, reduksjon fra 25 R til 4,35 R), inklusive gebyret for når bo blir innstilt (§ 18 andre ledd nytt femte punktum) eller tilbakelevert. Rettsgebyret (R) pr. 11.22: 1223 kroner.

Nærings- og fiskeridepartementet

LOV-2021-06-11-84 om endringer i aksjelovgivningen mv. (åpenhet om eierskap og deltakelse på generalforsamlingen), delt ikraftsetting. LOV-2021-03-05-7 om endringer i deltakerloven og havressurslova (endringer i kvotesystemet), delt ikraftsetting.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

LOV-2005-06-17-101 om egedomsregistrering (matrikkellova), § 52 nr. 3. Fra 1. januar 2022 trådte matrikkellovens regler (med noen unntak) i kraft på Svalbard, jf. FOR-2021-12-17-3633. Det betyr at reglene for eiendomsregistrering på Svalbard er omtrent som på fastlandet. Endringen er først og fremst av formell art.

Barne- og familiedepartementet

LOV-2020-04-24-31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 6 andre ledd: «Tros- eller livssynssamfunn som tar imot bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet, kan nektes tilskudd.» Resten av loven trådte i kraft 11.2021.

LOV-2017-06-16-46 om endringer i barnevernloven (barnevernsreform) del I.

LOV-2021-06-18-96 om endringer i barnevernloven. Bl.a. annet nye § 2-1 a og § 2-1 b om krav til kompetanse for barneverntje-

nestens personell, § 3-1 om kommunens og barneverntjenestens forebyggende virksomhet, og § 5-11 om krav til bemanning og kompetanse i barneverninstitusjon er endret.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (før 1.1.22: Arbeids- og sosialdepartementet)

LOV-2021-12-17-146 om endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover (samleproposisjon høsten 2021), delt ikraftsetting.

Kunnskapsdepartementet

LOV-2020-06-19-91 om endringer i folkehøgskoleloven, barnehageloven og voksenopplæringsloven m.m. (utfasing av tilskudd til kortkurs i folkehøgskolen, internkontroll for friskoler og barnehager, psykososialt barnehagemiljø, krav til og tilsyn med private barnehager, kommunal barnehagemyndighet, studieforbund m.m.) del IV. Resten av loven trådte i kraft 1.1.2021.

Kulturdepartementet

LOV-2021-12-22-168 om endringer i lov om film og videogram (oppheving av registrerings- og gebyrplikt mv.).

Finansdepartementet

LOV-2021-12-22-164 om endringer i pensjonslovgivningen mv. (pensjon fra første krone og dag, garanterte pensjonsprodukter). Pensjon fra første krone i private tjenstepensjonsordninger, med minstekrav til pensjonssparing på to prosent av inntekten.

Tidligere minstekrav til alder og stillingsbrøk er erstattet med en regel om at ansatte skal meldes inn i ordningen når lønnsinntekten overstiger grensen for rapporteringspliktig lønn til skattemyndighetene via a-ordningen (foretakspensjonsloven § 3-4 første ledd), jf. skatteforvaltningsforskriften § 3-4-1. Når det gjelder garanterte pensjonsprodukter, inneholder endringene blant annet regler om et sammenslått og kundefordelt bufferfond for kommunale pensjonsordninger og regler som gir økt valgfrihet for fripoliseinnehavere. Overgangsregler i forskrift som gir bedriftene tid frem til 30. juni 2022 med å tilpasse sine pensjonsordninger til de nye reglene. Flere lover endret.

LOV-2021-12-22-153 om endring i bidragsinnkrevingsloven, nr. 154 om endringer i skattebetalingsloven, nr. 156 om endring i a-opplysningsloven, nr. 157 om endringer i SI-loven og nr. 159 om endringer i folkeregisterloven, samt delt ikraftsetting av nr. 158 om endringer i skatteforvaltningsloven, blant annet klagefrist og klagefrist.

Nye lov

(se også nr. 8 og 9 2021)

1. JANUAR 2022 (40 lover trådte helt eller delvis i kraft.)

Finansdepartementet

Forsikringsformidlingsloven – LOV-2021-12-22-163 om forsikringsformidling, unntatt § 9-2 første ledd. Loven har avløst forsikringsformidlingsloven 2005, og inneholder blant annet nærmere vilkår for å kunne drive forsikringsformidling og krav til virksomheten i et forsikringsformidlingsforetak. Loven gjennomfører deler av EUs forsikringsdistributionsdirektiv (IDD).

Arverett I: Veileder

til arveloven § 99 a

om landbrukseiendommer i dødsbo

Landbruks- og matdepartementet har gitt ut en veileder (M-0762 B) til arveloven § 99 a, som trådte i kraft 1. januar 2022. Fra 1. januar 2022 har dødsbo en frist på tre år til å sørge for at landbrukseiendom i boet overføres til ny eier. Veilederen inneholder en gjennomgang av bestemmelsens innhold, og skal lette gjennomføringen av bestemmelsen for kommunen og Statsforvalteren. Et formål med veilederen er å forsøke å sikre en enhetlig kommunal praksis på området.

Arverett II: Retten

til uskifte opphører

ikke automatisk ved at samboerskapet har vart i to år eller samboerne får barn

Arveloven § 27 regulerer bortfall av retten til uskifte. Andre ledd har videreført 1972-loven § 24 andre ledd andre punktum. Som det fremgår av ordlyden, opphører retten til uskifte ikke automatisk ved at samboerskapet har vart i to år eller samboerne får barn. Dette gir bare grunnlag for arvinger til å kreve skifte. Retten til å sitte i uskiftet bo opphører først når slikt krav er fremsatt, se HR-2021-2402-U. Men retten til uskifte faller automatisk bort ved inngåelsen av nytt ekteskap, jf. arveloven § 27 første ledd.

Ny forsinkelsesrentesats

Fra 1. januar 2022 er forsinkelsesrenten 8,5 prosent.

Fri rettshjelp: Økning av inntektsgrensene

Fra 1. januar 2022 er inntektsgrensene hevet med cirka 30 prosent til 320.000 kroner for enslige og 490.000 kroner for ektefeller/par, jf. rettshjelpforskriften § 1-1.

Inntektsgrensene for fri rettshjelp har ikke vært hevet siden 2009.

Arbeidsrett I: Arbeidsgivers

adgang til lønnstrekk

Høyesteretts dom 17.12.2021 (dissens 4-1) - HR-2021-2532-A - klargjør arbeidsgivers trekkadgang i lønn etter unntaket i arbeidsmiljøloven § 14-15 andre ledd bokstav c, det vil si hvilke krav som må stilles til avtalen som inngås mellom arbeidsgiver og arbeidstager om trekk i lønn.

Hovedregelen er at arbeidsgiver er avskåret fra å trekke ansatte i lønn. Det sentrale spørsmålet var om det etter bokstav c er tilstrekkelig at avtalen gir arbeidsgiver en generell trekkadgang ved fremtidige feilutbetalinger, eller om det kreves at avtalen regulerer en mer konkret trekk situasjon.

Flertallet (Indreberg, Kallerud, Bergsjø og Falch) kom til at lovformålet trakk entydig i retning av en restriktiv tolkning av unntaket i § 14-15 andre ledd bokstav c. Dette innebærer at bestemmelsen må tolkes slik at avtalen lønnsstrekket bygges på, må konkretisere lønnsstrekket i en slik grad at arbeidstageren beholder forutsigbarhet for sine lønnsutbetalinger.

Dette standpunktet er i samsvar med Sivilombudets lovtolkning og støttes av reelle hensyn. Konsekvensen av flertallets standpunkt er at for trekk som skyldes feilaktige lønnsutbetalinger, må avtalen normalt være inngått enten i forbindelse med feilutbetalingen eller senere. Men det kan tenkes situasjoner hvor trekket kan konkretiseres allerede på et tidligere tidspunkt, for eksempel avtale om lønnsstrekk for å dekke kantinekostnader. Arbeidsgiveren fikk ikke medhold i lønnsstrekk etter § 14-15 andre ledd bokstav c.

Mindretallet (Høgetveit Berg) kom til at arbeidsgiveren skulle vinne frem basert på den inngåtte avtalen. Flertallet kom også til at arbeidsgiveren heller ikke kunne vinne frem etter den ulovfestede regelen om oppgjørskorreksjon, *condictio indebiti*.

Arbeidsrett II: Arbeidstageres

frist til å reise søksmål ved

virksomhetsoverdragelse

Høyesteretts enstemmige kjennelse i avdeling 21.12.2021 - HR-2021-2554-A - gir veiledning om søksmålsfristene i arbeidsmiljøloven når det er pretendert at det er en virksomhetsoverdragelse.

Bakgrunnen for saken var at tre arbeidstager ble oppsagt etter at bedriften de var ansatt i tapte en anbudskonkurranse. Da de oppdaget at andre arbeidstager hadde fått jobb i den bedriften som vant konkurransen, gikk de oppsagte til sak mot den overtagende virksomheten med påstand om at arbeidsforholdet deres var blitt videreført til en ny arbeidsgiver etter reglene om virksomhetsoverdragelse.

Spørsmålet var om søksmålsfristen etter arbeidsmiljøloven § 16-4 i en slik situasjon løper fra oppsigelsestidspunktet, eller først fra tidspunktet for virksomhetsoverdragelsen.

Høyesterett drøfter dette grundig. Konklusjonen ble at fristen for å reise søksmål etter § 16-4 mot det overtagende selskap basert på at en oppsigelse er ugyldig, løper fra overdragelsestidspunktet (avsnitt 95). Dersom oppsigelsestidspunktet legges til grunn, kan det lett oppstå situasjoner hvor arbeidstagerne for sent oppdager at det har funnet sted en virksomhetsoverdragelse.

Høyesterett uttalte at mye kan tilsi at søksmålsfristen også løper fra overdragelsestidspunktet ved søksmål mot den tidligere virksomhetsinnehaveren, men her konkluderte Høyesterett ikke.

Dommere: Aage Thor Falkanger, Ragnhild Noer, Knut H. Kallerud, Ingvald Falch og Knut Erik Sæther.

Strafferett: Straffeloven § 22 første ledd bokstav c: Når skal retten vurdere eventuelt forsett?

Forsettsformen eventuelt forsett (dolus eventualis) er regulert i straffeloven § 22 første ledd bokstav c. For det første må det bevises at tiltalte anså en bestemt følge av sin handling som mulig. For det andre må det bevises at tiltalte bevisst tok det standpunktet at han ville utføre handlingen selv om det skulle føre til at den følge inntre.

Forsettsformen er relevant for forskjellige typer gjerningsbeskrivelser, for eksempel ved innførsel av narkotika. Det kan oppstå spørsmål om når retten skal vurdere eventuelt forsett. Dette var tema i **HR-2021-2539-A** (avsnitt 49-57), som gjaldt sak om grovt bedrageri og markedsmanipulasjon. Unnløstelse av å drøfte eventuelt forsett førte til at lagmannsrettens frifinnende dom ble opphevet.

Ut fra Høyesteretts premisser kan det gis følgende oppsummering om når eventuelt forsett skal drøftes:

(1) Det gjelder ikke noe generelt krav om at retten skal drøfte eventuelt forsett. Dersom det ikke foreligger sannsynlighetsforsett (§ 22 første ledd bokstav b), vil det i de fleste tilfeller heller ikke være grunnlag for å konstatere eventuelt forsett. Men dersom det saksforholdet retten bygger på, gir særlige holdpunkter for at det kan foreligge eventuelt forsett, må dette drøftes, jf. Rt-1991-741 (skatterett) på side 743.

Det samme gjelder for øvrig plikten til å vurdere domfellelse for uaktsomhet selv om tiltalen gjelder forsettlig overtredelse, se HR-2020-1033-U avsnitt 17 (voldtekt) og HR-2019-792-U avsnitt 14 (bedrageri).

(2) Det er ikke avgjørende for om eventuelt forsett skal drøftes, at påtalemyndigheten særskilt har fremhevet eventuelt forsett som en aktuell skyldform (avsnitt 57).

Dommere: Bergljot Webster, Aage Thor Falkanger, Ragnhild Noer, Espen Bergh og Erik Thyness.

Forvaltningsloven: Sakskostnader – kontrollvilkåret i forvaltningsloven § 36

Høyesteretts enstemmige dom 21.12.2021 - **HR-2021-2552-A** - er viktig og bidrar til forståelsen av vilkåret i forvaltningsloven § 36 om at sakskostnader ikke kan kreves der endringen av et vedtak ligger utenfor forvaltningens kontroll.

Endring av et vedtak som skyldes feil i saksbehandlingen, lovanvendelsen eller andre ugyldighetsgrunner ligger innenfor forvaltningens kontroll og gir grunnlag for dekning av sakskostnader etter § 36. Det vil også normalt gjelde en omgjøring av et vedtak som skyldes en endret hensiktsmessighetsvurdering eller et annet skjønn, jf. også nye eller endrede rettslige og faglige eller politiske hensyn.

For nye opplysninger om faktiske forhold må det skilles mellom faktiske omstendigheter som har kommet til etter at det opprinnelige vedtaket ble truffet, og nye opplysninger om forholdene slik de var på vedtakstidspunktet, avsnitt 58:

«Dersom omgjøringen skyldes at de faktiske forholdene har endret seg etter vedtakstidspunktet, er det som hovedregel ikke grunnlag for å tilkjenne sakskostnader. Men det må gjøres unntak der forvaltningen selv hadde kontroll over de faktiske omstendighetene som ledet til det endrede vedtaket. Skyldes omgjøringen opplysninger som belyser forholdene på vedtakstidspunktet, vil en part normalt ha krav på dekning av sakskostnader dersom forvaltningen ikke har oppfylt sin utredningsplikt.»

Det er også viktig å merke seg at forvaltningsloven § 36 hverken er en alminnelig rettshjelpsordning eller en generell erstatningshjemmel.

Dommere: Aage Thor Falkanger, Knut H. Kallerud, Ingvald Falch, Cecilie Østensen Berglund og Knut Erik Sæther.

EU-domstolen: Båtpassasjerforordningen

EU-domstolen avsa dom 2.9.2021 i sak **C-570/19**, som gjaldt båtpassasjerers rettigheter ved kansellert reise etter båtpassasjerforordningen ((EU) nr. 1177/2010). Dommen er omtalt i *EuroRett nr. 17 2021*.

Man kan kort merke seg følgende:

(1) Det er første gang EU-domstolen tolker båtpassasjerforordningen. (2) Båtpassasjerforordningen kommer til anvendelse også der transportøren har varslet avlysning av en avgang flere uker i forveien. (3) Artikkel 18: Rett til ny reiserute på sammenlignbare vilkår ved kansellert eller forsinket avgang. (4) Artikkel 19: Kompensasjon ved forsinket ankomst, og det er ingen betingelse at passasjerer overholder klagefristen på to måneder i art. 24. (5) Artikkel 20 nr. 4: Ansvarsfritak ved «ekstraordinære omstendigheter», jf. den strenge forståelsen av ansvarsfritaket etter flypassasjerforordningen som er overførbar. (6) Båtpassasjerforordningen er gjennomført i sjøloven § 418 a.

EU-domstolen: Legdommer med funksjonsnedsettelse

EU-domstolen avsa dom 21.10.2021 i sak **C-824/19**, som gjaldt en legdommer som på grunn av at hun er blind, hadde blitt utestengt fra å delta i rettsmøter i hele perioden hun var oppnevnt som legdommer. Dommen er omtalt i *EuroRett nr. 17 2021*.

Man kan kort merke seg følgende: (1) Det forelå en forskjellsbehandling direkte på grunnlag av funksjonsnedsettelse etter direktiv 2000/78/EF art. 2 (2) bokstav a. (2) For at forskjellsbehandlingen skal være lovlig etter art. 4 (1), forutsetter dette at forskjellsbehandlingen knytter an til en egenskap som for eksempel at synet i en straffesak kan være viktig for å vurdere visuelle bevis.

(3) EU-domstolen fant at forskjellsbehandlingen gikk lenger enn nødvendig. Det var ikke gjort noen sondring mellom ulike saker ut fra hvor viktig synet er. Mulighetene for tilrettelegging på noen måte var ikke undersøkt eller forsøkt.

(4) Konklusjonen var at direktivet sammenholdt med charterets art. 21 og 26 og FN-konvensjonen, er til hinder for at en blind person fratras enhver mulighet til å opptre som legdommer i en straffesak. (5) Likestillings- og diskrimineringsloven § 6 oppstiller forbud mot diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse.

Markedsføringsrett: Om bruk av andres kjennetegn som søkeord på Google er i strid med god forretningskikk, jf. markedsføringsloven § 25

Høyesterett tok i enstemmig dom 14.12.2021 - **HR-2021-2479-A** *Bank Norwegian* - stilling til om bruk av konkurrenters kjennetegn som betalt søkeord ved søkermotorannonsering på internett, var i strid med kravet til god markedsføringskikk i markedsføringsloven § 25.

Høyesterett kom som lagmannsretten til at det ikke var grunnlag for å forby Bank Norwegian annonspraksis. Dommen er viktig og avklarer rekkevidden av markedsføringsloven § 25 ved søkermotorannonsering.

Høyesterett har en grundig drøftelse av rekkevidden av det varemerkerettslige vernet, inklusive EU-domstolens varmerkerettslige vurdering av bruk av kjennetegn som betalt søkeord på Google Ads. (avsnitt 50-68).

Konklusjonen er at bruken av andres kjennetegn ved søkermotorannonsering ikke innebærer varemerkeinngrep. Dette var heller ikke anført av partene. Uenigheten mellom partene gikk på i hvilken grad den varemerkerettslige vurderingen gir føringer for hva som rammes av markedsføringsloven § 25.

Når det gjelder markedsføringsloven § 25, er de rettslige utgangspunktene vurdert i avsnitt 69-81. Uttalt at generalklausulen i § 25 supplerer både øvrige bestemmelsene i markedsføringsloven og i immaterialrettslovgivningen.

Bestemmelsen kan i utgangspunktet anvendes selv om tilfellet saklig sett også reguleres av en spesialbestemmelse, se Rt-1998-1315 *Norsk Iskrem* (på side 1322). Den nærmere vurderingen av om generalklausulen skal anvendes i den enkelte sak, må gjøres konkret. Den konkrete vurderingen fremgår i avsnitt 82-96. Uttalt at handlinger som i varemerkerettslig sammenheng anses som uttrykk for en sunn og lojal konkurranse, vanskelig samtidig kan bedømmes som illojale og derved forbys som stridende mot god forretningskikk (avsnitt 95).

Se også EU-domstolens dom **C-323/09 Interflora** avsnitt 91. Det var derfor ikke grunnlag for å forby Bank Norwegian annonspraksis.

Dommere: Aage Thor Falkanger, Per Erik Bergsjø, Wenche Elizabeth Arntzen, Borgar Høgetveit Berg og Kine Steinsvik.

Forsikringsrett: Forsikringsavtaleloven § 8-5 andre ledd er en foreldelsesregel

Høyesteretts enstemmige dom 7.12.2021 - **HR-2021-2404-A** - har avklart at seks månedersfristen i FAL § 8-5 andre ledd er en særlig foreldelsesfrist som løper når forsikringselskapet har sendt melding om avslag på krav om utbetaling av forsikring.

Problemstillingen i saken var om fristen i § 8-5 andre ledd er en foreldelsesfrist, en søksmålsfrist eller en annen type frist. Høyesterett drøfter dette nøye i avsnitt 31-49. Det at regelen i § 8-5 andre ledd

er en materiellrettslig foreldelsesregel, er fulgt opp i rettspraksis, se Rt-1997-168 (på side 170). Det samme ble forutsetningsvis lagt til grunn i Rt-2001-1457, som gjaldt den parallelle bestemmelsen i FAL § 18-5 om personforsikring. Se også HR-2018-1612-A avsnitt 62 flg.

Da § 8-5 andre ledd er en foreldelsesregel, bør man blant annet være oppmerksom på følgende: Hvis seks månedersfristen avbrytes ved forliksklage, reguleres virkningen av fristavbruddet

av tvisteloven § 18-3 andre ledd. Dersom forliksrådet *innstiller* behandlingen av saken, opphører den suspensive virkningen av forliksklagen ett år etter at forliksrådet innstilte behandlingen av saken. For å unngå at virkningen av forliksklagens fristavbrudd opphører da, må stevning sendes før utløpet av ettårsfristen.

Dommere: Wilhelm Matheson, Knut H. Kallerud, Ingvald Falch, Arne Ringnes og Jens Edvin A. Skoghøy.

Barnevernsrett: Krav om tilbakeføring av omsorgen for et barn skal prøves selv om det er uavklart hvor barnet skal bo fast

Det følger av barnevernloven § 4-21 første ledd at «fylkesnemnda skal oppheve et vedtak om omsorgsovertakelse når det er overveiende sannsynlig at foreldrene kan gi barnet forsvarlig omsorg.» Saker for fylkesnemnda følger reglene i forvaltningsloven, jf. barnevernloven § 6-1 første ledd. I tillegg er det egne saksbehandlingsregler for nemnden i barnevernloven kapittel 7.

Men det er ikke gitt egne regler om hvem som kan kreve å få en sak fremmet for fylkesnemnda. Adgangen til å få fremmet sak for fylkesnemnda og å reise søksmål etter tvisteloven kapittel 36 må være den samme.

Høyesteretts enstemmige dom 1.12.2021 - **HR-2021-2353-A** - avklarer vilkårene for å få prøvd en tilbakeføringssak i tilfeller der foreldrene ikke har avklart hvor barnet skal bo fast dersom omsorgsovertagelsen oppheves.

Høyesterett kom til at foreldre med foreldreansvar kan få frem-

met en sak for fylkesnemnda med mindre det etter barnelovens regler er klarlagt at barnet ikke skal bo fast hos vedkommende. Skal en slik sak avvises, må det nok normalt kreves at det er fastsatt i avtale eller dom at barnet ikke skal bo fast hos vedkommende (avsnitt 34).

En annen sak er at en uklarhet om hvor barnet skal bo fast, kan ha betydning for den realitetsvurdering som gjelder tilbakeføringsspørsmålet som skal foretas når saken fremmes. Usikkerhet om hvor barnet skal bo fast, vil lett kunne tale mot opphevelse av vedtaket inntil foreldrene har sørget for avklaring etter barneloven av spørsmålet om hvor barnet skal bo fast (avsnitt 33).

Dommere: Knut H. Kallerud, Knut Erik Sæther, Ingvald Falch, Wilhelm Matheson og Jens Edvin A. Skoghøy.

Utlendingsrett:

Vilkårene for omgåelsesekteskap var de samme etter den tidligere utlendingsloven som etter utlendingsloven 2008 § 40 fjerde ledd

Det er på det rene at utlendingsloven 1988 ikke hadde noen bestemmelse tilsvarende utlendingsloven § 40 fjerde ledd om omgåelsesekteskap.

Høyesterett avsa 22.12.2021 enstemmig dom - **HR-2021-2572-A** - som gjaldt spørsmålet om vilkårene for at det skal foreligge et omgåelsesekteskap (tidligere også betegnet profor-maekteskap), var de samme etter den tidligere utlendingsloven som etter gjeldende lov. Dette drøftes i avsnitt 35-60.

Høyesterett kom til at innholdet i de ulovfestede reglene om omgåelsesekteskap frem til ikrafttredelsen av utlendingsloven 2008 var slik som beskrevet i Rt-2006-1657 og dermed i samsvar med det som nå følger av utlendingsloven § 40 fjerde ledd. Vilkaene var følgelig de samme etter den tidligere utlendingsloven som etter gjeldende lov. UNEs vedtak om tilbakekall av oppholdstillatelse som følge av omgåelsesekteskap var derfor gyldig.

Dommere: Toril Marie Øie, Kristin Normann, Arne Ringnes, Espen Bergh og Knut Erik Sæther.

Pengekravsrett: Foreldelse av krav på tilbakebetaling av landbruksstøtte

Høyesteretts enstemmige dom 22.12.2021 - **HR-2021-2571-A** - gir avklaring om fristutgangspunktet for foreldelse av krav som fremmes av det offentlige etter vedtak.

Høyesterett kom til at krav på tilbakebetaling av uriktig utbetalt omlaggingstilskudd til økologisk drift, jf. produksjonstilskuddsforskriften (FOR-2014-12-19-1817) § 13, var foreldet, mens krav om tilbakebetaling som følge vedtak om avkortning ved feilopplysninger, jf. forskriften § 12, ikke var foreldet.

Hverken jordloven eller produksjonstilskuddsforskriften regulerer foreldelse av krav på tilbakebetaling av uriktig produksjonsstøtte eller tilskuddsbeløp som er avkortet. Foreldelseslovens alminnelige bestemmelser kommer derfor til anvendelse, jf. denne lovens § 1 nr. 1.

Høyesterett har en grundig drøftelse av foreldesspørsmålet. Når det gjaldt kravene om tilbakebetaling av uriktig utbetalt omlaggingstilskudd, tok Høyesterett utgangspunkt i alminnelige obligasjonsrettslige prinsipper om foreldelse av tilbakesøkningskrav.

Tilbakebetalingskrav som bygger på den ulovfestede regelen om oppgjørskorreksjon - *condictio indebiti* - begynner å foreldes straks den feilaktige betalingen har funnet sted. Starttidspunktet for foreldelsesfristen for de feilaktige utbetalingene av omlaggingstilskudd, var derfor utbetalingstidspunktene.

Man kan merke seg at denne saken adskilte seg fra Rt-2013-1665 *Hydro Søral* avsnitt 40. I den saken eksisterte det - i motsetning til saken nå - ingen fordring i kraft av det aktuelle regelverket. Foreldelsesfristen kunne da ikke begynne å løpe før etter at vedtak var truffet.

Når det gjaldt spørsmål om foreldelse av avkortingsbeløpene, viste Høyesterett til at avkortingsvedtakene oppstod på vedtakstidspunktene. Det var først da at myndighetene etter en skjønnsvurdering hadde truffet vedtak om og med hvilket beløp det skulle gjøres avkortning og kreves tilbakebetaling. Foreldelse kunne derfor ikke begynne å løpe før fordringen var oppstått, jf. Rt-2013-1665 *Hydro Søral*.

Dommere: Bergljot Webster, Kristin Normann, Arne Ringnes, Espen Bergh og Erik Thyness.

Ny vår?

Det ser heldigvis ut som om vi er på vei ut av pandemien som har preget våre liv i snart to år nå, og at vi kan gå en ny, normal vår i møte. Samfunnets håndtering av pandemien har satt rettstaten vår under press og debatt. Det første er i seg selv ikke ønskelig, men det siste har mye positivt ved seg. Jeg håper at den bredere interessen for rettstaten og dens betydning vedvarer – også når den ikke spinger ut av karanteneregler, reiserestriksjoner, vaksinepass, skjenkeforbud, begrensninger på sosiale sammenkomster og andre tiltak som rammer alles hverdag.

Jeg håper at den interessen for rettstaten som vi under pandemiens mørke skyer har sett fra representanter for alle økonomiske, sosiale og kulturelle lag i samfunnet, har sådd et frø som kan spire og gro i en ny vår for engasjement for betydningen av en fungerende rettstat også i normale tider.

Den avmakt som mange har følt på i større eller mindre grad i møte med diverse ekstraordinære påbud, forbud og andre tiltak som har blitt vedtatt og håndhevet under pandemien, skal den enkelte huske på når dette er over. For noen betød det at de ikke fikk tatt farvel med en kjær som måtte ende sine dager i isolasjon, eller at de i mange måneder ble forhindret fra å se nære familiemedlemmer. For andre betød det at de måtte se næringsvirksomheten eller arbeidsplassen forsvinne.

Sånn skal vi normalt ikke ha det. Disse inngrepene i våre friheter ville ha vært ulovlige, grunnlovsstridige, i normale tider. De kunne bare forsvares under en slik akutt krise som pandemien representerte. Det vil si, enkelte av tiltakene har nok også gått lenger enn hva som kunne forsvares etter Grunnloven og smittevernloven, og noen av disse er også brakt inn for prøving i domstolene. Andre er og vil bli tema for diskusjon. Det skal jeg la ligge her.

Mitt poeng er at vi skal huske på den følelsen av avmakt man kan få når staten blir ekstra sterk og har ekstra vide fullmakter til å treffe og håndheve grove og ofte lite nyanserte inngrep i våre liv. Huske på at sånn skal vi normalt ikke ha det. Og huske på hvor viktig det er at det finnes motmakt – og at den enkelte skal ha anledning til å imøtegå maktutøvelsen, kreve at den begrunnes og, om nødvendig, få sikret sine rettigheter i de uavhengige domstolene.

Men for noen er dette ikke noe de må «huske på». For noen – alt for mange – er det sånn det oppleves også når vi andre lever «normalt». Det kan være mennesker som blir utsatt for urettmessig behandling i fengsler, sykehjem, barnevernsinstitusjoner eller under tvungent psykisk helsevern. Det kan være den arbeidsuføre som opplever uriktige vedtak fra NAV. Det kan være den lille næringsdrivende som får et ugyldig pålegg fra plan- og bygningsetaten eller et feilaktig skattekrav fra Skatteetaten.

For mange av dem er det i disse situasjonene svært langt

fra å ha rett til å kunne få rett. En av grunnene til dette, er at de selv ikke har økonomi til å få den profesjonelle retts-hjelpen som er nødvendig for å kunne ta kampen mot kommunen eller staten. Akkurat som ikke alle har råd til selv den mest banale helsehjelp som de fleste av oss trenger flere ganger i løpet av et liv. Når det gjelder helsehjelp, har vår velutviklede velferdsstat for lengst etablert et allment, offentlig helsevesen. Når det derimot gjelder rettshjelp, har vårt samfunn et godt stykke vei å gå.

Det er fortsatt svært få som kvalifiserer til å få rettshjelp dekket av det offentlige. Og i de tilfellene og sakstypene der man har krav på å få kostandene til rettshjelp dekket av det offentlige, er satsene i dag så lave og det antall timer rettshjelp som dekkes så få, at selv det eksisterende tilbudet er uforsvarlig dårlig. Dette har Advokatforeningen påpekt i mange år.

”

Mitt poeng er at vi skal huske på den følelsen av avmakt man kan få når staten blir ekstra sterk og har ekstra vide fullmakter til å treffe og håndheve grove og ofte lite nyanserte inngrep i våre liv.

Det er vi, advokatene, som forutsettes å yte den rettshjelpen, men det lar seg i svært liten grad gjøre på forsvarlig og regningssvarende vis med dagens ordning. I det siste har også andre aktører i retts-systemet, som Dommerforeningen, Domstolsadministrasjonen, Juristforbundet med flere offentlig tiltrådt våre varsku. Dagens rettshjelpsats og -ordning er ikke bærekraftig, og det går både utover rettssikker-

heten til den enkelte og utover legitimiteten til rettssamfunnet vårt. Det første er en krenkelse av individet, det andre kan på sikt undergrave tilliten til rettstaten som sådan, hos store deler av befolkningen. Det går utover oss alle.

Jeg håper at denne regjeringen tar ansvaret der rekken av tidligere regjeringer har sviktet, og imøtekommer de kravene som vi i Advokatforeningen har stilt for at rettshjelpsordningen vår kan bli bærekraftig. Det gjelder både finansieringen og at vi som forutsettes å yte denne rettshjelpen, får en for-handlingsrett om vilkårene for å yte den. Da kan vi få en ny vår også for offentlig rettshjelp. •

JON WESSEL-AAS
Leder av Advokatforeningen
jwa@lundogco.no

Solid om styreansvar i praksis

Anmeldt av advokat (H) Per M. Ristvedt, Schjødt

STYREANSVAR I PRAKSIS

Forfatter: Andrea Dahlum
Forlag: Fagbokforlaget 2021
Antall sider: 282
Pris: 339 kroner

Per M. Ristvedt er partner i Schjødt og avdelingsleder for firmaets tvisteavdeling. Han har omfattende internasjonal erfaring, og var blant annet leder for Wikborg Reins kontor i Singapore, og har også vært managing partner i Wikborg Rein. Han har skrevet flere juridiske fagbøker og artikler.

For omtrent tjue år siden var det sjeldent saker om styreansvar i Norge. Siden da har utviklingen gått i retning av stadig flere saker om styreansvar. Selv om en del slike saker forlikes, har utviklingen medført at vi etter hvert har fått et betydelig antall dommer.

Bare i perioden fra den nye aksjeloven av 1997 trådte i kraft og til høsten 2017, ble det avsagt rundt fire hundre dommer om styremedlemmers ansvar i aksje- og allmennaksjeselskaper.

De fleste av dommene er konkrete, kun noen få kan betegnes som mer prinsipielle. Høyesterett har for sin del vært tilbakeholdne med å utvikle styreansvaret. I nevnte periode ble det bare avsagt fem dommer om styreansvar i Høyesterett. Resten av dommene i perioden fordeler seg med omtrent halvparten på tingrettene og lagmannsrettene.

Det betyr at det kan være krevende å forholde seg til domsmaterialet. Men nå finnes det hjelp å få. Advokatfullmektig Andrea Dahlum har utgitt boken *Styreansvar i praksis*. Hun har foretatt en analyse av rettspraksis innen sivilrettslig styreansvar, og i boken nevnes de funnene som er gjort.

10 KAPITLER OG DOMSREGISTER

Etter innledningskapitlet gjennomgår forfatteren først styrets plikter. Her gir Dahlum blant annet også en oversikt over hvem som typisk er saksøker/skadelidt, herunder kontraktsparter, aksjeeiere og konkursboer med flere.

Videre gis det en oversikt over den generelle sannsynligheten for å få medhold i de ulike typesituasjonene. Deretter omtales i neste kapitler grensene for styremedlemmenes forretningsmessige skjønn, for det sies noe overord-

net om aktsomhetsnormen og betydningen av styremedlemmenes kvalifikasjoner.

Dahlum går så inn på krav til styremedlemmer med flere roller, hvoretter krav til intern og ekstern ekspertise behandles. Neste kapittel omhandler betydningen av revisors rolle, og dernest behandles spørsmålet om lemping av styrets ansvar. Endelig følger et kapittel om terskelen for styreansvar samt noen avsluttende refleksjoner.

GOD OG NYTTIG

Spørsmålet er så om boken gjør at leseren får en oversiktlig og god tilgang til domsmaterialet for den perioden som er gjennom-

gått av forfatteren. Eller sagt med andre ord; gir boken et godt bilde av hvordan styreansvaret forvaltes av domstolene? Svaret på dette er et klart «ja». Kapitelinndelingene gjør at leseren forholdsvis enkelt kan finne frem til de ulike områdene innen styreansvaret

- for eksempel situasjonen der vedkommende styreleder eller styremedlem også er daglig leder - og så lese mer om de dommene som er avsagt om dette.

Boken bygger på Dahlums masteroppgave, som hun skrev som vitenskapelig assistent ved Institutt for privatrett ved UiO. Den omfatter derfor ikke styreansvarsdommer etter høsten 2017, dog slik at høyesterettsdommer og flaggede underrettsdommer frem til 1. april 2018 er tatt med.

Som kjent foreligger det et betydelig antall dommer om styreansvar fra senere i 2018 og frem til i dag. Selv om brukeren derfor ikke får en bok som er helt oppdatert på de siste årenes rettspraksis, er det ingen tvil om at Dahlum har skrevet en god og nyttig bok om styreansvar i praksis. Boken gis de beste anbefalinger. •

” Kapitelinndelingene gjør at leseren forholdsvis enkelt kan finne frem til de ulike områdene innen styreansvaret.

Tobias Mahler er professor ved Institutt for privatrett ved UiO.

JUS – Juristenes utdanningscenter

Ny webinar-serie om legal tech

JUS starter opp en ny webinar-serie om legal tech i januar. Om du har abonnement på JUS Digital, er alle webinarerne inkludert.

RETTSTEKNOLOGI I NORGE OG VERDEN

Aktuelt for de fleste. Her vil du få en større innsikt og forståelse for retts teknologi. Professor Malcolm Langford ved UiO belyser utviklingstrender, hvor langt man kan gå med bruk av kunstig intelligens i jussen, fordeler og ulemper med kunstig intelligens og hvordan man skal kunne følge med på denne utviklingen.

Tid: 20. januar **Pris:** 1500 kroner

PROGRAMMERING - HVORDAN FUNGERER RETTSTEKNOLOGI I PRAKSIS?

Her får du en oppdatering på hvordan retts teknologi fungerer i praksis, med et særlig blikk på programmering. Stipendiat Runar Hilleren Lie vil gi en kort gjennomgang av den retts teknologiske utviklingen de siste tiårene. Lie ser på hvordan systemene programmeres og teknologiens høydepunkter og fallgruver – samt risikoen ved bruk av retts teknologi.

Tid: 8. februar **Pris:** 1500 kroner

RETTSTEKNOLOGI OG REGULERING AV KUNSTIG INTELLIGENS

Hvordan påvirker digital teknologi jussen? Mer spesifikt belyses EUs forslag til forordning om kunstig intelligens (KI-forordningen) og dens betydning for utvikling av retts teknologi. Professor Tobias Mahler vil gi en innføring i den foreslåtte forordningen og hvordan den vil regulere utvikling og bruk av kunstig intelligens.

Tid: 8. mars. **Pris:** 1500 kroner

LEGAL TECH OG ADVOKATENES FORRETNINGSMODELLER

Hvordan utfordrer teknologien de grunnleggende måtene å skape verdi på for kundene? Professor Tale Skjølvik vil også ta opp hva det innebærer å digitalisere på ulike måter, og hvilke effekter det gir. Også utviklingen av teknologibaserte oppstartsselskaper som vokser frem innenfor jussen belyses.

Tid: 7. april **Pris:** 1500 kroner

TEKNOLOGI FOR JURIDISK VIRKSOMHET

Klienter og andre brukere av juridiske tjenester har i økende grad tydelige forventninger og krav til at teknologi brukes aktivt til å sikre leveransen. Webinaret er praktisk rettet og gir deg innsikt og verktøy som gjør det enklere å gjøre gode valg, og å vite hvordan du får implementert nyttig teknologi i egen virksomhet.

Tid: 6. mai **Pris:** 1500 kroner

Forfattere: Maria Cabrera Stråtveit og Ane Fuglesang Herskind
Forlag: Gyldendal 2021
Antall sider: 200
Pris: 429 kroner

Foreldretvister etter barneloven

Bokens forfattere er barnerettsadvokater, og deres mål har vært å skrive en praktisk bok om de problemstillingene profesjonelle aktører møter i foreldretvister, skriver de i forordet. «Foreldretvister er regulert av egne prosessregler som del-

vis er tilgjengelige i barneloven og dens forarbeider, rundskriv og forskrifter. I tillegg følger prosessregler av veiledere, mens vurderingene av barnets beste i hovedsak fremkommer av rettspraksis. I denne boken har vi forsøkt å sammenfatte de ulike relevante rettskildene».

Foruten en innledning, har boken seks kapitler: Barnets beste, prosessuelle regler, foreldreansvar, fast bosted, og samvær. Bokens siste kapittel – utvalgte emner – omhandler temaer som sakkyndiges rolle, barnets rett til å bli hørt, parallelle barnevernssaker og foreldretvistsaker, saker med kulturelle hensyn, tvangsfullbyrdelse og barne bortføring.

Forfattere: Matias Apelseth og Espen Nyland
Forlag: Universitetsforlaget 2021
Antall sider: 192
Pris: 499 kroner

Byggeteknisk viten

De to forfatterne er begge advokater i Kluge, og ønsker med boken å gi en grundig og analytisk fremstilling av entrepriserettens finurligheter, skriver forlaget. «Det er et økende fokus på innovasjon i bygge- og anleggsbransjen, og stadig finner entreprenører og rådgivere

frem til nye, bedre og mer effektive løsninger. (...) Hvem må ta konsekvensene når den byggetekniske utviklingen bærer galt av sted?».

«Det sentrale temaet for denne boken er hvem av aktørene – entreprenøren eller byggherren – i et entrepriseforhold som sitter med risikoen for utviklingsfeil», skriver forfatterne innledningsvis.

De gir flere eksempler som har som fellestrekk at de «springer ut av usikkerheten som til enhver tid knytter seg til den gjeldende byggetekniske viten. Selv de fremste forskere og bransjeaktører vet aldri alt om hvilke egenskaper et produkt har / kan ha, eller hvilken funksjon en løsning vil gi over tid».

Forfatter: Kristian Strømsnes
Forlag: Cappelen Damm Akademisk 2021
Antall sider: Cirka 450
Pris: 1299 kroner

Anskaffelsesrettslig «uten virkning»

«Det offentlige kjøper varer og tjenester for over 600 milliarder kroner årlig. Anskaffelsene er opphav til en rekke juridiske tvister som involverer jurister og advokater, og som håndteres både i og utenfor domstolene», skriver forlaget om boken – og viser til at dersom en oppdragsgiver ikke setter anskaffelsen

ut på anbud, er det snakk om «en såkalt ulovlig direkte anskaffelse, og kontrakten skal da, på nærmere vilkår, kjennes «uten virkning», uten hensyn til kontraktspartenes vilje».

Denne regelen om «uten virkning» ble innført i 2012 via EUs håndhevelsesdirektiv for offentlige anskaffelser.

«Siden regelen ikke fantes i norsk rett fra før, har den medført stor usikkerhet, både når det gjelder vilkårsdelen for «uten virkning» og «uten virknings» nærmere innhold, altså hva det betyr for kontrakten og rettsforholdet mellom kontraktens parter at kontrakten kjennes «uten virkning», skriver forlaget – og viser til at boken, som er basert på forfatterens doktorgradsavhandling, er et praktisk bidrag for å hjelpe denne usikkerheten.

«Piss i havet – jeg tar retrett!»

Forsvareren Harald Otterstad er en gårsdagens mann, og han smeller i døra når han i 2022 forlater rettsalen for aller siste gang: – Jeg er drittlei, vi snakkes!

TEKST: KARI HEGSTAD

Harald Otterstad har jobbet som forsvarer gjennom hele sin yrkeskarriere, og har til stadighet utmerket seg som et friskt og kontroversielt pust i advokatstanden.

Det sorte fåret fra Sarpsborg har markert seg i rusdebatten som en ihuga legaliseringsforkjemper, og er sjelden fremmed for trampe høyt i gangene når domstolenes bruk av fengselsstraff blir tema for debatt.

I 2017 mottok Otterstad Kongens fortjenestmedalje i sølv for sitt arbeid for ressursvake i samfunnet. Helt ufortjent, ifølge ham selv.

– Jeg har aldri vært så flau som da jeg mottok Kongens fortjenestmedalje. Det var helt sjokkerende. Begrunnelsen var at jeg hadde gjort en god jobb som advokat eller noe i den duren, men det er noe forbanna tull! Jeg gjør ikke noe bedre jobb enn kollegaene mine, og anser meg selv som en helt middelmådig jurist. Jeg ble så brydd av hele greia at jeg rett og slett leverte medaljen tilbake.

NÅDELØS OG FORBANNA

I april går Otterstad av med pensjon. Han går ikke akkurat stille i dørene når han nå legger kappen på hylla og takker for seg.

I jula dukket det nemlig opp et brev med tittelen «Endediktet» i Advokatbladets innboks. Det samme diktet ble sendt til både domstolene, statsadvokaten, regjeringsadvokaten og andre som Otterstad mente hadde behov for en liten reality check.

I ti vers forteller han fryktløst og ufiltrert om sitt syn på rettssystemet – om formkrav og konformitet, «digital faenskap», nådeløs bruk av fengsel og det menneskelige som han mener effektiviseres

bort. Ingenting legges imellom når Otterstad setter punktum for karrieren.

Han ler når han forteller om responsen han har fått på diktet.

– Jeg var forbanna og ba folk reise til helvete, og så kommer de og takker for turen!

– GRÅDIGHETSKULTUR

– Hva er det som gjør deg så forbanna, egentlig?

– Hva vil du høre om først? Jeg har for eksempel registrert at det er en veldig kamp om beinet blant mange strafferettsadvokater. De er sultne på klienter, deler ut visittkort i fengsel for å markedsføre seg selv og er altfor pågående i forsøk på å skaffe seg nye klienter. Mye har kanskje med økonomi å gjøre, men jeg synes rett og slett at det er en skikkelig grådighetskultur blant mange forsvarere.

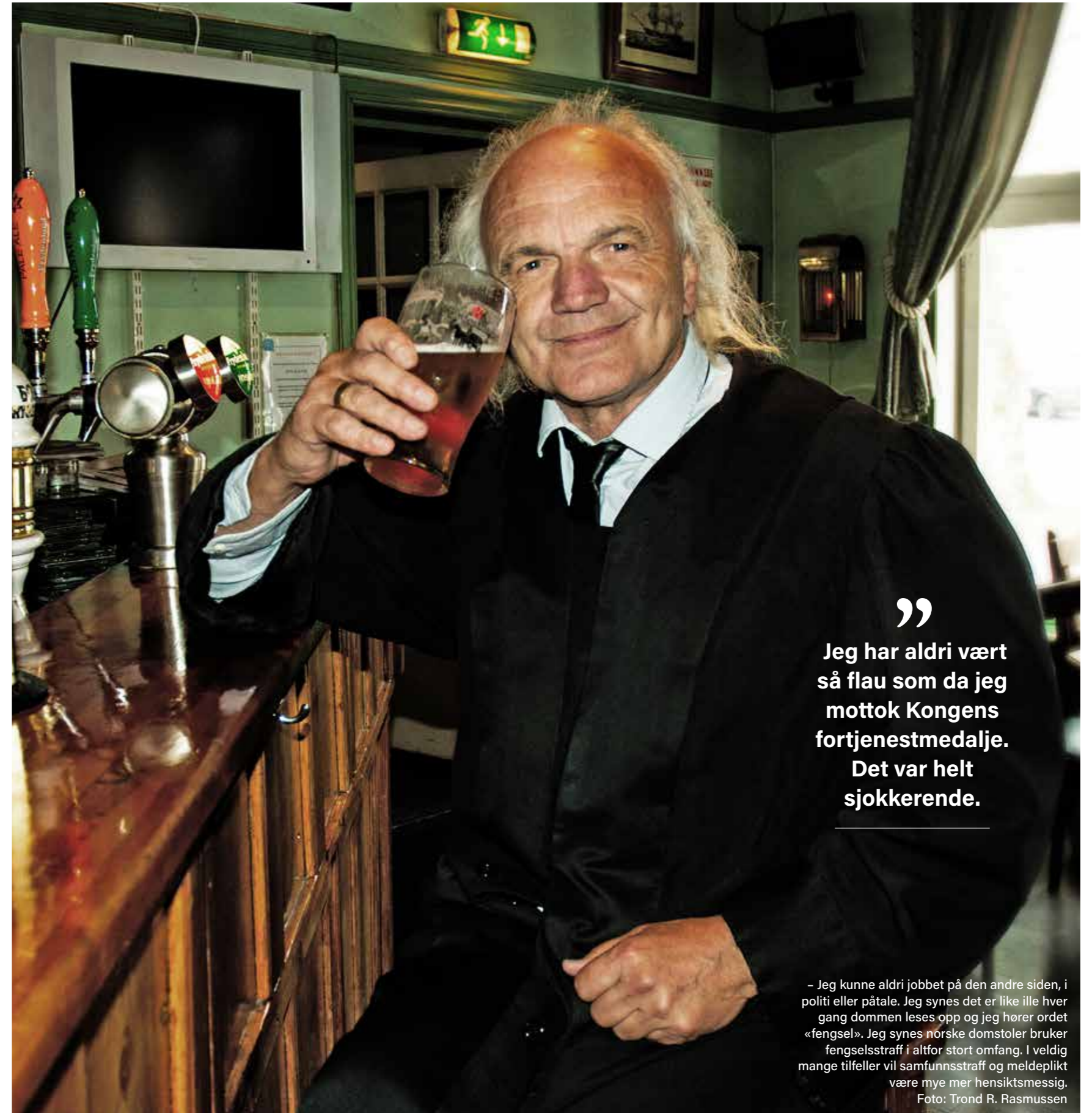
Også digitaliseringen har gått over stokk og stein, ifølge Otterstad.

– Dette har virkelig gått over alle grenser. Fengslingsmøter og vitneavhør på hakkende skjermer er noe helt annet enn å møte mennesker av kjøtt og blod. Koronaen har nok litt av skylden, men jeg tror dessverre at denne trenden kommer til å feste seg. Jeg føler meg ikke komfortabel i den digitale virkeligheten i det hele tatt, og det er nok også litt av årsaken til at jeg nå velger å gi meg.

– SLIPS ER NOE DRITT

«Formkrav hit og formkrav dit ... Konformitet fortrenger originalitet!», skriver Otterstad i Endediktet. Man kan trygt si at advokatenes kleskode ikke faller i god jord hos denne mannen.

– Jeg hadde med meg advokatkappen i en rettsak i Sverige en gang. Svenskene lo og trodde jeg skulle på karneval!

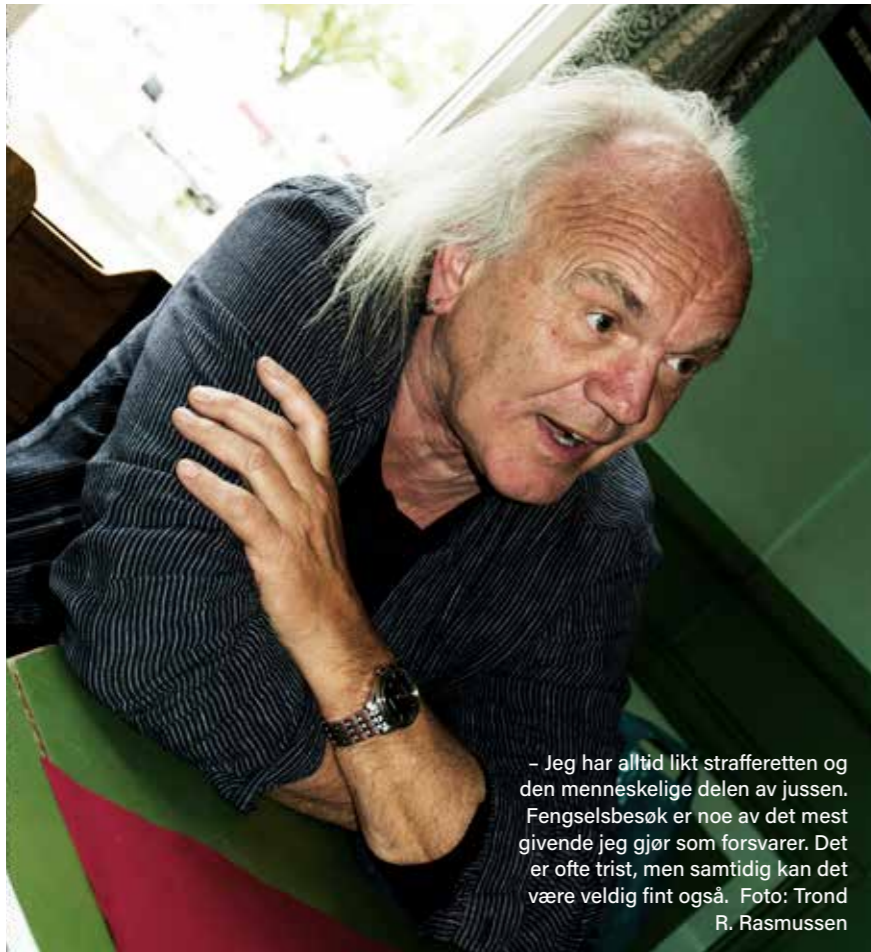

»

Jeg har aldri vært så flau som da jeg mottok Kongens fortjenestmedalje. Det var helt sjokkerende.

– Jeg kunne aldri jobbet på den andre siden, i politi eller påtale. Jeg synes det er like ille hver gang dommen leses opp og jeg hører ordet «fengsel». Jeg synes norske domstoler bruker fengselsstraff i altfor stort omfang. I veldig mange tilfeller vil samfunnsstraff og meldeplikt være mye mer hensiktsmessig.
Foto: Trond R. Rasmussen

»

– Jeg har alltid likt strafferetten og den menneskelige delen av jussen. Fengselsbesøk er noe av det mest givende jeg gjør som forsvarer. Det er ofte trist, men samtidig kan det være veldig fint også. Foto: Trond R. Rasmussen

”
Jeg er genuint interessert i klientene mine og deres historier, og får ofte god kontakt med dem.

– Formkravene trekkes ned over ørene på oss, og jeg merker at hele kroppen min stritter imot. En gang ble jeg sendt hjem fra domstolen fordi jeg ikke var kledd i skjorte og slips, men hvor er egentlig hjemmelen for å pålegge advokater å gå med slips? Denne selvhøytideligheten er helt latterlig.

Kappe og konformitet har ingenting å gjøre med respekten man har hverken for retten eller for mennesker, understreker han.

– Det spiller vel ingen forbanna rolle om du går med slips eller ei! Det er uvesentligheter, og alt koker ned til hvordan du behandler andre mennesker. Så enkelt er det.

– FORVEKSLET MED KLIENT

Den jordnære og uformelle holdningen har ført til flere komiske situasjoner, forteller Otterstad.

– Dette er faktisk like morsomt hver gang jeg tenker på det: En gang var jeg i en retts sak der et politivitne skulle bekrefte at det var min klient som hadde kjørt i fylla. Klienten min var nyklipt og pent kledd, mens jeg naturligvis så litt lurven ut ved siden av ham. Vitnet pekte derfor ut meg i stedet for klienten min, og politimannen gikk rett i fella og mente det var jeg som hadde kjørt i ruspåvirket tilstand!

Han blir stadig overrasket over fordomsfullheten som finnes blant folk, og er selv veldig opptatt

av at fordommer aldri skal få lov til å feste seg. Det er kanskje derfor han også blir ansett som en klientenes venn.

– Det bor ingen stor jurist i meg, og jeg har vel heller aldri interessert meg i altfor stor grad om selve jussen som sådan. Men den menneskelige kontakten brenner jeg virkelig for. Jeg er genuint interessert i klientene mine og deres historier, og får ofte god kontakt med dem. Det er mange triste skjebner, men for meg har det også vært givende å kunne prate med disse menneskene som har helt andre livserfaringer enn meg. Da får jeg liksom bekreftet hvor heldig jeg selv har vært, i tillegg til at jeg får mulighet til å hjelpe noen som trenger det.

– HÅRREISENDE

Otterstad opplever selv å ha vært heldig med karrieren han har bak seg. Både sakstilgangen og økonomien har vært god, men han er samtidig smertelig klar over at arbeidsvilkårene for den vanlige forsvareren i gata ofte er noe helt annet.

– Salærsatsen er jo en skandale. Det er ikke verdt det å jobbe slik vi gjør, og samtidig være så underbetalt. Du dreper deg selv nesten! Det er skammelig at salærsatsen ikke har blitt økt slik Advokatforeningen krever. Arbeidet vi gjør blir ikke sett, og hele situasjonen er hårreisende. Dette er virkelig en reell trussel for rettsstaten vår.

Endedik / Endeligt / Patetisk juledikt

(Eller: Nok er nok ...)

Nå er'e faen i meg nok!
- og jeg driter i om du får sjokk!
Norges Lover kan føres til skafott
Fra nå av gjelder bare ROCK!

I nesten førti år har jeg holdt på
Inn og ut av domstol trå
Herregud hvor lei jeg er nå!
Nå skal det bli en annen råd!

Jeg betakker meg for slikt et liv!
Jeg FRIHET søker som tidsfordriv!
Ikke mere «Ærede rett»
Piss i havet – jeg tar retrett!

Utdrag av dikt av Harald Otterstad

Harald Otterstad gleder seg til hans dager i retten er talte. Foto: Jarl Morten Andersen, Sarpsborg Arbeiderblad

– Det samme gjelder det tragiske som skjedde da Stortinget i 2019 innførte den såkalte ankesilingsordningen. Det er helt uhørt at seksårssaker ikke skal ha automatisk ankeadgang, og det hele representerer et stort tilbakeslag for rettssikkerheten i Norge.

NYTT KAPITTEL

Det er mye Otterstad kunne satt fingeren på når han nå tar et steg tilbake og betrakter det retts-systemet han har vært så involvert i, i sine nesten tretti år som forsvarer.

– Nå er jeg sliten. Jeg har jobbet altfor mye, og kan nesten ikke huske hvordan det føles å ha ordentlig ferie. Det er mye ved forsvareryrket som jeg virkelig elsker, men denne jobben spiser deg også opp. Den suger deg med hud og hår, faktisk.

– Jeg hadde jo egentlig aldri planer om å bli advokat. Det var musiker jeg ville bli, og det får jeg tid til å drive med nå. Jeg spiller i to band, Pæddelkommen Blues Band og progrockbandet Déjà Vu, og skriver en del musikk litteratur. Jeg har også en drøm om å skrive en biografi om et av Skandinavias aller største rockeband, Aunt Mary. De kommer fra Fredrikstad og er heltene i livet mitt.

Han gleder seg også til å bli en bestefar som er mer til stede for barnebarna, forteller han.

– Det har jeg vært fryktelig dårlig på, for det ikke er noe som helst ved forsvareryrket som er fa-

milievnnlig. Dette er ingen jobb, men en livsstil. Det er et valg man tar som man må stå for.

Femte april blir livsstilen en annen. Da legges både kappen og slipset på hylla.

– Jeg har aldri hatt noe ønske om å dø med støvlene på! Det er godt å kunne avslutte et kapittel, og begynne på et nytt. •

– Jeg synes det er så utrolig viktig i dette rettslivet at fordommer ikke skal få lov til å feste seg. Det at politiet for eksempel nå er nødt til å gi en kvittering med begrunnelse til personer de stopper på gata, synes jeg er en veldig positiv utvikling. Foto: Trond R. Rasmussen

– Jeg er veldig glad for å være med på en revolusjon innen likestilling og mangfold, sier Helga Aune.

Ny jobb-app mot diskriminering

Advokat Helga Aune i EY har utviklet appen «EY Equal» som enkelt lar virksomheter sjekke om de overholder likestillings- og diskrimineringskravene i loven.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Appen er tatt i bruk internt i EY i Norge og Norden, og er allerede solgt til flere større virksomheter, som det internasjonale rådgivende ingeniørselskapet Cowi.

– Dette er en ny måte å oppfylle lovkravene på, samtidig som appen fungerer som et arkiv med intern hukommelse over hvilke tiltak som er blitt innført og hva som har fungert, forteller Helga Aune.

Hun er partner og leder Arbeidsrett-, likestilling- og mangfoldsteamet i EY Tax & Law, og er spesialist på arbeidsrett.

Fra 2020 ble det innført en forsterket aktivitets- og redegjørelsesplikt i likestillings- og diskrimineringsloven som gjelder alle offentlige virksomheter, store som små, samt alle private virksomheter med mer enn femti ansatte, og alle private arbeidsgivere med tjue ansatte eller mer, hvis en av arbeidslivets parter krever det.

– Dette er et spennende lovkrav. I realiteten har lovgiver lykket med å lage en revolusjon på likestillings- og mangfoldfeltet. Lovkravet gjør at likestilling og mangfold nå blir satt på agendaen på en helt annen måte, og spørsmålene løftes opp til et nytt nivå, sier Aune.

OMFATTENDE LOVKRAV

Slik lyder § 26 i likestillings- og diskrimineringsloven: «Alle arbeidsgivere skal, innenfor sin virksomhet, arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling, hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion,

”
Å få bukt med diskriminering er en ganske krevende øvelse. Det holder ikke å si at «hos oss er det forbudt å diskriminere».

livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, eller kombinasjoner av disse grunnlagene, og søke å hindre trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold.»

Arbeidsgivere plikter å jobbe for å nå disse målene blant annet når de rekrutterer og forfremmer arbeidstakere – og må undersøke om det finnes risiko for diskriminering, analysere årsakene, iverksette tiltak for å motvirke diskriminering og bidra til økt likestilling og mangfold, samt vurdere resultatene av innsatsen som legges ned.

Arbeidsgiver er også forpliktet til å kartlegge lønningene i virksomheten og ufrivillig deltidsarbeid annethvert år. Bedriftene er etter loven pålagt å redegjøre for arbeidet i sin årsberetning, eller i et annet offentlig dokument som det henvises til i årsberetningen.

Det er styret i hver enkelt virksomhet som er ansvarlig for rapporteringen.

PÅGÅENDE REFLEKSJONSARBEID

– Men hvordan holde oversikt over bedriftens tiltak på området? Et regneark kan fort bli langt som et vondt år, sier Aune.

Hun fikk ideen om å utvikle en app, men forteller at hun ble møtt med en vennlig latter fra revisor-hold.

– De mente at på dette lovområdet var det ingen ting å telle, og at det ikke ville være mulig for dem å revidere en app. Jeg gikk litt slukøret hjem, men tenkte at hvis det er tall de vil ha, så er det jo bare å telle tiltak. Og nå som appen er en realitet, er det noen ganger ren magi å vise den frem. Det som vises, er veldig konkret. Det kvalitative arbeidet telles. Appen viser enheter og størrelser som det er lett å snakke om, og appens dashboard gir et veldig klart bilde av situasjonen.

Et team interne utviklere har gjort den tekniske jobben, og Aune har samarbeidet med advokatfullmektig Elisabeth Sætersdal-Walle om innholdet. Appen selges for en stykkpris avhengig av virksomhetens størrelse.

KARTLEGGING VIKTIG

Appens intensjon er å hjelpe bedriftene med å holde oversikt både over innholdet i lovkravene og egne tiltak, som interne aktiviteter i likestillingsarbeidet, for eksempel kursing, evaluering av rutinene for rekruttering, og retningslinjer. Både plikten og appen fungerer bevisstgjørende, forteller Aune.

– Å få bukt med diskriminering er en ganske krevende øvelse. Det holder ikke å si at «hos oss er

det forbudt å diskriminere». Det er jo ingen som sier at «i dag skal jeg diskriminere på jobb». Det er ved kartlegging at man får innsikt i hvordan ting er i den enkelte bedrift, og da må bedriften stille seg spørsmål om man er fornøyd med tingenes tilstand, eller om noe kan gjøres på en bedre måte: Hvordan snakker vi, hvordan åpner vi eller stenger vi dørene. Dette er et refleksjonsarbeid som vil pågå og pågå, sier Aune.

Når arbeidsgiver tvinges til å rapportere på dette arbeidet, skapes et søkelys på hva som trengs av tiltak, påpeker Aune.

– Det nye lovkravet gir et strukturelt diskrimineringsvern der alle arbeidsgivere får ansvar for å arbeide mot en rekke ulike diskrimineringsfaktorer, og også jobbe for å forhindre trakassering og Metoo-saker, sier hun.

NYE BEGREPER KOMMER

Aune tror det vil komme mange juridiske apper fremover.

– Sammen med professor Henning Jakhelln var jeg i 2005 først ute med en digital kommentar til arbeidsmiljøloven som lever den dag i dag. At EY nå er først ute med en app som hjelper kunden med å oppfylle bestemte lovkrav på likestilling og mangfold, er veldig morsomt. Det er mye snakk om kunstig intelligens og «big data» i advokatbransjen, men jeg har tro på apper, fordi de kan vise lovkravene på en veldig enkel måte.

Innenfor feltet diskriminering og likestilling vil vi innen et par år ha et annet språk enn i dag, tror Aune.

– Jeg tror det vil komme nye begreper og en ny felles forståelse, akkurat slik vi har sett på miljøfeltet. Det var lite bevissthet om karbon- og plastutslipp for noen år siden, for eksempel. Jeg tror det samme vil skje på likestillings- og mangfoldfeltet. •

Redegjørelsesplikten

Virksomheter er pålagt å redegjøre for dette:

- **Faktisk tilstand for kjønnslikestilling i virksomheten:** Kjønnsbalanse, lønnskartlegging, omfang av ufrivillig deltid, andel midlertidig ansatte, uttak av foreldrepermisjon fordelt på kvinner og menn.
- **Arbeidet som er gjort for å oppfylle aktivitetsplikten:** Er risikoen for diskriminering kartlagt? Hvilke hindre for likestilling finnes i virksomheten?

Kilde: Likestillings- og diskrimineringsombudet

Helga Aune

- Doktorgrad i arbeids- og likestillingsrett.
- Satt i EU-kommisjonens ekspertnettverk på arbeidsrett og likestilling.
- Ledet det regjeringssoppnevnte universitets- og høyskolelovutvalget som la frem forslag til ny lov om universiteter og høyskoler i 2020.
- Førsteamanuensis II ved Institutt for offentlig rett, UiO.
- Medredaktør til kommentarutgave til arbeidsmiljøloven. Gitt ut flere juridiske bøker og vitenskapelige artikler.
- Ble tildelt YS' likestillingspris i 2013.

Sier **NEI** til å reversere domstolsreformen

I julen intervjuet Advokatbladet fire advokater, en stortingsrepresentant, en førstemanuensis og en tidligere justisminister blant annet om **hva de synes om advokat-streiken, om hva de tenker om å innføre koronasertifikat, og om faglige forbilder.**

Vi spurte også hva de mente om beslutningen om å reversere domstolsreformen, om hjemmekontor bør være frivillig, og om de foretrekker åpne kontorlandskap.

Her er kortversjoner av intervjuene, som du kan lese i sin helhet på [Advokatbladet.no](https://advokatbladet.no).

- Advokatmarkedet forandrer seg

Managing partner Finn Bjørnstad i Wikborg Rein ser et økende behov for juridisk kompetanse om fornybare energikilder, og støtter advokatstreiken.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Rollen som managing partner er jo mitt primære fagfelt strategi og ledelse. Det kommer hele tiden nye vinder, og store og små endringer vi må tilpasse oss. Vi får en ny advokatlov, og det blir spennende å se hvordan den vil påvirke våre rammebetingelser.

Jeg synes det er veldig spennende å se hvordan advokatmarkedet forandrer seg, og at nye fagområder vokser frem i kjølvannet av forretningsutviklingen. Et godt eksempel er den grønne bølgen. Vi vil i 2022 se et økende behov for kompetanse som støtter oppunder dette, ikke minst knyttet til nye fornybare energikilder som eksempelvis hydrogen, sier Bjørnstad.

- Hvilken sak krevde mest av deg i 2021?

Det er vel generelt å lede virksomheten gjennom en meget krevende periode. Våre forskjellige team har hatt veldig mye å gjøre, samtidig som mange har hatt vanskelige arbeidsforhold med mye hjemmekontor. Den viktigste lærdommen for alle advokater, er hvor avgjørende det er med tett oppfølging av den enkelte, og ikke å ta det for gitt at alle takler utfordringene på samme måte.

- Har du lyst til å fortsette å jobbe på hjemmekontor når korona-pandemien en dag er over?

Jeg er så heldig at jeg har gode arbeidsforhold hjemme, og jobber gjerne hjemmefra innimellom også etter at vi er tilbake til normalen. Men akkurat nå er jeg passe lei, og kan ikke tenke meg at jeg gjør dette frivillig mer enn akkurat nødvendig.

- Hva mener du om advokat-streiken?

Jeg forstår veldig godt at advokater som jobber på offent-

lige satser har behov for å bruke så sterke virkemidler for å få gjennomslag. Timesatsene gir ikke dekningsbidrag og blir et rent tapsprosjekt for advokatene. Etter hva jeg forstår har regjering-sadvokaten satt sin timesats til 1600 kroner, for nettopp å kunne dekke inn det de har beregnet som RAs totale kostnader fordelt ut per time. Dette viser hvor urimelig lav den offentlige satsen er. Konsekvensen vil være at mange dyktige advokater styrer unna denne type saker - og det er ingen tjent med.

- Hvem er ditt faglige forbilde?

Øystein Meland ved vårt kontor i Bergen har vært mitt store forbilde og støttespiller siden jeg begynte som fullmektig ved Bergenskontoret i 1985. Han har dessverre nå gått av med pensjon i Wikborg Rein og begynt i BAHR. Jeg ønsker ham lykke til med det.

Finn Bjørnstad med en av familiens to hunder, Vims.

FINN BJØRNSTAD (63)

Tittel: Managing partner i Wikborg Rein

Opprinnelig fra: Rygge

Bosted: Bærum

Sivilstatus: Gift, tre barn

- Vi lå på lading noen timer hvert døgn, ellers jobbet vi, forteller Mæland om de første månedene av pandemien. Foto: Justisdepartementet

- Motstanden kom «fem over tolv»

Jeg er ikke redd for å jobbe, sier tidligere justisminister Monica Mæland. Men å bestemme seg for å bli advokat igjen, etter 22 år i politikken, var ikke et enkelt valg.

TEKST: NINA SCHMIDT

- Gratulerer med advokatjobb i Schjødt! Var det et tilbud det var vanskelig eller lett å takke ja til?

Jeg gjorde noen veldig grundige og vanskelige vurderinger før jeg takket ja. Å skulle gå tilbake til advokatbransjen virket ganske fjernt for meg. Jeg hadde også andre, spennende tilbud, så jeg brukte en del tid på å gruble og tenke. Men da jeg først hadde bestemt meg, så føltes det veldig riktig.

- Du var justisminister da Norge stengte ned. Kan du beskrive hvordan du opplevde å skulle lede arbeidet med å lage et juridisk rammeverk for landets håndtering av pandemien?

Det var en helt ny og veldig alvorlig situasjon som handlet om liv og død. Da var jeg utrolig glad for å være i et departement med så dyktige medarbeidere, med stor arbeidskapasitet. Ved å stenge ned, var vi jo med å etablere et samfunn som vi egentlig var sterkt imot, men det var helt nødvendig for å håndtere situasjonen, og for å sørge for at folk ikke ble syke og døde. Det var veldig dramatisk.

- Regjeringens opprinnelige forslag til korona-lov ble kritisert av flere jurister som mente at loven på flere områder gikk for langt. Hvordan reagerte du på dette «jurist-opprøret»?

Jeg opplevde ikke noe «opprør», men en sunn, demokratisk

MONICA MÆLAND (53)

Tittel: Advokat i Schjødt fra 14. april 2022

Bosted: Bergen

Opprinnelig fra: Bergen, men oppvokst i Arendal

Sivilstatus: Gift, to barn på 15 og 20 år

debatt. Refleksene skal reagere når man kommer i en slik situasjon som den vi hadde. Lovavdelingen ledet arbeidet på embetsnivå og gjorde grundige vurderinger. Vi jobbet tett på aktørene i arbeidslivet og alle de parlamentariske lederne gjennom noen intense døgn. Vi gjorde det fordi det var helt nødvendig, og vi fikk også et enstemmig vedtak i Stortinget en lørdag formiddag.

- Hva er det mest kontroversielle i advokatlov-proposisjonen, etter din mening?

Sannheten er at den fremsto som ganske lite kontroversiell helt til rett før departementet skulle sende over proposisjonen til Stortinget. Litt sånn fem over tolv, vil jeg si, opplevde vi at en del i advokatbransjen likevel var uenige i reglene som vi foreslo knyttet til styreverv. Forslaget hadde vært gjennom både en høringsrunde og prosesser i forkant, men det hadde vært lite debatt. Men helt mot slutten ble det kontroverser.

- Hva mener du om advokat-streiken?

Jeg har selvsagt fått med meg hva som skjer, men jeg sitter i glasshus i den forstand at jeg ikke foreslo å oppjustere advokatsalæret. Jeg forstår argumentet til advokatene, men innenfor de rammene vi hadde, gjorde jeg andre prioriteringer. Og det må jeg innestå for nå.

- C er en god karakter!

– Vi er ikke flinke nok til å vise frem bredden i jussyrket. Det er nesten så jeg vurderer å skaffe meg en t-skjorte der det står «du kommer til å få jobb selv om du har C-snitt!», sier førsteamanuensis Sofie Høgestøl.

TEKST: KARI HEGSTAD

Hun er både jurist med doktorgrad, Venstre-politiker, har vært varamedlem i Nobelkomiteen og USA-ekspert i NRK. Høgestøl er bare 35, men karrieren har allerede skutt fart på flere fronter.

I 2013 flyttet hun tilbake til Norge etter å ha bodd store deler av livet i USA.

– Donald Trump har jo viklet seg inn i et utall juridiske problemstillinger, så det har vært spennende å følge det som skjer der borte – både før og etter presidentvalget. Samtidig har jeg masse indre USA-motstrid, for det å kommentere USA er egentlig litt som å være med på Paradise Hotel. Jeg har gått

mange runder med meg selv og lurt på om folk kom til å ta meg som en seriøs forsker etter dette, men foreløpig har det gått veldig fint!

I dag har hun funnet seg godt til rette i academia, og jobber som førsteamanuensis ved Det juridiske fakultet i Oslo – en stilling du gjerne har til du dør, ifølge henne selv.

– Jeg elsker studentene mine – de er den beste delen av jobben min. Men studiemiljøet på jussen er ikke nødvendigvis det beste, og det er ikke til å legge skjul på at det dessverre har utviklet seg et ganske heftig karakterpress blant veldig mange. Det er synd, og jeg synes ikke vi har vært flinke nok til å eksponere studentene for bredden i jussyrket og alle kule jobbene som fins der ute. Veldig mange av disse jobbene krever jo ikke spesielt høyt snitt heller.

Selv er Høgestøl opptatt av å skape en arena for studentene der det er greit å vise sårbarhet og synes at ting er vanskelig.

– Alle som kommer inn på jusstudiet er flinke, og de fleste er jo vant til å få femmere og seksere i alle fag. Mange får gjerne et sjokk når de begynner å studere og

Førsteamanuensis Sofie Høgestøl Ved Det juridiske fakultet i Oslo var klar for juleferie med familien i Tromsø i desember. Foto: Geir Olsen / NTB

ikke nødvendigvis får toppkarakterer lenger, og da er det så viktig at de skjønner at C faktisk ikke er en dårlig karakter på jussen.

- MÅ TØRRE Å FØLE SEG DUM

Følelsen av å kjenne seg dum og utilstrekkelig er også

SOFIE ALEXANDRA ENGLI HØGESTØL (35)

Tittel: Førsteamanuensis ved Nordisk institutt for sjørett
Opprinnelig fra: Bergen. Bodd store deler av livet i USA, Nederland, Singapore.

Bosted: Oslo

Sivilstatus: Samboer

velkjent for Høgestøl, og hun har flere ganger fortalt åpent om hvordan dysleksidiagnosen har påvirket selvfølelsen på godt og vondt.

– Gjennom ungdoms- og studietiden har jeg etter hvert klart å skaffe meg selvdisiplin og gode arbeidsrutiner som har gjort det enklere å håndtere dysleksien. Nå skriver jeg jo lange fagartikler både på norsk og engelsk uten at noen ville merket det. Det verste for meg har egentlig vært at mange har en tendens til å sette deg i en boks.

Hedret for å gi rettshjelp til lave priser

På et tidspunkt ble han så lei av jobben at han dro til Afrika for å bestige Kilimanjaro. Nå har han byttet selskap, og blitt en del av start-up'en Ally.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

I høst ble advokat Farooq Ansari tildelt Niels og Dina Espe-lands legat; en pris som går til en advokat som har bidratt til å bevare, befeste og utvikle en fri og uavhengig advokatstand.

Nylig begynte både han og resten av advokatene i In Solidum i det nyopprettede firmaet Ally, der tidligere Wiersholm-topp Nils Thomassen er en av initiativtagerne.

– Da jeg startet In Solidum for åtte år siden var målet å gjøre advokattjenester tilgjengelig for folk flest. En av de største utfordringene har vært at vi ikke har hatt mulighet til å skalere opp, fordi vi ikke har kunnet ha eksternt eierskap. Her vil vi etter hvert få inn det, uttalte Ansari til Advokatbladet i forbindelse med oppstarten.

- Hvilken sak krevde mest av deg i 2021?

– En verge- og barnefordelings sak, der en helt vanlig mann ble funksjonshemmet over natta. Mot sin vilje fikk han oppnevnt en verge han ikke ønsket, og ble samtidig nektet å møte sitt barn. På papiret fremstod far som en mann uten evne til å forstå og ta vare på seg selv, men det var først når man fikk presset igjennom et møte mellom fylkesmannen og far at man evnet å forstå at far var i god kognitiv stand, og at vurderingene gjort av fagfolk på et kontor ikke var dekkende for den faktiske situasjonen.

- Hvem er ditt faglige forbilde?

– Frode Sulland, Jostein Løken, Nicolai V. Skjerdal og avdøde Harald Stabell er mennesker jeg ser og har sett opp til. Jeg kjenner ingen av dem personlig, men de fremstår som ekte

Å gå til topps på Kilimanjaro ble langt tøffere enn han hadde trodd. Foto: Privat

FAROOQ ALI AFZAL ANSARI (35)

Tittel: Advokat i Ally advokater

Opprinnelig fra: Oslo

Bosted: Lørenskog

Sivilstatus: Singel

mennesker med empati i ryggmargen, og som lite høytidelige. Deres væremåte er forbilledlig.

- Har du en fun fact om deg selv som ikke så mange vet om?

– Jeg har besteget Kilimanjaro (5895 m.o.h.). Før det hadde jeg kun vært på Gaustatoppen. Bakgrunnen var at jeg var lei av jobben, og bestemte meg for å reise av gårde. Da jeg var hundre meter fra toppen var jeg så utmattet at jeg trodde jeg skulle dø. Jeg klarte ikke si et ord, men kom meg til slutt helt til topps. Da jeg endelig kom ned igjen var kroppen min helt ferdig, og jeg endte opp på sykehuset. Heldigvis gikk alt bra til slutt!

Blir fotballdommer i OBOS-ligaen

– Jeg skal ikke legge skjul på at døgnet kunne hatt flere timer, sier Deloitte-fullmektig og OBOS-ligadommer Emilie Rodahl Torkelsen.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Ike før jul ble det klart at Emilie Rodahl Torkelsen, som jobber som advokatfullmektig i Deloitte, i 2022 skal dømme OBOS-ligaen i fotball, altså herrenes nest øverste nivå.

Det blir første gang en kvinnelig dommer dømmer denne ligaen i Norge, og hun kan med oppnevnelser også vente seg fjerdedommeroppdrag i Eliteserien.

– For meg personlig er det veldig stort å ha nådd en ny milepæl. Det er gøy å se at arbeidet har gitt uttelling. At vi attpåil er to kvinner som rykker opp samtidig som hoveddommere, gjør det ekstra gøy fordi vi har jobbet mot dette målet sammen i lang tid. Vi har også flere kvinnelige kollegaer som har tatt store steg de siste årene, og rangeringen i år viser at forbundet har sett monn i det som har vært levert på og utenfor banen, sier Torkelsen.

- Hvordan klarer du å kombinere fotballdømming på høyt nivå med jobben som advokatfullmektig i Deloitte?

– God planlegging og kommunikasjon med arbeidsgiver. Jeg skal ikke legge skjul på at døgnet kunne hatt flere timer, samtidig trives jeg veldig godt med å ha en hverdag på flere arenaer.

- Har du lyst til å fortsette å jobbe på hjemmekontor når korona-pandemien en dag er over?

– Jeg ønsker nok en hybrid løsning også etter pandemien. Noen arbeidsoppgaver lar seg best løse på kontoret og ved fysiske møter, men det er også fint å kunne bruke timene i døgnet mest mulig effektivt og slippe reiseveien.

- Hvilken sak krevde mest av deg i 2021?

– Å gjennomføre forhandlinger digitalt har vært krevende. Selv

om de teknologiske virkemidlene som vi kan benytte bare blir bedre og bedre, tror jeg ikke man skal undervurdere effekten av fysiske møter for å få til en best mulig dialog. Særlig i en anstrengt situasjon er det fort at den uformelle praten som kan være med på å skape et godt forhandlingsklima glipper.

- Hva blir den viktigste endringen på ditt fagfelt i 2022?

– Jeg er spent på å se om åpenhetsloven får sin tiltenkte effekt ved å bidra til å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Ellers tror jeg det er flere personvernjurister som venter spent på hvilke regler og retningslinjer som vil komme det kommende året når det gjelder overføring av personopplysninger ut av EU/EØS, og særlig til USA og India.

EMILIE RODAHL TORKELSEN (29)

Tittel: Advokatfullmektig i Deloitte's

Tax & Legal-avdeling

Opprinnelig fra: Asker

Bosted: Asker

Sivilstatus: Gift

– Å støtte Brann er stort sett en uavbrutt rekke av katastrofer og nedturer, sier Peter Frølich.

Fikk traume - og trolig korona - da Brann rykket ned

For stortingsrepresentant Peter C. Frølich var det like krevende at favorittlaget Brann rykket ut av Eliteserien som å forsvare domstolsreformen. Å reversere reformen vil være en komplett skandale, mener han.

TEKST: NINA SCHMIDT

Frølich har gått fra å være Høyres justispolitiske talsperson og andre nestleder i justiskomiteen til å lede Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité.

– Du har uttalt at dagens eierskapsbegrensninger gir de største firmaene et større og større konkurransefortrinn for hvert år som går, noe som fører til et høyere lønnsnivå i de største firmaene. Hvordan henger dette sammen?

– Jeg bryr meg ikke om høye advokatlønninger. Det ligger blodslit bak hver krone. Men jeg er litt bekymret for maktkonsentrasjonen som dagens strenge reguleringer gir. Litt forenklet kan det oppsummeres slik: For å vokse må man investere. Når kun advokater kan investere, har de store firmaene, med de rikeste partnerne, et konkurransefortrinn. Over tid kan dette gjøre det vanskeligere å utfordre de største firmaene.

– Du er nå leder av Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité. Hvordan vurderer du denne rollen?

– Det skal bli litt mer kontroll, og litt mindre sirkus. Det var en periode at Kontrollkomiteen gikk inn i alle saker som kunne gi publisitet, men jeg mener at kruttet må holdes tørt. Det bør ikke åpnes kontrollsak bare fordi man er politisk uenig i noe som har skjedd.

– Hva kommer du til å savne fra tiden da du var justispolitisk talsperson for Høyre?

– Jeg synes det var gøy å jobbe domstolsreformen i havn. Hvis

PETER C. FRØLICH (34)
Tittel: Leder av kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget
Opprinnelig fra: Bergen
Bosted: Oslo / Bergen

den reverseres er det rett og slett en komplett skandale, og en oppvisning til politisk symbolpolitikk.

– Hva mener du om advokat-streiken?

– Det er selvsagt en fair og legitim markering av at man er uenig med politikerne. Det er en pedagogisk utfordring med streiken; folk flest oppfatter nok ikke at advokatenes vilkår er dårlige. Utfordringen er å vise at det ikke handler om advokatenes lommebøker, men om rettssikkerhet.

– Hvilken sak krevde mest av deg i 2021?

– Å forsvare domstolsreformen. Og at Brann rykket ned. Det er en alvorlig sak. Et traume. Jeg gikk inn på kvalikkampen mot Jerv med håp om seier og eliteserie. Jeg dro fra stadion med nedrykk og (antakelig) korona-smitte.

– På hvilket område bør rettstilstanden endres fortest mulig?

– Rusreformen burde vært vedtatt. Arbeiderpartiets torpedering av den reformen kommer til å stå igjen som en skamlett når historien skal skrives.

JA ELLER NEI

	Til eksterne eiere av advokatfirmaer	Til åpne kontorlandskap	Til valgfritt hjemmekontor	Til å reversere domstolsreformen	Til gebyrer på inntil 10 G ved tilsyn
 Peter C. Frølich	✓	✗	✓	✗	✓
 Sofie Høgestøl	★	✗	✓	✗	★
 Emilie R. Torkelsen	✗	✓	✗	✗	✓
 Faroq Ansari	✓	✓	✓	✗	✗
 Erik Lea	✗	✗	✗	✗	✗
 Monica Mæland	✗	✓	✗	✗	✗
 Finn Bjørnstad	✗	✗	✗	✗	✓

* Ikke besvart

ERIK LEA (65)
Tittel: Advokat
Bosted: Haugesund
Opprinnelig fra: Haugesund
Sivilstatus: Gift, tre barn på 33, 30 og 25 år

Bajasen fra Haugesund

– Jeg er ingen besserwesser, og prøver å unngå arroganse. Forskjellen på mange av klientene mine og meg er egentlig bare at de faktisk ble tatt da de gjorde noe ulovlig.

TEKST: KARI HEGSTAD

Forsvaren Erik Lea bestemte seg for å bli strafferettsadvokat lenge før han begynte på jusstudiet.

Fra advokatkontoret i Haugesund tok karrieren løpefart da han i 1995 påtok seg ansvaret som forsvarende for en av de tiltalte

i den kjente Oslo S-saken. Han fulgte også Nokas-saken i begge instanser, og har i en årrekke vært bistandsadvokat for foreldrene til Birgitte Tengs.

I høst har Lea vært aktuell som forsvarende i Liadal-saken, der Ap-politiker og tidligere stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal er tiltalt for grovt bedrageri etter å ha levert uriktige reiseregninger til stortinget.

I løpet av seks uker i Oslo tingrett ble 56 reiseregninger gjennomgått til minste detalj.

– Akkurat dette var jo jævla kjedelig da. Det er mange saker som er mer spennende enn en bedragerisak om reiseregninger der man krangler om

kilometer og diettlogg. En dag eller to er greit – men seks uker?

– Det er fælt å si det, jeg er jo ikke for drap, men jeg kan fortsatt huske den første drapssaken jeg fikk: «Wow, endelig!». Du kan jo se for deg en lege da. Hvis det eneste du gjør som lege er å fjerne fotvorter og hemoroider, så er det jo litt gøy når det kommer en pasient med noe litt mer alvorlig og spennende!

DRIVES AV MENNESKJESKJEBNER

Uansett hva saken gjelder tar han det alltid som en hederspris at det nettopp er advokat Lea de tar kontakt med.

– Da er jeg forpliktet til å gjøre en god jobb også. Det skal være skikkelig og

gjennomført, og jeg legger mye stolthet i å være den losen som følger dem gjennom det ukjente farvannet som møter dem helt fra pågripelsesstadiet.

– Hva er det som driver deg, egentlig?

– Jeg er veldig opptatt av mennesker og menneskeskjebner. Jeg får alltid et godt forhold til klientene mine, og har alltid sagt at jeg ikke behøver å fortelle dem at de har gjort noe dumt. Jeg er ingen besserwesser, og prøver å unngå arroganse. Jeg er en vanlig mann som røyker og drikker og som aldri har vært opptatt av å legge skjul på mine svakheter.

– Jeg var ikke kriminell i ungdommen, men jeg var nok en bajas. Eller, jeg

gjorde vel en del ting som var straffbart også, men jeg var så velsignet at jeg aldri ble tatt. Forskjellen på mange av klientene mine og meg er egentlig bare at de faktisk ble tatt da de gjorde noe ulovlig.

– Har du lyst til å fortsette å jobbe på hjemmekontor når koronapandemien en dag er over?

– Nei, hjemmekontor synes jeg er barnslig. Jeg er faktisk totalt imot hjemmekontor, rett og slett fordi jeg har verdens beste kontor! Der har jeg barskap og askebeger og har det helt topp, og hjemme får jeg ikke lov til å røyke inne.

TILLATELSE TIL Å VÆRE ADVOKAT VED HØYESTERETT

Nadin Askeland Humlen Humlen Advokater AS OSLO**Tina Storsletten Nordstrøm** LOs juridiske avdeling OSLO

NYINNMELDTE

Advokatfullmektiger

Asbjørnsen Rebekka Arntzen de Besche Advokatfirma AS - Stavanger STAVANGER**Askbo Synnøve** Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS KRISTIANSAND S**Erstein Frida Elisabeth** Advokatfirmaet Defence AS OSLO**Fevik Victoria Elisabeth Cavallini** Advokatfirma Olafsen AS DRAMMEN**Gulbrandsen-Dahl Emilie Peluffo** Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO**Holen Henrik** Advokatfirmaet Ræder AS OSLO**Haugan Elisa** Advokatfirmaet Auxilium AS OSLO**Isaksen Mikal** Harris Advokatfirma AS BERGEN**Issa Sarah** Advokatfirmaet Negota AS HALDEN**Kaysen Torbjørn** Pretor Advokat AS TRONDHEIM**Nguyen Øystein Thanh** Ryger Advokatfirma AS BERGEN BERGEN**Refsahl Jens Kristian** Zenit Advokater AS TØNSBERG**Røkke Tiril Olin Vestre** Sentrumsadvokaten DA BERGEN**Skaug-Ødegård Torkel** Advokatfirmaet BAX AS OSLO**Solberg Margaret** Advokatfirmaet Selmer AS OSLO**Sverre Marcus Lie** Advokatfirmaet Selmer AS OSLO**Ute Haroun** Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO**Walizadeh Bahara** Advokatfirmaet Munir AS OSLO

Fullmektig hos internadvokat

Fosnæs Sverre Austgulen Finansklagenemnda OSLO**Hope Camilla** Fremtind Forsikring AS OSLO**Orseth Tonje** Telenor ASA - Group Legal FORNEBU**Wilberg Henriette Abelsnes** HELP Forsikring AS OSLO**Sunde Torje** Regjeringsadvokaten OSLO

Fullmektig hos organisasjonsadvokat

Grippo Indianna Lind Parat OSLO**Thileepan Sunaathany** Parat OSLO

Offentlig ansatt advokat

Skjærvø Tina Tegle Larvik kommune LARVIK

Privatpraktiserende advokater

Carlsen Nicolay Osloadvokatene AS OSLO**Karlsvik Line** Advokatfirmaet Line Karlsvik AS KRISTIANSUND N

Utenlandsk advokat i Norge

Evje Joanna Michelle Coalition for Epidemic Preparedness Innovations (CEPI) OSLO

GJENINNMELDTE

Advokatfullmektiger

Børresen Tonje Brendlien Barneadvokatene DA OSLO**Helland Birthe** Ryger Advokatfirma AS BERGEN BERGEN

Organisasjonsadvokat

Bjørne-Larsen Alexandra Désirée Huseiernes Landsforbund OSLO**Killengreen Juliane Strøm** Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFFO) OSLO**Mediås Ola Granhus** Nordisk Skibsrøderforening OSLO

Privatpraktiserende advokater

Aas Maria Bergram Advokatfirmaet Larsen & Co Kontordrift AS OSLO**Ahmadi Seiran Said** Advokatfirmaet Auxilium AS OSLO**Hustad Ivar** Advokat Ivar Hustad AS NAMSOS**Kimsås-Otterbech Mari** Advokatfirma Storeng, Beck & Due Lund AS (SBDL) OSLO**Lier Curt André** Barneadvokatene DA OSLO**Nilsen Rune Myhre** Advokatfirmaet Mageli ANS HAMAR**Sundby Anne Cathrine** Advokatfirmaet Seland Orwall AS OSLO

MEDLEMMER SOM HAR ENDRET STATUS

Fra aktiv til pensjonist

Agerup Fredrik STABEKK**Bratsberg Baard Sigurd** OSLO**Eide Pål Arne** RYKENE**Eikhaug Narve Helge** BØNES**Hellenes Arne** STAVERN**Helljesen Atle** TVEDESTRAND**Mathisen Terje** OSLO**Naas Henning** OSLO**Nergaard Knut R.** RÅDAL**Nordmo Sverre** KRISTIANSAND S**Poulsen Morten** OSLO**Rege Kolbein** KRISTIANSAND S**Riisa Knut** LILLESTRØM**Selmer Per Jan** HAFRSFJORD**Søvik Morten** SKI**Torkildsen Kjell T.** OSLO**Tvedt Birgitte** OSLO**Vinje Sjur** VOSSESTRAND**Østensen Ragnar** NESBRU

ADVOKATANSVAR

I denne spalten omtaler vi rettssaker rettet mot advokater, og advokaters ansvar. Spalten lages av advokat **Toralf Wågheim** ved Advokatfirmaet Riisa & Co. i Bergen. Wågheim er forfatter av boken Advokaters erstatningsansvar.

Henvendelser til redaksjonen@advokatbladet.no

21-100992TVI-TMOR/TKRU

Ansvar etter ektefelleskifte med flere hundre millioner kroner

En advokat bistod en kvinne i en skiftesak der ektemannen hadde en betydelig formue. Etter inngått skifteavtale fremmet klienten erstatningskrav mot advokaten. Klienten hevdet å ha fått mangelfulle råd om de skattemessige konsekvensene av avtalen. Kravet førte ikke frem.

Dette kommer frem i dom fra Møre og Romsdal tingrett avsagt 13. desember 2021 (21-100992TVI-TMOR/TKRU).

Bakgrunnen for saken var at klient A engasjerte advokat B for bistand i ektefelleskifte. Advokat B sendte krav til den tidligere ektefellen C. Det ble vist til at aktivapostene på Cs ligning utgjorde cirka 390 millioner kroner, og at formuen skulle likedeles.

C anførte å ha krav på skjevdeling. Saken ble brakt inn for tingretten. Etter gjennomført rettsmekling ble det inngått skifteavtale i rettsforlik. Det fremgikk av skifteavtalen at A skulle motta en leilighet, motta 10 prosent av aksjene i Cs selskap, samt 100 prosent av aksjene i et nytt selskap X, som skulle få en fordring på Cs selskap med 7.750.000 kroner i åtte år, totalt 62 millioner kroner.

Etter at forliket var inngått, innhentet klienten en vurdering fra en ny advokat av de skattemessige konsekvensene av avtalen. Det ble konkludert med at utbetalinger fra selskap X til A personlig ville være utbytte, og at dette ville bli skattlagt etter gjeldende satser for utbytteskatt.

A fremmet deretter krav om erstatning mot advokat B. Hun anførte at advokaten hadde vært uaktsom i forbindelse med inngåelsen av skifteavtalen ved at det ikke ble tatt opp de skattemessige forhold rundt avtalen. Skattemessige forhold utgjorde totalt cirka 30 millioner kroner. Advokat B bestred å

være ansvarlig. Saken ble brakt inn for tingretten.

ADVOKATENS OPPLYSNINGSPLIKT

I ansvarsvurderingen viser tingretten til oppdragsbekreftelsen, hvor det het at oppdraget gjaldt «bistand i forbindelse med samlivsbrudd og etterfølgende skifteoppgjør». Skatterettslig rådgivning var ikke uttrykkelig nevnt som en del av opp-

”
Ifølge tingretten var det ikke sannsynliggjort at klienten ville oppnådd et bedre resultat enn det beløpet hun faktisk fikk.

draget, men det var heller ikke tatt noe forbehold mot at slik skatterettslig rådgivning ikke var omfattet av oppdraget.

Ifølge tingretten måtte avtalen forstås slik at advokaten hadde påtatt seg å bistå klienten i hele skifteprosessen, som også omfattet eventuelle skatterettslige problemstillinger som ville være en naturlig del av skiftet.

Retten peker videre på at klienten måtte kunne forvente at advokaten i forbindelse med inngåelsen av skifteavtalen, ville opplyse at avtalen kunne utløse skatterettslige problemstillinger som så langt ikke var vurdert. At advokaten selv

ikke hadde kompetanse til å vurdere de skattemessige forholdene, hadde ingen betydning for slik opplysningsplikt.

Når advokaten ikke foretok nærmere undersøkelser av skattespørsmålet eller opplyste til klienten at avtalen kunne ha skattemessige konsekvenser som burde sjekkes opp nærmere før avtaleinngåelse, hadde advokaten ifølge tingretten optrådt uaktsomt og det forelå ansvarsgrunnlag.

INGEN ÅRSAKSSAMMENHENG

Det ble videre spørsmål om klienten ville ha valgt å takke nei til avtalen slik den forelå om hun hadde fått adekvate råd om skatt før avtaleinngåelse. Videre ble det tema om hun i tilfelle ville oppnådd et bedre økonomisk resultat enn det hun mottok gjennom skifteavtalen, enten i rettsmeklingen eller ved en senere hovedforhandling.

Ifølge tingretten var det ikke sannsynliggjort at klienten ville oppnådd et bedre resultat enn det beløpet hun faktisk fikk. Retten fant det ikke sannsynlig at den tidligere ektefellen C ville inngått minnelig avtale med klienten som var gunstigere for henne enn den inngåtte avtalen. Retten fant det heller ikke sannsynliggjort at klienten ville oppnådd et bedre resultat ved en senere hovedforhandling. Det forelå følgelig ikke årsakssammenheng, og advokaten ble frifunnet.

Advokaten ble tilkjent sakskostnader med 428.650 kroner.

Dommen var ikke rettskraftig da Advokatbladet gikk i trykken. •

ANNONSE

Book demo på [advisor.no](https://www.advisor.no)

Få morgendagens løsning i dag

Advisor247 Advokat håndterer hele klientreisen.

Bransjens ledende fagsystem for lønnsom, effektiv og systematisk kjernedrift.

advísor

t: 33 48 43 00 • salg@advisor.no • advisor.no

DYKKING, JAKT OG JOBB

Han drømmer om å være dykkeguide i Mexico, men trives som advokat på flatbygdene i Trøndelag – selv om avstanden til klienten kan bli vel kort.

TEKST: GEORG MATHISEN

De skulle så gjerne vært tilbake på kontoret. Levangeradvokatene holder ennå til på Skogn etter at kontorene ble skadet i brann i april i fjor.

På skrivebordet hans lå et originalt testament og et originalt uskiftesamtykke. Akkurat da brøt det ut brann i den historiske bygningen i trehusbyen Levanger.

– Brannvesenet gjorde en formidabel innsats, roser Erlend Hjulstad Nilsen. Han er daglig leder i Levangeradvokatene, med tre partnere og to ansatte. I tillegg til advokatkontoret rammet brannen fire boenheter. En mann ble senere siktet for brannstiftelse, men ikke tiltalt.

– Brannen var i et nabobygg. Vi kom oss inn, fikk ryddet bort dokumentene og var i lokalene frem til brannvesenet avsluttet. Først og fremst ble det vann- og røykskader.

Levangeradvokatene holdt til i en tidligere stall som var gjort om til kontorer i en bygård som var bygd i to etapper. Etter brannen sto firmaet igjen med to møterom, ett kontor og et forkontor som kunne brukes. Dermed ble det flytting.

Nå har Nilsen og kollegene hans kontorer på Skogn, noen kilometer unna sentrum.

– Med navnet på virksomheten vår skal vi være i Levanger sentrum, og vi trives der, sier han.

Innherredsbyen opplever at mye av næringsvirksomheten trekkes ut på Moan utenfor sentrum.

– Det kan være greit å være en motpol. Levanger har et fint sentrum, og det må være liv der.

Han skryter gjerne av det lokale næringslivet som stiller opp når noen har et behov, også når det er et advokatfirma som må flytte raskt. Men nå skulle han gjerne sett at de vanlige kontorlokalene kunne bli bygd opp igjen slik at det går an å komme tilbake til sentrum.

– Hva er den største utfordringen ved å jobbe som advokat på Levanger?

– På en liten plass kan du ikke spesialisere deg. Vi driver «landhandel» og har det vanlige folk trenger. Skal du ha spesialisten i ordets rette forstand, må du bevege deg ut fra de mindre plassene. Så kan det bli vel tett. Du kjenner din egen klient mer enn du i utgangspunktet ønsker, og så dukker det opp en motpart som du i hvert fall kjenner. Da er det fint at vi har gode kollegaer rundt oss på andre kontorer.

– Og det morsomste?

– Det er aldri en dag som er lik når du driver landhandel. Du kommer bort i alt som berører vanlige folk. Det er morsomt,

men også forferdelig utfordrende, for du skal være oppe på mange områder samtidig.

– Kan du trekke frem en utviklingstrend som preger kontoret ditt nå?

– Jeg har jobbet som advokat i fire år og ikke sittet i stolen lenge nok til å snakke om trender, men det har virket siste året som om folk er ute i bedre tid. De planlegger fremover, særlig når det gjelder arv og skifte. De tre første årene følte jeg at alle kom når de hadde et problem. Nå kommer de for å unngå problemene, og det er mye enklere å forholde seg til.

– Den største saken du har jobbet med det siste året, hva handlet den om?

– Om en sak er liten i mitt perspektiv, er den like viktig for klienten. Vi landet en samværsak i november som jeg hadde holdt på med i nesten fire år, og det var godt. Ikke fordi den har vært så stor i omfang med mange rettsdager, men fordi det er godt for klienten og meg å bli ferdig.

– Hvilken lov bør endres fortest mulig, og hvorfor?

– Personlig skulle jeg gjerne sett at vi fikk endret viltloven og tilhørende for-

skrift om jakttid, men jeg er ikke så sikker på om samboeren min er helt enig. Rettshjelploven er åpen for en revidering, og da er det inntekstgrensen for fri rettshjelp jeg tenker på.

– Hva synes du om advokatlovutvalgets forslag om et søkbart, offentlig register over advokater som er felt i disiplinærsystemet?

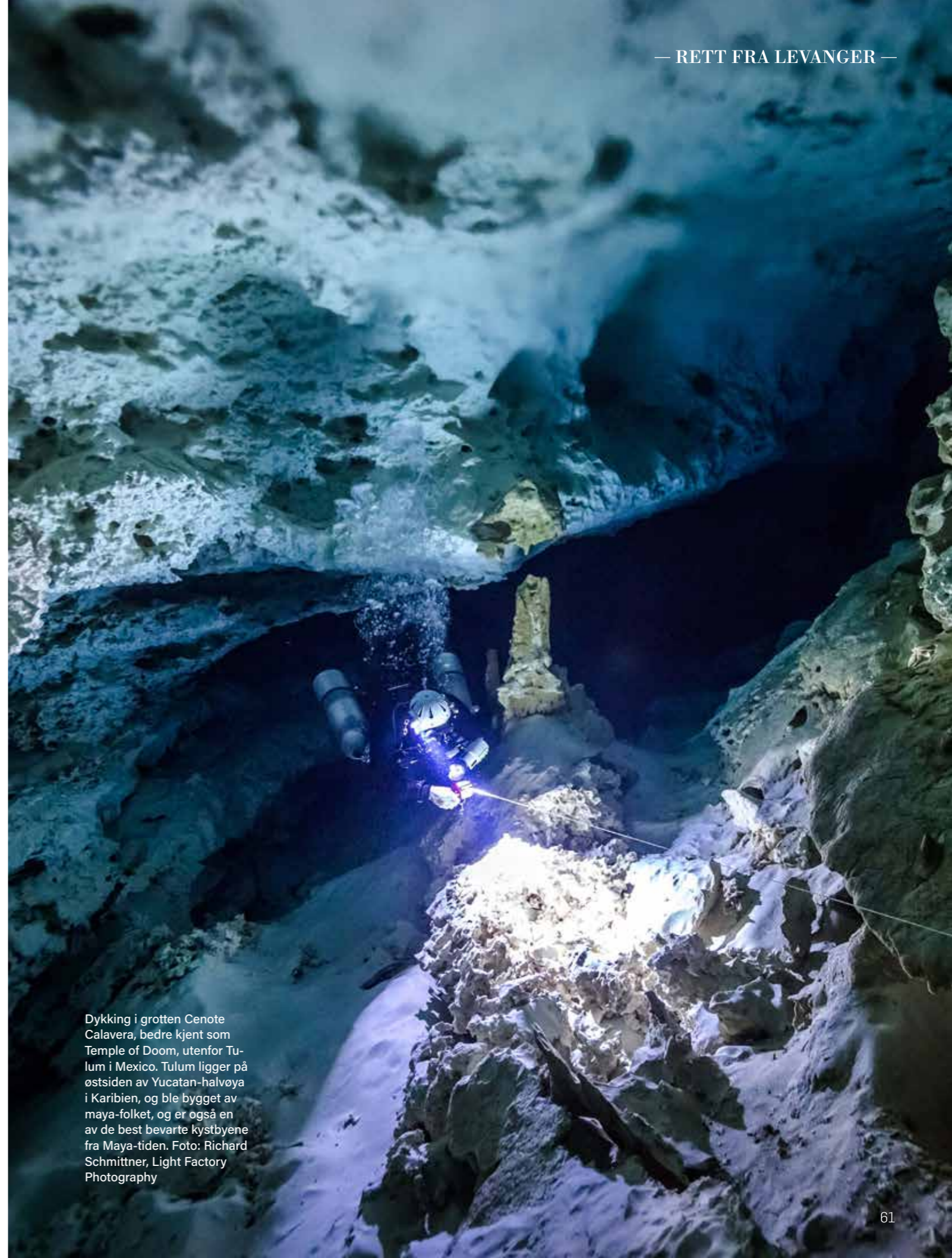
– Det er vel ingen vei utenom. Vi driver med en type virksomhet som må være transparent. Kundene og klientene har krav på å vite «hva slags advokat er det jeg har foran meg?». Så får en gjøre det en kan for ikke å havne på den listen. Vi er mennesker, og vi kan gjøre feil, vi også. Men har du valgt å begynne med dette her, så må du akseptere å bli sett i kortene.

– Hva har koronasituasjonen betydd for kontoret ditt?

– Vi var veldig bekymret da det startet. Vi driver som et ansvarlig selskap (ANS), så permitteringer er ikke tematikk. Det var litt rolig den første måneden, og så smalt det, og vi var tilbake til normalen, om ikke mer. Vi skaffet oss noen løsninger som gjorde at vi kunne møte klienter digitalt, og etter det har det vært som normalt. En del av løsningene vi har fått ut av dette, håper jeg at vi kan bruke også etter at »

”

Man kan representere en part i en konflikt, og så kjenner man til motparten også. Det kan være en krevende øvelse.

Dykking i grotten Cenote Calavera, bedre kjent som Temple of Doom, utenfor Tulum i Mexico. Tulum ligger på østsiden av Yucatan-halvøya i Karibien, og ble bygget av maya-folket, og er også en av de best bevarte kystbyene fra Maya-tiden. Foto: Richard Schmittner, Light Factory Photography

Levangeradvokatene ønsker seg tilbake til sentrumslokalene, forteller Erlend Hjulstad Nilsen.

NAVN: Erlend Hjulstad Nilsen.

ALDER: 38 år

STILLING: Partner i Levangeradvokatene

SPESIALITET: Strafferett

SKREV MASTEROPPGAVE OM: Permittering i arbeidsforhold

FAMILIE: Samboer, en datter på to år

BOSTED: Levanger

OPPRINNELIG FRA: Levanger. Ser gutterommet fra kjøkkenet hjemme

dette er over. Det føles ganske bortkastet å sette seg i bilen til Steinkjer for en ti minutters skiftesamling. Det er to timer i bil som vi kunne brukt på boarbeid på en fornuftig måte.

– Hva er mer komplisert med å være advokat i dag sammenlignet med da du begynte i yrket?

– For hvert år eller hver dag som går, innser en kanskje mer og mer hvor mye en ikke kan. Men det er utfordrende og derfor morsomt å holde på med, og jeg lærer noe nytt hver dag.

– Er det utviklingstrekk i advokatyret som du er kritisk til?

– Når du beveger deg bort fra de mindre stedene, dobles eller tredobles salærsatsene. Er du spesialisert, så skjønner jeg det. Men når du har tretti års erfaring og det kommer opp en fullmektig fra Østlandet som fakturerer dobbelt så mye per time, skjønner jeg det ikke. Det må være en sammenheng mellom timepris og hvilket produkt du leverer. Dessuten er det litt mer prosessvilje. Vi har et ansvar for å holde det på lavest mulig nivå, og noen ganger ser jeg at det ikke er tilfelle.

– Og trekk du synes er positive?

– Samtaleprosess i barnevernssaker fremstår for meg som en ubetinget suksess. Det var et prøveprosjekt her, og jeg opplever det som veldig positivt. Selv om en ikke nødvendigvis løser saken, er det i hvert fall en dialog- og diskusjonsbasert prosessform som gir partene mulighet til å forstå. Ikke minst når barnet – altså ungdommen – har partsrettigheter, er det viktig. Da får de iallfall føle på at de er med og tar beslutninger.

– Velg deg et annet yrke!

– Dykkeguide i Mexico. Jeg driver med grottedyrking. Det er neppe det som gir mest pensjon ... Jeg jobbet som jaktguide da jeg studerte. Det og dykkingen er de to tingene jeg vil bruke tid på utenom familien og jobben.

– En bok som har vært med på å forme deg?

– Med en toåring hjemme og ganske mye lesing i jobbsammenheng husker jeg ikke den siste boken jeg leste. Det må være en dykkerteoribok eller «Jegerprøveboka».

– Hva skulle du ønske du visste om advokatbransjen da du studerte?

– Mye. Særlig bevisvurdering. Det er ikke et tema i løpet av jusstudiet. Problemet er at denne bransjen er så mangslungen. Det er kanskje nettopp derfor man studerer juss, fordi det er så mange muligheter etterpå. Selv jobbet jeg med organisert kriminalitet i politiet og sluttet der i 2017.

– Hvilken advokat ville du helst invitere på middag, og hva ville du servert?

– Ville jeg egentlig invitert en advokat? Espen Rostrup Nakstad er jurist, men jeg vet ikke om han har advokatbevilling. Geir Lippestad ville vært interessant. Vi kan for så vidt ikke snakke om saken, men han kan si noe om hvordan det er å ha den rollen i en sak som virkelig skaper forargelse. Jeg har hatt en sak rundt sexmisbruk av en rekke hunder, samtidig som jeg jakter selv og er glad i hund, så jeg har opplevd hvordan saker kan forarge og hvordan det er vanskelig for andre å forstå at jeg kan stå i en slik sak. Jeg ville servert selvplukket fra sjøen – vi har god tilgang på kamskjell – og selvskutt enten fra skogen eller fjellet. •

Informasjon om jobb-bytter hentes fra Advokatforeningens medlemsregister. Du kan også sende informasjon direkte til redaksjonen@advokatbladet.no

Frist for innsendelse til neste utgave er 11. februar 2022. Spalten er kun for medlemmer av Advokatforeningen.

ADVOKAT STIAN MÆLAND har sluttet i Advokat Stian Mæland i Oslo og begynt i Lillestrøm kommune.

ADVOKAT NINA WILBORN har sluttet som dommerfullmektig i Nedre Telemark tingrett og kommet tilbake til Ræder i Oslo.

ADVOKAT SIREN SKALSTAD ELLENSEN har sluttet i Advokatfirmaet Thommessen i Oslo og tiltrådt som partner i DLA Piper i Oslo.

ADVOKAT LEONARD NESDAL har sluttet i Advokatfirmaet Negota AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Legalix AS i Kristiansund.

ADVOKAT AASHILD NYENG WISTH har sluttet i Advokatfirmaet Campbell & Co AS i Trondheim og begynt i Bjerkan Stav Advokatfirma AS i Trondheim.

ADVOKAT BERNT JACOB PETERSEN har sluttet i Advokatfirmaet Thommessen i Bergen og startet opp BJP Advokat AS i Bergen.

ADVOKAT ANNICHEN MADELENE ROPSTAD har sluttet i RSM Advokatfirma AS i Oslo og begynt i Intertrust (Norway) AS i Oslo.

ADVOKAT VICTORIA SKYTTE har sluttet i Advokatfirmaet Legalis AS i Oslo og begynt i B.A.C.H. AS - Bygdøy Allé Claims Handling AS i Oslo.

ADVOKAT GRO MØLLESKOG SCHJETNE har sluttet i Legal 24 Advokatfirma AS i Oslo, og startet opp Advokatfirmaet Kvanvik & Schjetne AS i Oslo.

ADVOKAT MARIANNE LANGRIND KVANVIK har sluttet i Legal24 advokatfirma AS i Oslo og startet opp Advokatfirmaet Kvanvik & Schjetne AS i Oslo.

ADVOKAT ANDERS BUGGE SIMONSEN har sluttet i Arntzen de Besche Advokatfirma AS i Oslo og begynt i Veidekke Entreprenør AS i Oslo.

ADVOKAT INGE ASBJØRN FREDRIKSEN har sluttet i Nordia Law Advokatfirma AS i Oslo og begynt i Svensson Nøkleby Advokatfirma ANS i Drammen.

ADVOKAT KARIN REMØE har sluttet i Deloitte Advokatfirma AS i Oslo og begynt i DNB Bank ASA Group Tax i Oslo.

ADVOKAT INE GRINDSTAD har sluttet i Advokatfellesskapet Bratsberg Kreditor i Oslo og begynt i Komplet Bank ASA i Lysaker.

ADVOKAT ROLF KNUDSEN har sluttet i Advokat Rolf Knudsen i Bergen og tiltrådt som partner i Preto Askevold & Fehr Advokatfirma ANS i Bergen.

Reversering av domstolsreformen skal på høring

Det skal gjennomføres en høringsrunde i forbindelse med den varslede reverseringen av domstolsreformen.

– En gjeninnføring av strukturen før reformen er høyt prioritert og det gjøres nå et grundig arbeid for å sikre en god prosess, sier statssekretær Hans-Petter Aasen (Sp) i Justis- og beredskapsdepartementet.

– Vi ønsker å gjeninnføre strukturen før domstolsreformen tidlig i stortingsperioden, i tråd med det som fremkommer av Hurdalsplattformen, sier han.

Domstolsreformen som trådte i kraft i mai 2021, og som blant annet innebar at 60 tingretter ble redusert til 23, er blitt

et omstridt punkt i Hurdalsplattformen som den påtroppende regjeringen la frem i høst.

Ap og Sp har helt fra start vært tydelige på at høstens regjeringsskifte ville innebære en reversering av reformen, og at den gamle strukturen vil bli gjeninnført innen kort tid.

En slik reversering er blitt møtt med kritikk fra flere hold, og både Domstoladministrasjonen (DA), Dommerforeningen, Høyesterett, flere sorenkrivere og tillitsvalgte i Advokatforeningen er

Hans-Petter Aasen.

blant aktørene som støtter ordningen slik den er i dag.

– Saken er høyt prioritert og det gjøres nå et grundig arbeid for å sikre en god prosess, sier Aasen.

Sover helst under åpen himmel

– Det er ingen steder jeg er mer lykkelig enn ute i naturen. Foran bålet går hjertepumpa ned og jeg finner roen. En magisk følelse!

TEKST: KARI HEGSTAD

Ingrid Moe Børseth i Codex Advokat er en kontrastenes kvinne. Hun er ingen morgenfugl, men står likevel opp halv seks tre, fire dager i uka for å trene crossfit. Hun både bor og jobber i Oslo, men trives aller best med luft under vingene, og med telt og sovepose på fjellet.

Interessen og kjærligheten for restaurantbesøk ligger kanskje også litt over snittet, men det er likevel bål- og primusmat som ligger hjertet aller nærmest.

– Det er absolutt ikke noe galt med grillpølse, men det finnes så mye godt man kan lage på bålet! Det er lite som slår den magiske følelsen man kan få av å komponere et skikkelig deilig måltid ute i naturen.

– MATELSKER

Hun forteller at hun bruker mye tid både på å tenke på mat og på å lage mat. Og på å spise ute på restaurant da, selvfølgelig.

– Spesielt i Oslo finnes det et veldig bredt spekter av restauranter og matopplevelser som er verdt å sjekke ut. En av mine absolutte favoritter er Palace Grill, et ganske rocka og uformelt sted på Solli plass. Der serverer de ti-retters med sesongbaserte råvarer og er rause med alkoholen.

Selv om Børseth er glad i restauranter som ikke er så stive, er hun snar med å innrømme at høstens Maaemo-besøk var en stor opplevelse. Mens hun er i farta passer hun også på å understreke at Skaal Matbar, matbaren på Katla og pizzaen på Tranen er tre av hennes personlige favoritter.

– Og brunsen på Grådi, selvfølgelig! Den ligger på Tøyen og er helt fantastisk. Det er bare å ringe meg for flere tips, haha!

TRIVES BEST UTE

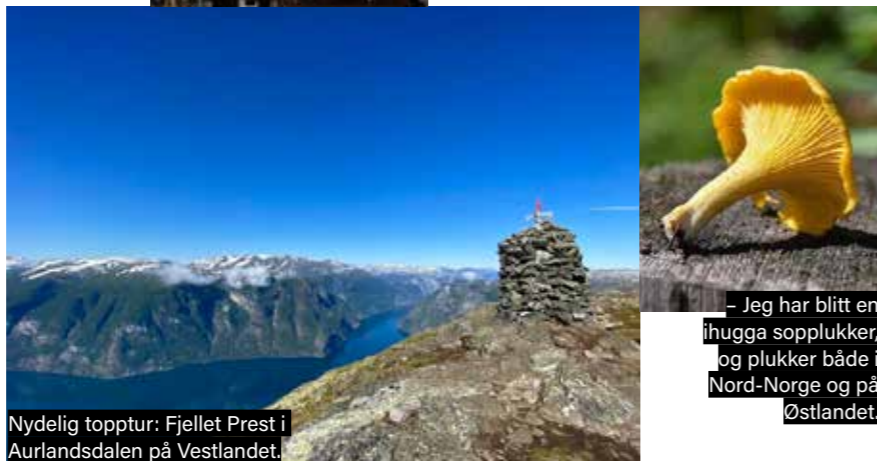
I tillegg til matopplevelser, er det tur- og friluftsliv som dominerer mye av fritiden, forteller Børseth.

– For noen år siden ble jeg bitt av hengekøyebasillen, og i 2020 hadde jeg faktisk satt meg et mål om å sove tjue netter ute under åpen himmel. Jeg greide det nesten!

– Jeg kan faktisk sitte i timevis og se på et bål. Ekstra lykkelig blir jeg jo når jeg i tillegg kan lage skikkelig god turmat. Se

Verdt å sjekke ut: Palace Grill på Solli plass!

Nydelig toppstur: Fjellet Prest i Aurlandsdalen på Vestlandet.

for deg at du har gått en lang fjelltur, for så å sette deg i lyngen og nyte en deilig spaghetti carbonara og et glass vin. Til dessert kan du steke kanelboller på bålet, og som snacks kan du poppe popcorn. Helt magisk!

– Har du noen turer du vil anbefale?

– En mai-helg i fjor gikk vi en nydelig toppstur på et fjell som heter Prest i Aurlandsdalen på Vestlandet. Vi kom til toppen klokka ti på kvelden – det var 25 grader, nydelig utsikt over fjorden og nesten ingen folk å se. Det er lite som slår slike kvelder.

– I sommer leide vi bobil og kjørte rundt i Lofoten og Steigen i to uker. Det var virkelig en fantastisk måte å komme seg rundt på. Det er mindre turisme i Steigen, og der finner du milevis med kritthvite og nærmest folketomme strender. Bøsanden og Brennviksanden var helt ubeskrivelige. Vi gikk

HVEM: Ingrid Moe Børseth

TITTEL: Senioradvokat

ARBEIDSTED: Codex Advokat i Oslo

ALDER: 40

SIVILSTATUS: Singel

SPESIALISERING: Erstatningsrett med pasientskade som spesialområde

– Jeg har blitt en ihugga sopplukker, og plukker både i Nord-Norge og på Østlandet.

også en toppstur til Stortind, der man kunne se Lofotveggen og helt over til Hamarøy fra toppen.

Man er heller ikke nødt til å reise langt for de gode turopplevelsene, påpeker Børseth.

– Det er flust av fine steder i Oslo-området. Selv har jeg vært mye i Østmarka, på Øyungen og Fagervann. Jeg har også blitt en ihugga sopplukker, og plukker kantarell både i Nord-Norge og på Østlandet. Og før du spør: Nei, du får ikke vite hvor jeg plukker!

– Hvem vil du utfordre som neste advokat ut?

– Ketil Sørvig, advokat i Helseklage i Bergen. Han har sagt han skal gi lyd fra seg når han er på besøk i Oslo, men invitasjonen venter jeg fortsatt på. Dette kan være en fin påminnelse, haha! Han er blant annet en skikkelig skientusiast, vet jeg.

5 råd om åpenhetsloven

– Det fine ved å være tidlig ute med å sikre etterlevelse av åpenhetsloven er at gode systemer minsker risikoen for at bedriften eksponeres for foretaksstraff, sier partner Halvard Helle i Schjødt.

TEKST: KARI HEGSTAD

Nylig arrangerte Schjødts økokrim-gruppe et digitalt frokostseminar der advokater fra firmaets kontorer både i Oslo, Bergen og Stavanger holdt innlegg.

Den nye åpenhetsloven trer i kraft 1. juli 2022, og vil omfatte over åtte tusen norske selskaper.

– Forskriften til loven er ennå ikke klar, og det betyr at det ikke er mulig å forutse alle konsekvenser av loven. Men allerede nå er det lurt å gjøre de første forberedelsene for å sikre at pliktene følges aktivt opp i tråd med OECDs retningslinjer, sier advokat Halvard Helle, som ga fem råd til bedriftene.

Halvard Helle.

1. LAG ETISKE REGLER

Bedriften bør lage etiske regler som stiller klart definerte krav til egen virksomhet, og til hva omverdenen – typisk kunder, leverandører og andre – vil kunne forvente av virksomheten.

2. LAG KJØREREGLER FOR LEVERANDØRENE

Man bør stille krav til leverandøren gjennom å lage regler for leverandørforpliktelser som ikke bare dekker forholdene til menneskerettighetene og arbeidsforhold som dekkes av åpenhetsloven, men som også omfatter blant annet miljøforpliktelser og antikorrupsjonsforpliktelser.

3. AVTALEFEST FORPLIKTELSENE

De aktuelle forpliktelsene bør implementeres i leverandørkontraktene. Da sikres det at partene har en avtalerettslig forpliktelse til å følge opp både de krav som stilles etter åpenhetsloven, og mer generelt de andre kravene som følger av OECD-forpliktelsene.

4. SØRG FOR GOD OPPFØLGING

Man bør lage gode oppfølgingsrutiner som gir tiltakene et reelt innhold. Det holder ikke bare å ha fine retningslinjer på hjemmesiden.

5. LAG GODE INNSYNSRUTINER

Den nye loven gir innsynsrett til enhver, og man bør derfor lage gode innsynsrutiner. Virksomheten skal tåle å bli kikket i kortene!

– Det er riktignok ikke fritt frem for innsyn under enhver omstendighet. Det settes blant annet visse grenser mot informasjonskrav som ikke er saklig begrunnet, eller dersom det er nødvendig å sette en grense for å beskytte personopplysninger eller drifts- og forretningshemmeligheter, eller der innsynskravene ikke er spesifisert eller vil være åpenbart urimelige, sa Helle. •

ADVOKATFORENINGEN: JUSS-BUSS BØR IKKE DRIVE RETTSHJELPSVIRKSOMHET

«Advokatforeningens hovedstyre behandlet ovennevnte sak i møte den 29. november 1971 og besluttet å rette nedenstående henvendelse til Det juridiske fakultet:

Så vidt forstås har prosjektet Juss-Buss et tredelt formål: Å registrere et mulig udekket rettshjelpbehov, å yte sosial hjelp og å gi studentene en viss praktisk erfaring.

Advokatforeningen har intet å bemerke til at Fakultetet vil bidra til en undersøkelse av om det er et udekket rettshjelpbehov. Å yte sosialhjelp er åpenbart prisverdig i den utstrekning det kan skje på en forsvarlig måte. Advokatforeningen er videre enig i at det vil være en fordel om man kan gi de juridiske studenter en viss praktisk erfaring som supplement til det teoretiske studium.

Advokatforeningen er derimot ikke enig i at noen som helst form for rettshjelpsvirksomhet skal inngå som ledd i prosjektet.

(...) Det er utelukkende hensynet til de rettsøkendes interesser som er avgjørende for Advokatforeningen.

(...) Man har forsøkt å avhjelpe studentenes manglende kvalifikasjoner, men ikke mangelen på sikkerhetsstillelse ved en støtte- og kontrollordning. Denne ordningen er etter Advokatforeningens mening ikke tilstrekkelig garanti for at klientenes interesser ikke skal bli skadelidende.

Allerede den første eksaminasjonen av parten stiller betydelige krav til rådgiverens juridiske kunnskaper og erfaring. Uten disse kvalifikasjoner, vil han ikke vite hva han skal spørre om og hvilke momenter i saksforholdet som er rettslig relevante. Hvis ikke faktum er brakt på det rene, korrekt og fullstendig, vil ethvert råd hvile på et sviktende grunnlag og vil kunne skade parten i stedet for å hjelpe ham.

Etter ordningen skal den juridiske student alene og uten støtte eller kontroll utføre dette vanskelige arbeidet.

Videre skal studenten avgjøre om det er «forsvarlig» av ham å gi et råd med en gang, eller om han bør rådføre seg med de jurister som har tilsyn med ordningen. En slik beslutning krever betydelig juridisk innsikt og full klarhet over hvilke rettslige problemer som er involvert. (...) Man kan ikke slå seg til ro med at dårlig rettshjelp er bedre enn ingen. Tvert imot vil et feilaktig råd kunne skade parten mer enn intet råd.

(...) Advokatforeningen tillater seg å henstille til Det juridiske fakultet å ta opp til overveielse om ordningen med Juss-Buss er forsvarlig under hensyntagen til de borgeres rettssikkerhet som den henvender seg til.»

Norsk Advokatblad, nr. 1 1972

Syr familiens liv

Advokat Cathrine Grøn-dahl er poet og fikk Tarjei Vesaas' debutantpris for sin første diktsamling.

Nå har hun også begynt å sy. Til jul lagde hun et stort veggteppe med viktige familiebegivenheter som motiv, blant annet fra fotografiet hun selv tok av sin mann, Frode Sulland, da han prosederte i Høyesterett hjemme i stua.

Bildet har også prydet Advokatbladets forside.

Prose-derer	Jakt på liv	Ledd Inngå forlik	Frys-ning	Firma Kasser
Draps-våpen				
Skapelse			Interj.	
			Overras-kende	
Sengetøy				
Var sjalu på				
Slutten	Sharia-beteg-nelse	Tuktes Like		
			Slagsted	
Gresk bokstav				§
Besitt		Sub-junksjon	Fagfelt	
Pansret			Sak på latin	
				Vinyl-plate
Tema			Tvils-uttrykk	
Grunn-setning			Tillate	

Løsningsordet finner du ved å sette sammen bokstavene i de gule rutene til et ord eller et navn.

Send løsningen til redaksjonen@advokatbladet.no innen **11. februar**.

Vinneren av kryssordet i nr. 9 / 2021 var Ove Andersen, Arendal.

VI GRATULERER!

Løsningsordet var **PARAGRAF**.

Annonseinformasjon

27000 lesere
(TNS Gallup 2019)

Annonsestørrelser	Priser
1/1 side 216x286	20.800 kr
1/2 side 176x123	15.550 kr
1/4 side 176x58/83x116	10.250 kr
1/6 side 56x23/116x58	6.025 kr

Se vår MEDIEFOLDER på advokatbladet.no/annonser

Kontakt vår annonseselger
Salgsfabrikken AS
Jernbanevegen 13, 2260 Kirkenær

Marie Fjeld
Mobil 919 03 597
marie@salgsfabrikken.no

advokatjobb.no
en tjeneste fra Advokatforeningen

ANNONSE

ALLEGRO språktjenester

Juridisk oversetterekspertise

Våre erfarne statsautoriserte translatører gir deg rask og profesjonell service.

Kontakt oss gjerne på tlf. 55 30 17 30, post@allegro-as.no eller www.allegro-as.no.

Translatørservice as

Oversettelse for næringslivet og offentlig sektor siden 1979
Bred erfaring og kompetanse
Kontakt oss på tlf. 95 20 96 10
eller post@translator.no

Sosiale medier

Help gratulerte sin advokatfullmektig Binjam Negassi som oppnådde flest fornøyde kunder i 2021.

Ræder slo et slag for #Jobbpseshardt både på kaffekopp på Instagram. Advokatfullmektig Robin Jodal var blant dem som presenterte firmaet under Arbeidslivsdagene for studentene ved Universitetet i Tromsø.

Hvordan har det seg at vi i denne globale helsekrisen som absolutt ingen er uberørt av, godtar at den enkelte kan velge bare å tenke på seg selv? Er bestemmelse over egen kropp noe som trumfer alt annet? Egen tro, trumfer det alt annet? Spørsmålet blir særlig påtrengende jo mer vi vet om vaksinens fordeler for den enkelte. Det er rett og slett vanskelig å se rasjonelle grunner til ikke å ta vaksinen, med mindre det foreligger helt spesielle medisinske omstendigheter. At konsekvensen av eget vaksinevalg, om vi ser bort fra egen helse, heller ikke har noen vesentlige negative konsekvenser for en selv når det gjelder samfunnsdeltakelse i eget land, men bare for alle de andre, ja da blir spørsmålet opplagt politisk og noe politikere må tørre å diskutere. Det er politikens egentlige oppgave å avveie interesser som står mot hverandre og vaksinespørsmålet er derfor hverken etikk, moral eller religion. For politikere burde kjernen i spørsmålet være: blir det flere eller færre vaksinert om vaksinen er obligatorisk og blir det mer eller mindre samfunnsuro av det samme? Hans Petter Graver er den eneste jeg har sett som har minnet oss på at vi som nasjon tidligere har hatt obligatorisk vaksining, var det viktigere da enn nå og hva var erfaringene den gang?

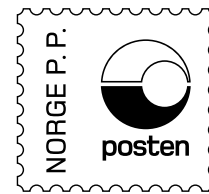
Kari (60) mistet livet i fjellet: Advokat mener Turistforeningen har ansvaret

Doktorgradsstipendiat og tidligere advokatfullmektig Trygve Harlem Losnedahl reagerte på NRK.no sin dekning av et dødsfall i Lofoten.

TV 2-sjef reagerer på Toska-slakt – Massivt og fordømmende

Rikke Amesen som sammen med Kristian Osen Fagertun og Nina Monssen nylig startet opp firmaet Famadvokat i Bergen, forsvarte TV2s rett til å invitere NOKAS-dømte David Toska i sjakk-studio.

Avsender:
Den norske Advokatforening
Kr. Augustsgt. 9
0164 OSLO

I 2021 ønsket vi velkommen til over 50 nye kollegaer!

Vi gleder oss til å se TeamThommessen vokse også i 2022.
Vil du være med på laget? Send gjerne inn en åpen søknad på
thommessen.no/karriere

THOMMESSEN

Advokatfirmaet Thommessen AS
Oslo • Bergen • Stavanger • London